

ЗВЯЗДА

КОРАТКА

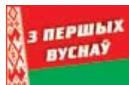
• Мінэканомікі заявіла аб аднаўленні ў Беларусі інвестыцыйнай актыўнасці.

• Амежаванні і забароны на наведванне мясоў дзейнічаюць ва ўсіх раёнах Беларусі.

• Абноўленая паліклініка на 640 наведванняў за змену адкрылася ў Астраўцы.

• Беларусь і Расія падпісалі пагадненне аб міжнародных аўтамабільных перавозках. Лібералізацыя аўтамабільных перавозак паміж Беларуссю і Расіяй пройдзе ў пяць этапам.

• У школьных кухараў Мінска з'явіцца свая форма. Спецвобразкі атрымаюць не толькі кухары, але і іншыя работнікі школьнага харчаблока: буфетчыкі, мыйшчыкі посуду, загадчыкі вытворчасці.

«СЁЛЕТА МЫ ЎСЯКІЯ ВАКХАНАЛІІ НАКОНТ АРГАНІЗАЦЫІ ЎСТУПНАЙ КАМПАНІІ ПАВІННЫ СКОНЧЫЦЬ»

Вянікі ўступнай кампаніі, падрыхтоўка да новага навучальнага года і праблемы сістэмы адукацыі абмеркавалі на нарадзе з удзелам Прэзідэнта Беларусі Аляксандра Лукашэнкі. Размова атрымалася прыныцповай, прысвечанай не поспехам, а праблемам. На мерапрыемства спецыяльна былі запрошаны кіраўнікі Генеральнай пракуратуры і Камітэта дзяржаўнага кантролю, каб пачуць ацэнкі кантрольных органаў. Гэтыя ацэнкі неабходныя для вырашэння найбольш балючых пытанняў у сістэме адукацыі.

АД ХАРЧАВАННЯ ДА БЯСПЕКІ

«Як вядома, заўтра ў школу, вобразна кажучы. Адсюль і тэма нашай сённяшняй размовы — гатоўнасць навучальных устаноў да прыёму студэнтаў і навучэнцаў. Летнія канікулы ў іх завяршаюцца. Праз некалькі тыдняў яны сядуць за парты, і гэта будзе каля аднаго мільёна навучэнцаў, з іх упершыню пераступяць школьны парог 110 тысяч першакласнікаў», — акрэсліў тэму нарады Прэзідэнт. Ён таксама звярнуў увагу на вынікі ўступнай кампаніі, якая, як вядома, праходзіла ў новым фармаце. Асвойваць прафесійныя навыкі будучы каля 170 тысяч навучэнцаў прафесійных вучылішчаў і тэхнікумаў, а таксама 238,5 тысячы студэнтаў устаноў вышэйшай адукацыі.

Фота: БелТА

«Пагадзіцеся, лічба для Беларусі вялікая», — заўважыў кіраўнік дзяржавы. Ён падкрэсліў, што фактычна сёння краіна ўступіла ў апошні этап падрыхтоўкі да новага навучальнага года. Пачалі дзейнічаць школьныя кірмашы, установы адукацыі атрымліваюць пашпарты гатоўнасці, камплектуюцца транспартам для падвозу навучэнцаў, інтэрнаты і спартыўныя пляцоўкі рамантуюцца, шматдзетным і маладзбяспечаным сем'ям аказваецца матэрыяльная дапамога.

«Так павінна быць. Сёння паглядзім, ці так насамрэч, — заў-

важыў Аляксандр Лукашэнка. — І робіцца гэта для таго, каб у нашых дзяцей было ўсё неабходнае для вучобы і яны з добрым настроем сустрэлі Дзень ведаў. Аднак, нягледзячы на высокую гатоўнасць устаноў адукацыі да новага навучальнага года, мяне інфармуюць аб наяўнасці асобных праблемных пытанняў».

Так, Камітэтам дзяржаўнага кантролю адзначаюцца недапрацоўкі ў забеспячэнні падвозу навучэнцаў да устаноў адукацыі. «Хацеў бы пачуць ад міністра, як вырашаецца гэтае пытанне ў рэгіёнах і ў Мінску з улікам маіх да-

рэнчэнняў, — сказаў кіраўнік дзяржавы. — Мяне таксама цікавіць, як ідуць справы з арганізацыяй харчавання і бяспечных умоў знаходжання дзяцей у дзіцячых садах і школах. Ці выконваюцца даручэнні па ўзнятых пытаннях?»

Асаблівую ўвагу Прэзідэнт звярнуў на харчаванне. «Гэта вельмі важна. Ненармальна, калі каля кожнай школы трэба трымаць яшчэ і свінаферму, каб парасят карміць адходамі прадуктаў харчавання. Гэта, калі хочаце, і маральная праблема. Выкідаць ежу стала модным у нашым грамадстве», — заўважыў ён.

СТАР. 2

ЦЫТАТА ДНЯ

Андрэй КАРТУН,
намеснік міністра
эканомікі:

«За сем месяцаў эканоміка спрацавала станоўча. У студзені — ліпені тэмпы росту ВУП паскорыліся да 102,9 працэнта. У прамысловай вытворчасці тэмпы росту паскорыліся да 107,1 працэнта. Беларусь з'яўляецца лідарам па тэмпах росту прамытворчасці сярод краін ЕАЭС. Пры гэтым прадукцыя ідзе на прылаўкі, а не на склады: за ліпень узровень складскіх запасаму знізіўся на 2 працэнтныя пункты. Што датычыцца сельскай гаспадаркі, то там таксама захоўваюцца высокія тэмпы росту — 105,2 працэнта».

Паглядзеў сам — раскажы краіне

Гігабайты, памножаныя на ўражанні

Больш чым трыццаць журналістаў і актыўных прадстаўнікоў беларускай інтэрнэт-супольнасці пазнаёміліся з прамысловым і культурным патэнцыялам Гомельшчыны. Карэспандэнты і блогеры з усіх куткоў Беларусі сталі ўдзельнікамі рэспубліканскага прэс-тура «СЕМ-Я. Гомельшчына гасцінная».

СТАР. 7

Спецыяльны рэпартаж

ЖНІВО

пад знакам бяспекі

Уборачная кампанія — асаблівы час не толькі для работнікаў сельскай гаспадаркі, але і для супрацоўнікаў МНС. У гарачую пору ратавальнікі вядуць бесперапынную работу па гарантаванні бяспекі на месцах уборкі, перапрацоўкі, захоўвання ўраджаю. Акрамя таго, яны праводзяць супрацьпажарныя інструктажы, навуваюць работнікаў сельскіх гаспадарак мерам пажарнай бяспекі, рэалізоўваюць падрыхтоўку па праграмах пажарна-тэхнічнага мінімуму, а таксама — рэйдавыя мерапрыемствы. Карэспандэнт «Звязды» далучыўся да такога рэйду і разам з ратавальнікамі наведаў поле каля вёскі Аўгустова Лагойскага раёна.

СТАР. 7

«СЁЛЕТА МЫ ЁСЯКІЯ ВАКХАНАЛІ НАКОНТ АРГАНІЗАЦЫЇ ЁСТУПНАЙ КАМПАНІЇ ПАВІННЫ СКОНЧЫЦЬ»

(Заканчанне.

Пачатак на 1-й стар.)

«Ці можам мы ў цэлым з упэўненасцю сказаць, што кожнае дзіця будзе забяспечана ўсім неабходным для заняткаў у школе, асабліва калі яно расце ў шматдзетнай або маладзясно-печанай сям'і?» — паставіў яшчэ адно пытанне беларускі лідар.

Наступны аспект — прыёмная кампанія. «Наколькі мяне інфармуюць, прыёмная кампанія ў новым фармаце праходзіць у канструктыўным рэчышчы», — адзначыў Аляксандр Лукашэнка. Ён спытаў, што атрымаўся, а дзе не спрацавалі. Пацікавіўся Прэзідэнт, ці ёсць у адказных асоб бачанне, як далей удасканаліваць сістэму паступлення ў ВНУ. «Як дамаўляліся, сёлета мы ўсякія вакханалі наконт арганізацыі ўступнай кампаніі павінны скончыць», — нагадаў ён.

Аляксандр Лукашэнка пацікавіўся, як сябе паказала правядзенне ўступнай кампаніі для мэтавікоў асобна ад асноўнага прыёму дакументаў. Ён спытаў, з якім узроўнем падрыхтоўкі прыйшлі сёлета абітурыенты-мэтавікі?

Гэта асноўныя тэмы, на якіх Прэзідэнт засяродзіў увагу ўдзельнікаў нарады.

«ШКОЛА — ГЭТА ЦЭНТР ПРЫЦЯГНЕННЯ»

З дакладам выступіў міністр адукацыі Андрэй Іванец. Як падкрэсліў Прэзідэнт, у першую чаргу, неабходна вызначыць, што яшчэ трэба зрабіць.

Міністр адукацыі далажыў, што цяпер усе ўстановы адукацыі праводзяць работы па падрыхтоўцы да пачатку навуцальнага года. Сёлета 3828 устаноў дашкольнай адукацыі прымуць дзяцей.

Аляксандр Лукашэнка звярнуў увагу на праблему нераўнамернага запаволення школ, што характэрна для вялікіх гарадоў, і ў прыватнасці для Мінска. У новых мікрараёнах, дзе жывуць маладыя сем'і, будуюцца новыя школы, якія аказваюцца запоўненымі. А ў цэнтры гарада, дзе жыве больш сталае пакаленне, дзіцячыя сады і школы могуць быць недазагружаныя. «Дык калі мы з Мінскага раёна ў Мінск дзяцей падвозім, трэба зыходзіць з таго, не дзе бліжэй школа, а дзе яны недазагружаныя. Можна быць, пару кіламетраў дзяцей правесці па Мінску і ў школу

недазагружаную накіраваць, чым бліжэй. У нас атрымліваецца, што недзе ў класах па 40 дзяцей, а недзе — 15. Гэта значыць, трэба збалансаваць сітуацыю з загрузкай нашых школ. Таму што мы ўвесь час будзем, людзі просяць. Узлялі пабудавалі — і радуемся... А гэтыя пустыюць. Асабліва ў буйных гарадах, у Мінску перш за ўсё, гэта нармальна. Пара заканчваць будаваць гэтыя палаты, школы і гэтак далей. У заробак трэба гэтыя грашовыя сродкі перавесці. А тут па разуме», — падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка.

Міністр адзначыў, што сёлета закрыта 26 устаноў дашкольнай адукацыі. Але, па яго словах, на месцах інтэнсіўнай жылой забудовы прыходзіцца іх будаваць. У гэтым годзе запланавана ўзвесці 15 дзіцячых садкоў на 3100 месцаў па ўсёй краіне.

Што да ўстаноў агульнай сярэдняй адукацыі... У гэтым годзе ў краіне будзе працаваць 2865 школ. «Хацеў бы адзначыць, што сёлета ў нас будзе пабудавана толькі дзве школы: адна — у Мінскім раёне — аграгарадок Сенніца і адна — у новым мікрараёне Гродна. 32 школы ў гэтым годзе будуць закрыты і 11 школ будуць рэарганізаваны. Мы звяртаем увагу не толькі на пэўныя школы, але і на тое, што школа ў сельскай мясцовасці — гэта цэнтр прыцягнення. Калі там не будзе школы, то і будучыні ў гэтага населенага пункта ўжо не будзе», — адзначыў міністр.

Таксама Андрэй Іванец далажыў, што па даручэнні Прэзідэнта была праведзена поўная рэвізія навуцальных дапаможнікаў. «5 навуцальных дапаможнікаў патрабуюць поўнай карэкціроўкі. Два такія дапаможнікі мы ўжо перавыдалі — геаграфія 7-ы клас і біялогія 8-ы клас. Хацеў бы адзначыць асобную работу з Генеральнай пракуратурай. Да пачатку навуцальнага года мы падрыхтуем тры выданні па генацыдзе беларускага народа ў гады Вялікай Айчыннай вайны для трох катэгорый школьнікаў: 1—4 класы, 6—9 класы і 10—11 класы. У гэтым годзе ўсе школьнікі атрымаюць другі абавязковы элемент школьнай формы. Усе школы вызначыліся з ім загадзя, каб пазбегнуць таго ажыятажу, які назіраўся летась», — далажыў міністр адукацыі. Таксама, па яго словах, асабліва ўвага ўдзяляецца пытаннем кадравага забяспячэння. У гэтым годзе да месцаў працы накіраваны 5,5 тыс. маладых спецыялістаў.

У ТЭМУ

Як заўважыў міністр адукацыі Андрэй ІВАНЕЦ у размове з журналістамі, гатоўнасць устаноў адукацыі да новага навуцальнага года — гэта шырокі спектр пытанняў, які тычыцца не толькі матэрыяльна-тэхнічнай базы, але і такіх адчувальных сацыяльных пытанняў, як падручнікі, харчаванне, будаўніцтва новых школ і дзіцячых садоў. Вельмі важны кірунак — забяспячэнне дзяцей-сірот. Па ўсіх гэтых кірунках былі дадзены крытычныя даклады генеральнага пракурора, старшыні Камітэта дзяржкантролю.

«Было разгледжана вельмі крытычнае пытанне забяспячэння дзяцей-сірот. Сёння ў нас каля 88 працэнтаў дзяцей-сірот знаходзяцца ў сямейнага тыпу ўстановах і яшчэ каля 10 працэнтаў знаходзяцца ў інтэрнатных установах. І, безумоўна, выяўляюцца праблемныя пытанні ў забяспячэнні гэтых дзяцей. Усё сведчыць аб тым, што самую пільную ўвагу павінны ўдзяляць спецыялісты сістэмы адукацыі, якія працуюць на месцах. Дэталёва разгледжана пытанне харчавання. Скончыўся пілотны праект, цяпер распрацаваны пералік больш як 350 новых тэхналагічных страў, праводзім дастаткова сур'ёзнае абнаўленне матэрыяльна-тэхнічнай базы харчоблокаў. Прэзідэнт яшчэ раз падкрэсліў, што гэта вельмі важнае пытанне, якое павінна быць адзін раз, і каб мы больш да яго не вярталіся. Дэталёва разгледжана пытанне навуцальных дапаможнікаў для школ. Прадметы сацыяльна-культурнага блока з'яўляюцца вызначальнымі ў фарміраванні светапогляду нашага падрастаючага пакалення», — расказаў міністр.

Па словах Андрэя Іванца, Прэзідэнт даручыў разгледзець пытанне аб гатоўнасці устаноў адукацыі 25 жніўня на пасяджэнні Урада і ў пачатку верасня далажыць кіраўніку дзяржавы аб выкананні яго даручэнняў.

***

Як расказаў старшыня Камітэта дзяржаўнага кантролю Васіль ГЕРАСІМАЎ, адно з пытанняў, якое абмяркоўвалася на нарадзе, — падвоз навуцэнцаў да устаноў адукацыі. Тут ёсць шэраг недахопаў. Зрухі ў гэтым пытанні, безумоўна, ёсць. Аднак усе меры не прыняты. Яшчэ адна праблемная тэма, на якую звяртае ўвагу Васіль Герасімаў, — узровень цен на школьныя тавары ў розніцы. «На жаль, ёсць ахвотныя істотна завысіць тыя цэны, якія ўстаноўлены. Апошні выпадак быў, калі індывідуальны прадпрыемнік завысіў цэны ў 2,6 раза. Камітэта дзяржкантролю гэтыя факты будуць жорстка спыняцца, як рабілася да гэтага часу. Гэта будзе рабіцца паўсюдна», — расказаў Васіль Герасімаў.

Яшчэ адзін сур'ёзны блок пытанняў — навуцальныя дапаможнікі. Па даручэнні кіраўніка дзяржавы КДК сумесна з Адміністрацыяй Прэзідэнта сур'ёзна вывучае гэта пытанне. «Нядаўна правялі прамую лінію. На жаль, шмат нараканняў з пункту гледжання даступнасці і адэкватнасці падаванага інфармацыі. Кіраўніком дзяржавы даручана яшчэ раз перагледзець усе падручнікі менавіта з гэтай пазіцыі і да чагосьці ўжо рэальна прыходзіць па тых падручніках, якія будуць у далейшым», — адзначыў Васіль Герасімаў.

***

Генеральны пракурор Андрэй ШВЕД расказаў, што пракуроры пастаянна правяраюць у тым ліку гатоўнасць школ да пачатку новага навуцальнага года, пытанні бяспекі і пытанні захавання правоў навуцэнцаў. «Сёння мною даложа на аб вывуленых недахопах, звязаных з забяспечанасцю дзяцей-сірот, бяспекі з пункту гледжання выканання правіл і норм дарожнага руху. І, акрамя таго, даложа на аб асобных аспектах прафілактыкі злчыннасці сярод непаўналетніх. У шэрагу выпадкаў выяўлена негатоўнасць або няпоўная гатоўнасць школ да новага навуцальнага года з пункту гледжання мер па дарожнай бяспецы дзяцей на прылеглых тэрыторыях. Акрамя таго, намі прапанаваны меры па ўзмацненні абароны правоў дзяцей ад гвалтоўных дзеянняў і ў сем'ях, і ў школах. У тым ліку ад сексуальнага гвалту і дамаганняў... Дарожны рух, пажарная бяспека... Устаноўлены асобныя факты, калі школы не зусім гатовыя з гэтага пункту гледжання. У некаторых выпадках мы выявілі, што пажарныя выходы завалены хламам, не ў парадку вогнетушыцелі і іншыя сродкі супрацьпажарнай бяспекі. Таму намі прыняты меры, каб да 1 верасня, безумоўна, ва ўсіх школах і дашкольных установах тыя ведамствы, якія за гэта адказваюць, вырашылі пытанні. Дзеці павінны знаходзіцца ў бяспечных умовах», — сказаў ён.

Асабліва ўвага пракуратурай аддадзена пытанню абароны правоў дзяцей-сірот, забяспечанасці іх усім неабходным. У тым ліку прапанавана перагледзець патрабаванні заканадаўства аб тым, каб дадаткова гэтым дзецям выдзяляліся неабходныя рэчы, якія ў цяперашні час не прадугледжаны законам. Напрыклад, па медыцынскіх паказаннях. Калі дзіцяці патрэбны акуляры, напрыклад, каб дзяржава і гэтым забяспечвала гэтых дзяцей, таму што іх трэба абараняць. Толькі дзяржава можа іх абараніць.

Андрэй Швед указаў і на неабходнасць практыкаваць такія падыходы іншымі ведамствамі.

ШТО Ё СВЕЦЕ РОБІЦЦА

Малая колькасць жніўняўскіх дажджоў у Індыі можа прывесці да росту цен на прадукты

Індыя набліжаецца да самага засушлівага жніўня за больш чым стагоддзе. Пры гэтым недахоп ападкаў, верагодна, захаваецца на вялікіх тэрыторыях, часткова з-за ўмоў надвор'я Эль-Ніньё, паведамляе агенства REUTERS са спасылкай на прадстаўнікоў метэаралагічнага дэпартаменту ў Мумбаі.

Пакуль сітуацыя складаецца так, што жніўняскія ападкаў могуць стаць самымі нізкімі з пачатку рэгістрацыі ў 1901 годзе, і гэта знізіць ураджайнасць яравых культур — ад рысу да соевых бабоў, што прывядзе да росту цен і агульнай харчовай інфляцыі, якая ў ліпені падскочыла да самага высокага ўзроўню са студзеня 2020 года.

Мусон, жыццёва важны для эканомікі коштам тры трыльёны долараў, забяспечвае амаль 70% дажджу, неабходнага Індыі для паліваў ферм і папаўнення рэзервуараў і ваданосных гарызонтаў. Ён пакуль не апраўдаў чаканняў. Індыя атрымала ўсяго 90,7 мм за першыя 17 дзён жніўня, што амаль на 40% ніжэй за норму. Зыходзячы з дажджоў, якія прайшлі і прагназуюцца на астатнюю частку месяца, у

сёлетнім жніўні ў Індыі выпадзе ў сярэднім менш як 180 мм ападкаў, у той час як нармальны сярэдні паказчык за месяц складае 254,9 мм. Як правіла, метэаралагічныя органы аб'яўляюць агульную колькасць ападкаў за жніўня і прагнозу на верасень 31 жніўня або 1 верасня.

Летнія дажджы маюць вырашальнае значэнне, паколькі амаль палова сельскагаспадарчых угоддзяў Індыі не арашаецца. Пасевы маюць вострую патрэбу ў ападках. Любая далейшая затрымка можа прывесці да зніжэння ўраджайнасці.

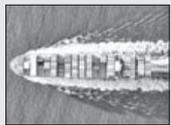
Эль-Ніньё — феномен пацяплення вады ў трапічнай частцы Ціхага акіяна, які перашкаджае дажджу над Індыйскім субкантынентам.

Мінабароны Турцыі: украінскі сухагруз перавозіў замест збожжа кантэйнеры

Міністэрства нацыянальнай абароны Турцыі заявіла, што судна Joseph Schulte, якое выйшла з порта Адэсы і ўвайшло ў Басфор, загрузана кантэйнерамі, а не сельгаспрадукцыяй, паведамляе ТАСС.

У ведамстве не ўдакладнілі, што знаходзіцца ў кантэйнерах.

Раней турэцкія тэлеканалы паведалі, што першае гандлёвае судна пасля спынення збожжавыя здзелкі

пакінула Адэсу, дзе яно знаходзілася да пачатку СВА, і ўвайшло ў Басфор.

10 жніўня Ваенна-марскія сілы ВСУ абвясцілі аб «часовых калідорах» у Чорным моры для гандлёвых судоў, якія ідуць у парты Паўднёвы, Чарнаморск, Адэса або з іх. Аднак у Кіеве папярэдзілі, што на маршруце захоўваюцца ваенная пагроза і мінная небяспека, таму да праходу дапускаюць судны, чые ўладальнікі і капітаны «афіцыйна пацвярджаюць гатоўнасць да плавання ў гэтых умовах».

Ныркi свiннi ўпершыню паспяхова перасадзілі чалавеку

Амерыканскія навукоўцы ўпершыню змаглі паспяхова перасадзіць чалавеку гена-мадыфікаваныя ныркi свiннi. Пра гэта паведамляе тэлеканал «МИР24».

Пацыентам стаў 50-гадовай мужчына, які лакутуе ад хранічнага нырчнага захворвання. Раней у яго была дыягнаставана смерць галаўнога мозга. Дазвол на правядзенне такога аперацыіна ўмяшання дала сям'я амерыканца.

Адзначаецца, што ўпершыню ў гісторыі донарскія органы не былі адрынуты і пачалі функцыянаваць, ачышчаючы арганізм новага гаспадара ад таксічных прадуктаў жыццяздзейнасці. Вядома, што перад правядзеннем аперацыі медыкі змянілі орган, выдалішы чатыры гены свiннi і дадашы шэсць генаў чалавека.

«Трэба правесці свой народ па гэтым вельмі тонкім, крохкім лёдзе, каб не праваліцца. Для мяне гэта цяпер галоўнае»

Інтэрв'ю Прэзідэнта Беларусі Аляксандра Лукашэнкі ўкраінскай журналістцы Дзяне Панчанка ўжо сабрала дзясяткі тысячы праглядаў і тысячы каментарыяў. Беларускі лідар, як заўсёды, быў шчыры ў сваіх адказах на самыя вострыя пытанні, якія, як сказала сама журналістка, яна магла задаваць без якіх-небудзь абмежаванняў. Гутарка доўжылася больш за дзве гадзіны. Ёе відэаверсію можна ўбачыць у тым ліку і на нашым сайце vziasda.by. У публікацыі мы абазначым асноўныя моманты, на якіх спыняўся падчас інтэрв'ю Прэзідэнт.

КАНФЛІКТУ ВА УКРАЇНЕ МОЖНА БЫЛО ПАЗБЕГНУЦЬ, СПЫНІЦЬ ЯГО МОЖНА І ЦЯПЕР

Адказваючы на пытанне журналісткі, кіраўнік дзяржавы сказаў, што вайны ва Украіне трэба і можна было пазбегнуць: Прэзідэнт нагадаў, што па Мінскім пагадненню неабходна было заканадаўча аформіць асобы статус асобных раёнаў Данецкай і Луганскай абласцей і правесці там мясцовыя выбары: «Паразэнка адмовіўся. Пуцін быў на ўсё згодзен», — расказаў кіраўнік дзяржавы. Паводле слоў Аляксандра Лукашэнкі, калі б тады гэта рэалізавалі, то ўсё было б ціха і спакойна. На адпаведных тэрыторыях хадыла б украінская грывіна, і ў цэлым рэгіёны і граніца з Расіяй былі б пад кантролем Украіны. Адказваючы на ўдакладальнае пытанне, а ці збіралася Расія выконваць Мінскія пагадненні, Аляксандр Лукашэнка сказаў: «Сто працэнтаў. Вы яе не можаце папракнуць, што яна не збіралася. У вас няма фактаў для гэтага. **А тое, што Украіна не выканал Мінскія пагадненні, — куча фактаў.**»

Прэзідэнт падракае знікненне Украіны як дзяржавы, калі зараз не спыніцца і не сесці за стол перагавораў. **Цяпер Расія перамале вас там. Жывуць сілу і тэхніку.** — папярэдзіў ён. **«Калі вы зараз не спыніцеся, гэта будзе. Калі зараз вы не сядзеце за стол перагавораў, Расія прапаноўвае гэта. Вы не хочаце. Не хочаце — не трэба. Магутнасці Расіі хопіць. І ніякі Запад вам у гэтых адносінах не дапаможа.** Трэба ўзяць галаву ў рукі і дзейнічаць, зыходзячы з рэальнасці. Але дзейнічаць у інтарэсах вольнага свету гэтага відавочна прыгожа тэрыторыя. Запад пачынае ўжо разумець, што нічога не будзе. Нават з дапамогай Захаду Украіна не зможа вытрымаць», — сказаў кіраўнік дзяржавы.

МІНСК НЕ УСТУПІЦЬ У ВАЕННЫЯ ДЗЕЙНІ ВА УКРАЇНЕ, КАЛІ УКРАЇНЦЫ НЕ ПЕРАСЯКУЦЬ ГРАНІЦЫ РБ, АЛЕ ДАПАМАГАЦЬ РАСІІ БУДЗЕ ЗАЎСЁДЫ

Беларусь адносна Украіны заўсёды паводзіла сябе вельмі годна, падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка, што нельга сказаць аб Украіне адносна Беларусі. «Нас абываючаво ў тым, што мы тут спрыялі пачатку вайны. Ды не, вайна ўжо ішла. І вы яе развязалі. Украінцы яе развязалі — гэта вайну супраць Беларусі. Эканамічную вайну перш за ўсё. Вы на пуднёвым напрамку абвясцілі нам блакаду. Вы не пускалі нашы самалёты раней, чым гэта зрабілі еўрапейцы. Вы нашы грузы не прапусквалі. А потым наогул тысячы вагонаў з мінеральнымі ўгнаеннямі, якія мы грузілі тут, у адэскім порце, арыштавалі», — сказаў Прэзідэнт.

Нагадаў ён і гісторыю з захопленымі ва Украіне беларускімі дальнабойшчыкамі, з якіх некалькі чалавек забілі. Беларусам боку пасля недарозных выпяўненняў прышлося правесці аперацыю па вызваленні больш як 70 чалавек. «Вы нават не заўважылі, што мы іх забралі. Толькі калі паказалі ў Мінску, вы ўба-

чалі гэта. Гэта значыць, **мы паводзілі сябе вельмі акуратна. Мы не ўчынілі ніякіх актаў супраць вас: ні эканамічных, ні палітычных, ні дыпламатычных.**» — адзначыў Аляксандр Лукашэнка.

Кіраўнік дзяржавы заявіў, што да пачатку спецыяльнай ваеннай аперацыі Расія ва Украіне ён з Прэзідэнтам Расіі Уладзімірам Пуціным не абмяркоўваў магчымасць такога развіцця падзей. Тым не менш расійскі лідар за некалькі дзён да 24 лютага 2022 года агучыў просьбу на адрас саюзніка. «Я вам клянся, што ў нас не было размовы аб тым, што Расія будзе здзяйсняць нейкія дзейныя супраць Украіны. Адзінае, за некалькі дзён мы з ім сустраліся ў яго ў заграднай рэзідэнцыі і абмяркоўвалі сітуацыю, якая склалася», — расказаў Аляксандр Лукашэнка. «Ён мне даслоўна сказаў (упершыню таксама аб гэтым вам кажу): «Слухай, Саша, ты ведаеш, такая сітуацыя, калі, не дай бог, што здарыцца, ну, мы саюзнікі...» Вядома, саюзнікі, усе ведаючы нашы дамовы: супраць Расіі хтосьці ваюе — мы ўступаем у вайну, супраць Беларусі — яны ўступаюць у вайну, у нас адзіная армія фактычна тут створана. «Калі раптам што здарыцца... (слышы Уладзіміра Пуціна. — «Зв.»)». Я кажу: «Слухай, што можа здарыцца?» — «Ну, усё, што можа быць. Ты прыкрыў мяне, калі ласка».

Кіраўнік беларускай дзяржавы нагадаў, як ён у першыя дні пасля пачатку спецыяльнай ваеннай аперацыі зрабіў заяву, што Беларусь не ўвязваецца ў гэты канфлікт, бо мала чым можа дапамагчы, а Расія і так здольна справіцца з кім заўгодна. «Але страляць рускім у спіну мы не дазволім. Памятаеце гэтую фразу? Гэта было звязана з просьбай Пуціна: «Ты прыкрыў мяне, калі ласка». Ён баяўся, хутчэй за ўсё, удару ў спіну з Захаду».

Журналістка спытала ў Прэзідэнта, ці ёсць такія абставіны, пры якіх Беларусь можа паўнацэнна ўступіць у вайну ва Украіне. **«Калі вы, украінцы, не пераступіце нашу граніцу, мы ніколі не будзем у гэтай вайне ўдзельнічаць. У гэтай гарачай вайне, — адказаў Аляксандр Лукашэнка. — Але дапамагаць Расіі мы будзем заўсёды — гэта нашы саюзнікі. Вы ведаеце, што і баявое зладжанне, і падрыхтоўка, і боепрыпасы, зброя, і іншае — вам 55 краін дапамагаюць. А Расіі вольна так адкрыта дапамагае толькі Беларусь».**

КАЛІ УСЁ ПАЧАЛОСЯ ВА УКРАЇНЕ І У КАГО САМЫ ВЯЛІКІ ІНТАРЭС У ТАКОЙ СИТУАЦЫІ

«Што і калі ў нас пайшоў не так? — спытала журналістка пра вытокі сітуацыі. «Тады, калі вы пачалі раскрадаць Украіну. **Калі вы жадаеце захаваць цэласнасць краіны, павінна быць адінства, стрыжань павінен быць. Найперш дзяржаўны стрыжань, як у нас. Нас увесць час крытыкуюць за гэтую вертыкаль улады, дыктатуру і гэтак далей. Але менавіта яна, гэта вертыкаль і, як вы яе называеце, дыктатура, дысцыпліна, парадак садзейні-**

чалі кансалідацыі ўсяго народа. Нам усё ж удалося дастаўкацца да людзей, данесці ім, што трэба рабіць, у тым ліку і цяпер. Я часта кажу: калі вы не хочаце, як Украіна, ваяваць, давайце ў полі будзем працаваць. Людзі гэта чуюць», — адказаў Аляксандр Лукашэнка.

Ва Украіне пачаўся разлад, калі смачныя кавалачкі сталі раздаваць алігархам, падкрэсліў Прэзідэнт. Такім чынам, паводле яго слоў, было сфарміравана мноства цэнтраў сілы, за якімі сталі ў тым ліку і сілавікі. Дзяржавае цэжка было гэтым супрацьстаяць. «Гэта значыць, Украіна была раскіданая, падзеленая. У дэмакратыю мы пачалі гуляць, усё выбіраць, перавыбіраць. І размылі адказнасць гэтым самым», — заўважыў беларускі лідар.

Кіраўнік дзяржавы ўпэўнены, што народ ва Украіне, адурманены прапагандай, у канчатковым выніку разбярэцца ў сітуацыі. **«Пачынае народ цверзаваць ва Украіне. І усё больш патрабуюць і тыя, хто збег, — мільёны чалавек: «Мы жадаем дадому вярнуцца. Чаму ідзе вайна?»** Вашы алігархі, гэта ўжо я дакладна ведаю, ім ужо надакучыла гэта ўсё. Яны жадаюць мільярдны свае захаваць і зарабляць тут грошы. А вайна не дае. Якія інвестыцыі, калі ідзе вайна?» — адзначыў Прэзідэнт.

Такім чынам, толькі ЗША выгадна, каб працягвалася вайна. «А што, славянскія народы б'юцца адзін з адным — ну і няхай забіваюць адзін аднаго. Ім гэта выгадна. Такім чынам, аслабіўшы Расію, падбяромся з гэтага боку да Кітая — вольна так яны разважваюць. **Зяленскі ў гэтую гульню гуляе. Але гэта скончыцца тым, што дзяржава Украіна — квітнечная, найпрыгожэйшая, найбагацейшая па сваіх прыродных рэсурсах — перастане існаваць.**» — адзначыў беларускі лідар.

КАЛІ МОГУЦЬ ПАЧАЦА ПЕРАГАВОРЫ?

Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў, што Запад ужо нельга назваць «адзіным калектыўным цэнтам». Зацікаўлены ў падаўжэнні вайны толькі ЗША. Па яго словах, як толькі амерыканцы захочуць і дедуць Зяленскаму такі сігнал, ён пойдзе на мірныя перагаворы. «А я янакш? Не будзе паставак зброі праз Жэ-шуу і іншыя пункты пропуску, значыць, вайны не будзе», — заўважыў кіраўнік дзяржавы.

Чаму ЗША ў гэты момант могуць даць такі сігнал? На гэтае пытанне Аляксандр Лукашэнка даў наступны адказ: «Таму што яны зразумоўць, што Украіна не пераможа. Яна прайграе. **А калі Украіна прайграе канчаткова і ўдасца расіянам рушыць наперад, ну, тады прайграе увесь Запад.** Таму ім трэба ў патрэбны момант даць сігнал: «Сядзіце за стол перагавораў».

Паводле слоў беларускага лідара, калі такое здарыцца, **Беларусь павінна быць абавязкова ўцягнута ў перагаворы аб міры ва Украіне. «Мы мяжум з Украінай, мы фактычна «суагрэсары», як прынята ў вас і на Захадзе кажаць. Натуральна, там ёсць нашы інтарэсы, і наша пазіцыя павінна быць пачута. Таму я не выключаю, што Беларусь (на якім узроўні — гэта не абмяркоўваеце сёння) абавязана, павінна быць уцягнута ў перагаворны працэс.**» — заявіў кіраўнік дзяржавы. Паводле яго слоў, гэта прынясе толькі станоўчы эфект.

Аляксандр Лукашэнка расказаў і аб кантактах беларускага боку са спецслужбамі Украіны і тэмах, якія

закраналіся на гэтых перагаворах. «Што датычыцца — ідуць перагаворы, не ідуць... Вядома, ідуць. Мы сустракаліся з прадстаўнікамі вашых улад, напэўна, разоў пяць», — адзначыў Аляксандр Лукашэнка. «Калі ў апошні раз?» — удакладніла Дзяне Панчанка. «Апошні раз — некалькі месяцаў таму. Пасля таго як ад імя Гур (Галоўнае ўпраўленне разведкі Міністэрства абароны Украіны. — «Зв.») ішлі гэтыя перагаворы. Тэмы — уцягнутасць у перспектыве Беларусі ў вайну, будзе Беларусь ваяваць, не будзе на баку Расіі з поўначы. І шмат іншых пытанняў», — адказаў Прэзідэнт.

«Ведаем, што па лініі спецыяльных органаў, спецслужбаў, у тым ліку і ваенных, з расіянамі вядуцца гэтыя перагаворы ва Украіне. І даводзяцца пазіцыі: Расія — Украіны, Украіне — Расіі. Кантакты з намі і кантакты з імі, з Расіяй, украінцы маюць. Ёсць асновы для гэтых перагавораў. Давайце будзем размаўляць. **Але палітыкі ва шчыры дагуляюцца да таго, што не Пуцін, не Расія — вайсковы Украіны зрынуць гэтую палітычную эліту на чале з Зяленскім. Вольна паглядзіце. Таму што вайсковы бачаць бесперспектыўнасць таго, што там адбываецца.**» — заявіў кіраўнік дзяржавы.

ЦІ БУДЗЕ АЛЯКСАНДР ЛУКАШЭНКА ВЫЛУЧАЦЬ СВАЮ КАНДЫДАТУРУ НА НАСТУПНЫХ ВЫБАРАХ ПРЭЗІДЭНТА?

«Я не прыняў ніякіх рашэнняў, працэла. Можна, гэта нейкае напільнае сур'езнае стаўленне да гэтага, але ў мяне столькі праблем, якія я павінен вырашаць. **Прыйдзе час прымаць рашэнне, я прыму. Але зараз трэба выстаяць, трэба вытрымаць. Трэба не ўпапацца ў якую-небудзь гісторыю, па-нароўнаму кажучы. Трэба правесці свой народ па гэтым вельмі тонкім, крохкім лёдзе, каб не праваліцца. Для мяне гэта цяпер галоўнае.** І мая будучыня, і будучыня будучы ўлады залежыць менавіта ад гэтага. Таму я займаюся гэтым. Слова гонару, я не думаю, і нават у вузкім-вузкім сваім сямейным коле, са сваімі дзецьмі не абмяркоўвалі гэтую тэму. Цяпер не да гэтага?», — сказаў Аляксандр Лукашэнка.

Наперадзе ў краіне выбары ў парламент і ў склад Усебеларускага народнага сходу. Прэзідэнт заявіў, што будзе рабіць усё для таго, каб дапамагчы беларусам вызначыць сваю будучыню. «Я буду пераконваць, я буду расказаваць. Ды і людзі нашы бачаць, што можа быць, што мы можам страціць вольна гэты астравок, дзе ціха, спакойна і жыць можна», — сказаў ён.

«У вас за гэтыя гады не было ніколі думкі: «А можна было б зараз на хаче дзе-небудзь у Манака?» — спытала журналістка.

«Ніколі не было. Я ўвогуле чалавек не такі. Яхта, спякота, сонца — гэта не маё. Калі зімой паехаць у горы, лепш, чым у Сочи, месца няма. У нас там ёсць база дзяржаўная, гатэль. Мне больш нічога не трэба, — адказаў Аляксандр Лукашэнка. — **Грошы я ненавіджу, таму што вырас у беднай сям'і і заўсёды гэты грошай не хапала. Я іншы чалавек па характары, я магу сваё шчасце знайсці ў сябе дома, на тэрыторыі Беларусі.**»

ТРЭБА МАКСІМАЛЬНА УКЛЮЧАЦЬ У БАРАЦЬБУ НА ІНФАРМАЦЫЙНЫМ ПОЛІ

«Наколькі магчыма, колькі ў нас ёсць сілы, мы гэтану супраціўляемся на гэтым полі бою. І ведаеце, я не скажу, што мы пераможцы, але мы пакуль не прайграем, таму што, напэўна, усё ж праўда заўсёды перамагае. А калі ты няпраўду будзеш гаварыць, значыць, ты і не пераможаш», — сказаў Аляксандр Лукашэнка.

«Калі прааналізаваць усё, што адбывалася паміж нашымі народамі, паміж нашымі краінамі за апошнія гады, то адбылася вольна ўсё: свядома, метадычна рабілі усё, каб украінцы аб беларусах, украінцы аб рускіх і наадварот даведваліся ўсё менш і менш інфармацыі. Здавалася б, людзі, якія калісьці жылі ў адной краіне, — абсалютна нічога сёння адзін пра аднаго не ведаюць. Напрыклад, вольна многія украінцы ўпэўнены, што кожны рускі, працягваючы, думае аб тым, як бы забіць пабольш украінцаў. Вам не здаецца, што сёння роўна такі ж працэс адбываецца ў адносінах да Расіі і Беларусі з аднаго боку і да Еўропы — з другога боку? Ці не рыхтуюць нас гэтак жа сістэмна да нейкіх вялікіх і страшных працэсаў?» — удакладніла журналістка.

Прэзідэнт не выключыў, што гэта магчыма: **«Калі ты заважэш чужыя магігі, то ў будучыні пераможаш у любой вайне. Таму нас праз магігі могуць да гэтага рыхтаваць. Але ўлада на тое і ўлада, каб супрацьдзейнічаць і ў гэтым, як бы ні было складана, якія б ні былі няроўныя сілы. Але лепш ваяваць так, чым ракетамі плушчыць адзін аднаго.»**

«На гэтым інфармацыйным полі цяжка, але трэба ваяваць. У адваротным выпадку будзе ваяваць так, як ваюе Расія з Украінай. Таму спрабаванне, супраціўляемся, робім усё магчымае, — дадаў кіраўнік дзяржавы. — Тактыка — дайды да жонга чалавека, дастаўкаць да яго, сустрэнься з ім, каб ён цябе убачыў, пагавары з ім. Вольна гэты найважнейшы кірунак нашай работы. Людзі гэта ацэняць. У тым ліку і я імкнучы сустрэцца, размаўляць, тлумачыць...»

Паводле прэс-службы Прэзідэнта.

На думку сенатара

Аляксей НЯВЕРАЎ, член Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па заканадаўстве і дзяржаўным будаўніцтвам:

— У інтэрв'ю ўкраінскай журналістцы Дзяне Панчанка Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў найважнейшыя аспекты сучаснага геапалітычнага парадку дня.

Кіраўнік дзяржавы, у прыватнасці, вылучыў дзве думкі: першая — ваеннага канфлікту на Украіне можна было цалкам пазбегнуць лшч некалькі гадоў таму, правёўшы згодна з Мінскім пагадненнем мясцовыя выбары ў Данецкай і Луганскай рэспубліках, і другая, самая галоўная, — канфлікт рэальна спыніць і цяпер, Расія гатова да перагавораў. Аднак пытанне самастойнасці прыняцця рашэнняў украінскімі кіруючымі коламі застаецца адкрытым.

Ілчэ адзін важны пасыл беларускага лідара: Рэспубліка Беларусь ніколі не ўступіць у гарачую фазу вайны, пакуль не будзе парушана цэласнасць яе граніц. Калі ж гэта будзе зроблена, як сказаў Прэзідэнт, любяга агрэсара чакае самы магутны адпор, у тым ліку ядзернай зброй.

ДЗЕЛЯ ЧАЛАВЕЦТВА І ЯГО БУДУЧЫНІ

II Міжнародны антыфашысцкі кангрэс сабраў у Мінску прадстаўнікоў больш як 30 краін

«Не дадзім развязаць Трэцюю сусветную вайну!»

Па выніках II Міжнароднага антыфашысцкага кангрэса была прынята рэзалюцыя (яе поўная версія змешчана на нашым сайце — «Зв.»). Адзначаючы вострую неабходнасць для барацьбы з неафашызмам калектыўных намаганьняў большасці дзяржаў і народаў, удзельнікі форуму заклікаюць міжнародную супольнасць, і перш за ўсё Арганізацыю Аб'яднаных Нацый, да ўсебаковай і аб'ектыўнай ацэнкі падзей, якія адбываюцца ў краінах, дзе адраджаецца фашысцкая ідэалогія. Прадстаўнікам палітычных партый, грамадскіх арганізацый і рухаў прапановаецца аб'яднацца ў Адзіны міжнародны антыфашысцкі фронт. Прадстаўнікоў сродкаў масавай інфармацыі арыентуюць на праўдзівае і аб'ектыўнае асветленне падзей, якія адбываюцца ў свеце, і безумоўнае асуджэнне любых праў фашызму, нацызму і шавінізму.

«Новая эпоха выпрабаваньняў зноў настойліва патрабуе адзінства дзеянняў усіх людзей добрай волі ў бітве з фашызмам, які адраджаецца, — сказана ў рэзалюцыі. — Згуртуемца ў гэтай святой барацьбе ў імя годнай будучыні чалавецтва! Не дадзім развязаць Трэцюю сусветную вайну!»

«Мы заўсёды выступаем за мір, раўнапраўе і дыялог народаў»

Прывітанне Прэзідэнта Беларусі ўдзельнікам II Міжнароднага антыфашысцкага кангрэса агучыў дзяржаўны сакратар Савета Бяспекі **Аляксандр ВАЛЬФОВІЧ**. «На нашых вачах Злучаныя Штаты Амерыкі і іх сатэліты, спрабуючы захаваць сусветную гегемонію і затармазіць развіццё краін, якіх яны лічаць сваімі канкурэнтамі, разбураюць сістэму глабальнай бяспекі, тыражуюць «каляровыя рэвалюцыі» і ўзброеныя канфлікты на ўсіх кантынентах, груба ўмешваючыся ў справы незалежных дзяржаў, — гаворыцца ў прывітанні. — Імі перапісваюцца гісторыя Другой сусветнай вайны, а на ўзроўні еўрапейскай структур прымаюцца рэзалюцыі і пастановы, якія апраўдваюць нацысцкіх ваенных злачынцаў і перакладаюць на СССР віну за развязанне гэтай вайны, што стала самай крывавай бойняй у жыцці чалавецтва».

«Наш народ, які страціў кожнага трэцяга ў гады Вялікай Айчыннай вайны, добра ведае, што такое вайна, таму мы заўсёды выступаем за мір, раўнапраўе і дыялог народаў, — сказана ў прывітанні. — І сёння ўсе беларусы разам з удзельнікамі Другога антыфашысцкага кангрэса рашуча гавораць: «Не вайне! Не фашызму і неаканалінізму!»

парадак, заснаваны на правілах. І выкарыстоўваюць для гэтага фашысцкія «лякалі», выкраеныя захадняй цывілізацыяй. Сёння неафашызм, які культывуецца элітай шэрагу дзяржаў свету, не апраўты ў карычневых ці чорных кашулі і боты. Ён прыкрываецца шырмай барацьбы за «дэмакратыю» і «правы чалавека», «абаронай сваіх нацыянальных інтарсаў» ва ўсіх краінах свету. Арыяцкія стандарты яны заманілі на ліберальныя дэмакратычныя каштоўнасці. Фільтраванне народаў ажыццяўляецца на адпаведнасць новаму эталону праз палітычны ціск і шантаж, нелегітымныя санкцыі, «каляровыя рэвалюцыі», мяцязжы і проксі-войны».

Міністр абароны заклікаў заходнія палітычныя эліты спыніцца і адумацца. «Нам вайна не патрэбная! — падкрэсліў ён. — Свет ведае прыклады, калі нават у самыя цяжкія перыяды гісторыі лідары дзяржаў, якія супрацьстаялі адна адной, знаходзілі шляхі вырашэння вострых праблем метадамі дыпламатыі. І тыв геапалітычныя праблемы, якія сёння «іскрацца» ва ўсім свеце, таксама неабходна вырашаць толькі за сталом перагавораў. Наша гасцінная беларуская зямля заўсёды гатова падтрымаць крокі, накіраваныя на дээскалацыю напружанасці і супярэчнасцяў».

«У антыфашысцкага руху — вялікі патэнцыял»

Першы намеснік генеральнага сакратара СНД **Леанід АНФІМАЎ**, аналізуючы характар і ўзровень сучасных пагроз, робіць выснову, што большасць з іх блэр свой пачатак у скажэнні і фальсіфікацыі гістарычных падзей, звязаных з нашым агульным герайчым мінулым, адмаўленнем вышальнага ўкладу народаў СССР у разгром фашысцкай Германіі і звяржэннем нацысцкай ідэалогіі.

«Час, які прайшоў пасля заканчэння Другой сусветнай вайны, паказаў, што за мір, бяспеку і гуманістычныя ідэалы чалавецтва павінна змагацца і адстойваць іх, — звярнуў увагу першы намеснік генеральнага сакратара СНД. — Для дасягнення гэтых стратэгічных мэт патрабуюцца аб'яднаныя намаганьні максімальна магчымай колькасці міжнародных арганізацый, іх працоўных органаў і спецыялізаваных структур, прадстаўнікоў навукова-экспертнай супольнасці і рэлігійных канфесій, дзейнасць якіх накіравана на барацьбу з неафашызмам і нацызмам».

Намеснік міністра інфармацыі **Ігар БУЗЮСКИ** канстатаваў, што наша дзяржава сутыкнулася з пагрозамі, ідэалагічнымі рызыкамі і выклікамі нацыянальным інтарэсам, якія здольныя падарваць псіхалагічную і духоўную абстаноўку ў краіне, свеце і грамадстве. У сувязі з гэтым узнікла пытанне аб неабходнасці прыняцця эфектыўных мер для ўмацавання традыцыйных каштоўнасцяў беларускага народа, якія разглядаюцца з пазіцыі нацыянальнай бяспекі.

«Яшчэ некалькі гадоў таму толькі хворае ўяўленне магло ўявіць, што ў год святкавання 75-годдзя Вялікай Перамогі ў краіне, якая страціла кожнага трэцяга ў гады вайны, атрыманна магчымасць выхоўваць пакаленні, што не ведалі

Фота Вітара ВАЙНІКА

вайны, знойдуцца механізмы перавярнуць свядомасць у напрамку да самаразбурэння, зрабіць сімвалам беларускага народа сцяг, які як мінімум выклікае гістарычныя спрэчкі і асацыяцыю з калабаранствам у Беларусі, — нагадаў пра падзеі 2020 года намеснік міністра. — І толькі нездаровая фантазія магла ўбачыць у сваёй будучыні, як нашчадкі Вялікай Перамогі з фанатычным энтузіязмам гэтым сцягам пакрываюць стэлу «Мінск — горад-герой».

«Барацьба з нацызмам — адна з найбольш вострых праблем сучаснасці»

Прывітанне удзельнікам кангрэса ад кіраўніка расійскага ваеннага ведамства **Сяргея Шайгу** перадаў намеснік міністра абароны **Расійскай Федэрацыі — начальнік Галоўнага ваенна-палітычнага ўпраўлення Узброеных Сіл Расійскай Федэрацыі Віктар ГАРАМЫКІН**. Ён заўважыў, што кангрэс у Мінску праходзіць на фоне найскладанейшай абстаноўкі ў свеце.

«Калектыўны Запад працягвае нашіпгоўваць дзеючы кіеўскі рэжым зброй, робіць усё для зацвягнення эскалацыі канфлікту, — паведаміў намеснік міністра абароны Расійскай Федэрацыі. — У карных акцыях і бавых дзеяннях прымаюць удзел тысячы замежных наймітаў. НАТА выкарыстоўвае ўкраінскі крызіс як падставу для нарощвання сваіх груповак. Запушчаны чарговы этап пашырэння альянсу. Ва Усходняй і Цэнтральнай Еўропе мадэрнізуецца ваенная інфраструктура, размяшчаюцца ударныя ўзбраенні. Аб умацненні ваеннай

прысутнасці каля граніц Беларусі і Расіі заявіла генеральнае камандаванне Польшчы».

Як канстатаваў **начальнік ўпраўлення маральна-псіхалагічнага забеспячэння Узброеных Сіл Арменіі Сярожа СЦЕПАНЯН**, аблічка сучаснага фашызму стала занадта вар'яцкім. «Эфектыўна на прымяняюцца сродкі яго маскіроўкі, — дадаў ён. — Распазнаць сучасны мадыфікаваны фашызму становіцца ўсё больш праблематычна. Фашызм — не канкрэтна гістарычная з'ява, а фундаментальны, адрасаваны ўсяму чалавецтву выклік».

Што такое фашызм, на ўласным вопыце ведае **Герой Расійскай Федэрацыі, удзельнік спецыяльнай ваеннай аперацыі Іван ДАДОСАЎ**, які расказаў на пляцоўцы кангрэса аб тым, хто і за якія ідэалы змагаецца на сучасным полі бою. Малады чалавек прызнаўся, што са школьнай парты ведае аб гераізме беларускага народа, праўленым у гады Вялікай Айчыннай вайны. Ён упершыню ў Беларусі і вельмі шчаслівы, што атрымаў ад ідэалаў нашай краіны над фашызмам.

«У мяне няма ніякіх сумненняў у тым, што, выконваючы бавыя задачы, мы змагаемся з сапраўдным нацызмам, — паведаміў малады чалавек. — За апошні год мы яшчэ раз пераканаліся ў надзейнасці расійскай тэхнікі, а яшчэ больш — у надзейнасці экіпажаў і разлікаў, якія кіруюць узбраеннямі і тэхнікай. Нашай перавагай, як і ў гады Вялікай Айчыннай вайны, застаецца самаахвярнасць і патрыятызм».

«Наш клопат — не дапусціць вайны»

Не толькі людзі ў пагонах, а таксама экспертная і навуковая супольнасць сёння супрацьстаяць правам нацызму. Задумацца аб тым, што адбываецца навокал, а таксама прыняць меры, каб на нашай зямлі быў захаваны мір, заклікаюць і прадстаўнікі духавенства.

Як перакананы **Мітрапаліт Мінскі і Заслаўскі Веніямін, Патрыяршы Экзарх усяе Беларусі**, усім краінам і народам трэба аб'яднацца ў барацьбе з гэтай небяспекай. Пры гэтым асабліва ўвагу неабходна ўдзяліць пытанням патрыятычнага выхавання насельніцтва.

«На жаль, чарговы раз чалавецтва сутыкнулася з сітуацыяй неабходнасці барацьбы з фашызмам, — канстатаваў Мітрапаліт Мінскі і Заслаўскі. — Чаму та склалася? Чаму аказаліся забытыя жахі і пакуты Другой сусветнай вайны, якая прынесла чалавецтву ідэалогію нянавісці, нацыянальнай і расавай перавагі? Чаму чалавецтва не засвоіла самых страшных ўрокі гісторыі? Чаму ўзніклі правалы ў памяці ў многіх народаў? Адак дастаткова просты: ступіна прыкрываючыся лозунгамі дэмакратыі, праваў чалавека, заахвочваюцца сучасны нацысцкі рэжым, у тым ліку і ва Украіне».

Патрыяршы Экзарх усяе Беларусі адзначыў, што бездаказныя сілы ў свеце робяць усё, каб сітуацыя ва Украіне перавесці ў плоскасць рэальнай вайны Захаду з Расіяй і Беларуссю. «Наш клопат — не дапусціць гэтага», — падкрэсліў Мітрапаліт Веніямін і пажадаў, каб падчас кангрэса была выправавана тая пазіцыя, якая зможга гуртаваць народы добрай волі.

Сімвалічна, што ўдзельнікі кангрэса наведалі Дзяржаўны мемарыяльны комплекс «Хатынь», дзе ўсклалі кветкі і высадзілі дрэвы памяці. Напярэдадні беларуская дэлегацыя, а таксама гошч нашай краіны бавалі ў сталічным раёне «Маскоўшчына», на месцы масавага знічэння фашыстамі і іх памагатымі ваеннапалонных («Шталаг 352»), дзе працуе 52-гі асобны спецыялізаваны пошукавы батальён Міністэрства абароны (аб гэтым можна пачытаць на 12-й старонцы). У памяць аб ахвярах генарцыў ў Храме-помніку ў гонар Усіх Святых была праведзена малітва-рэквіем.

Вераніка КАНЮТА

Тонкасці прафесіі

ВЕРТАЛЁТЫ І ІХ ЮНЫЯ КІРОЎЦЫ

Карэспандэнты «Звязды» паназіралі, як праходзяць навучанне курсанты авіяцыйнага факультэта Ваеннай акадэміі

Учарашнія курсанты Ваеннай акадэміі ўжо прыступілі да выканання сваіх прафесійных абавязкаў. Наваспечаныя афіцэры нясуць службу ў розных воінскіх часцях і злучэннях Беларусі. На змену ім у галоўную кузню ваенных кадраў краіны прыйшлі хлопцы і дзяўчаты, якія толькі пачынаюць свой шлях да афіцэрскіх пагонаў. Зусім няшмат да запаветнай мары засталася будучым лётчыкам і верталётчыкам — прадстаўнікі ваеннай авіяцыі даўжэй, чым усе астатнія, праходзяць навучанне. Афіцэрскае шэрагі яны папоўняць толькі ў лістападзе, але ўжо цяпер большую частку свайго часу курсанты праводзяць у воінскіх падраздзяленнях — у іх стажыроўка.

На базе 50-й змешанай авіяцыйнай базы практыку праходзяць будучыя верталётчыкі. За тым, як «ставяць на крыло» курсантаў авіяцыйнага факультэта Ваеннай акадэміі вопытныя авіятары, паназіралі карэспандэнты «Звязды».

НА РОЎНЫХ

Раніцай каля контрольна-прапускога пункта, праз які можна трапіць на тэрыторыю воінскай часці, шматлюдна. Ваеннаслужачыя і цывільны персанал авіябазы спяшаюцца прыступіць да выканання службовых абавязкаў. Іх калегі пакідаюць тэрыторыю часці — начное дзяжурства падышло да завяршэння. Курсанты прыбіваюць да месца практычнага навучання дакладна ў тэрмін. Пунктуальнасць — адна з галоўных якасцяў авіятараў. Да таго, што спазняцца да месца службы нельга, іх прывучаюць яшчэ з курсанцкай парты.

Хлопцы апрачнуты па форме. Адрозніць практыкантаў ад лётнага складу цяжка. Ды і ніхто тут іх не лічыць за чужых. Сваіх курсантаў-верталётчыкаў сталыя авіятары ведаюць добра і з самага першага знаёмства адносяцца як да калег. І гэта без перабольшання. Па заканчэнні навучальнай установы гэтыя хлопцы папоўняць афіцэрскае шэрагі авіябазы. Ужо цяпер маладыя людзі выконваюць пастаўленыя перад імі задачы.

За тры гадзіны да палёту эскадрылля збіраецца ў поўным складзе. Камандзір даводзіць ваеннаслужачым, сярод якіх і курсанты, задачы на надыходзячы дзень, каторы раз нагадвае меры бяспекі падчас эксплуатацыі тэхнікі. Лётны склад праходзіць трэнажы — так авіятары называюць практыкаванні па ўдасканаленні прафесійнага майстэрства. Затым рыхтуюцца авіяцыйная тэхніка. Пасля залуку верталёта экіпаж ажыццяўляе праверку параметраў усіх прыбораў — і баявая машына ўзлятае. Тыя, хто застаўся на зямлі, ўдасканальваюць свае веды ў тэорыі, адпрацоўваюць пазаштатныя сітуацыі ў небе на авіятрэнажоры, вырашаюць іншыя пастаўленыя камандзірамі задачы.

Яшчэ да таго, як прыйсці ў воінскую часць афіцэрам, практычна кожны курсант

авіяцыйнага факультэта Ваеннай акадэміі мае каля 200 гадзін налёту. Перад тым як сесці за штурвал баявога верталёта, маладыя людзі лятаюць у аэраклубах на планерах.

ПЕРААДОЛЕННЕ ПСІХАЛАГІЧНАГА БАР'ЕРА

Большую частку свайго часу авіятары, сярод якіх і курсанты, праводзяць на аэрадроме. Паветраных асаў,

прыйдзецца пакідаць кабіну, афіцэр павінен быць гатовы пераадолець псіхалагічны бар'ер.

У пілота верталёта «Mi-24», з якім мы размаўляем, — 820 гадзін налёту. І гэта за няпоўныя 13 гадоў службы, калі не лічыць перыяд навучання ў Ваеннай акадэміі. У шматлікія абавязкі авіятара ўваходзіць і ажыццяўленне палётаў з курсантамі. «Працэс навучання курсантаў уключае ў сябе тэрэрытычную і назем-

ЛЮБОЎ ДА АВІАЦЫІ З ДЗЯЦІНСТВА

Курсант авіяцыйнага факультэта Іван Чараваты прыважаецца, што, трапіўшы на авіябазу, адчувае сябе ў знаёмым асяроддзі. Падчас навучання ў акадэміі маладыя людзі рэгулярна бываюць у воінскай часці. Больш за тое, пачынаючы з першага курса, курсанты знаёмяцца з лётчыкамі і

меркаванне аб канкрэтным верталётчыку».

Курсант Іван Чараваты асвойвае самы сучасны верталёт, які стаіць на ўзбраенні беларускай арміі, — «Mi-8 МТВ-5». «Гэты верталёт шматфункцыянальны: эвакуацыя, дэсантаванне, баявое прымяненне, пошукава-ратавальныя работы — гэта яшчэ не ўвесь спектр прымянення баявой машыны, — расказвае будучы афіцэр. — Калі «Mi-24» пазіцыянуецца вытворцам як баявы верта-

дарэчы, можна ўбачыць не толькі за штурваламі сваіх жалезных птушак, але і проста ў небе. Падчас нашага візіту на авіябазу мы заўважылі некалькі парашуцістаў, якія адзін за адным пакідалі ваенны борт. Як высветлілася, гэта былі не дэсантнікі.

— Кожны лётчык і верталётчык штогод павінен ажыццявіць па два скачкі з парашутам, — расказвае пілот верталёта «Mi-24». — Пачынаючы з першага курса Ваеннай акадэміі, праходзяць праз гэтае выпрабаванне і курсанты. Дэсантаванне адбываецца як з борта ваеннага самалёта, так і з верталёта. Гэта патрэбна не толькі для адточвання дзеянняў па вымушаным пакіданні авіямашыны, але і для фарміравання псіхалагічнай устойлівасці ваеннаслужачых. У выпадку пэўнага тэхнічнага збою, калі

ноўю падрыхтоўку, — расказвае камандзір экіпажа. — Толькі пасля таго, як маладыя людзі паляталі на ўсіх трэнажорах, дзе навучыліся дзеяннем у розных выпадках, і здалі ўсе залікі, іх дапускаюць да сапраўдных палётаў».

Вядома, лятаюць курсанты з інструктарамі, якія з'яўляюцца вопытнымі авіятарамі. Так будзе на працягу некалькіх гадоў — каб стаць камандзірам экіпажа, лётчыку-штурману давядзецца правесці ў небе нямала часу, а таксама прадэманстраваць свае найлепшыя прафесійныя і чалавечыя якасці. «Кожны лётчык павінен падтрымліваць натрэніраванасць і ўдасканаленне, — заўважае пілот верталёта «Mi-24». — Чым больш ён праводзіць у небе, тым больш упэўнена адчувае сябе ў кабіне».

верталётчыкамі, якія выпускаюцца перад імі, а таму ўжо многіх ведаюць.

«Вельмі важна, што ёсць старэйшыя таварышы, якія не супраць дапамагчы, — адзначае Іван. — У іх больш вопыту, што датычыцца тэхнікі і выканання палётаў. Усе дапамогчы, падкажуць, як дзейнічаць у незразумелай сітуацыі».

Палёты курсанты ажыццяўляюць з рознымі інструктарамі. І, як падкрэслівае Іван Чараваты, добра, што яны мяняюцца. «Адзін інструктар не можа ў поўнай меры ацаніць здольнасці курсанта як штурмана, так і лётчыка, — лічыць малады чалавек. — Для аб'ектыўнай ацэнкі здольнасцяў ваеннаслужачага павінен быць меркаванне некалькіх інструктараў, што мы і назіраем. Гэта правільна. Параіўшыся паміж сабой, нашы больш вопытныя таварышы могуць скласці агульнае

лёт, то ў «Mi-8» вялікая кабіна — сюды нават можна загрузіць УАЗ або медыцынскі модуль, які неабходны пры эвакуацыі параненых».

Іван Чараваты родам з Кобрына. Лятаць марыў з дзяцінства. Прыкладам да хлопца быў дзядуля — ваенны лётчык, які спачатку лятаў на самалётах, а потым асвоіў «Mi-8». Гледзячы на дзёда, цягнуўся да авіяцыі і Іван. Любіў філмы пра лётчыкаў, калекцыянаваў часопісы «Суветная авіяцыя». Бліжэй да заканчэння школы ў маладога чалавекі канчаткова сфарміравалася разуменне, чаго ён хоча ад жыцця, — у выніку паступіў у Ваенную акадэмію на верталётчыка. Як прызнаецца малады чалавек, цяжкасцяў пры паступленні не было: баляў хапала, па здароўі таксама прайшоў.

На маё пытанне, чаму выбраў лятаць на верталётах, а не на самалётах, Іван

Чараваты адказвае не спяшаўся. Аказваецца, у многіх пакаленняў курсантаў Ваеннай акадэміі пастаянная спрэчка: што складаней асвоіць — верталёт або самалёт? «Верталёт, напэўна, больш складаны ў плане тэхнікі пільтавання, бо дыяпазон хуткасцяў — ад нуля і вышэй, — кажа малады чалавек. — Для самалёта характэрныя высокія хуткасці».

Кожны лётчык памятае свой першы палёт. Курсант Чараваты — не выключэнне. Дзюбютны палёт ён ажыццяўляў на планеры. Гэта было на першым курсе.

— Не баіліся? — удкладнаю ў без пяці хвілін верталётчыка.

— Я ж з інструктарам быў, навошта мне баецца?! — здзіўляецца ён пытанню. — Першы палёт заўсёды азнаямляльны. Ты не прымаеш удзел у кіраванні, а толькі атрымліваеш асалоду ад убачанага. А вось падчас першага палёту на «Mi-8» думкі былі аб тым, што гэта вельмі сур'ёзная тэхніка, а таму адносіцца да будучай службы трэба адпаведна.

Несур'ёзныя, нядробнаслышныя людзі, якім не ўласціва пачуццё адказнасці, у авіяцыі проста не бывае. Курсант авіяцыйнага факультэта Кірыл Дзедуль таксама з дзяцінства марыў быць пілотам. Малады чалавек натхніўся аповесцамі пра афіцэрскае будні свайго дзёда-верталётчыка, якога не застаў. «Бабуля расказвала пра ваеннае жыццё дзёда, мне было вельмі цікава, таму пасля 7 класа я вырашыў паступаць у Брэсцкае абласное кадэцкае вучылішча, — расказвае курсант. — Падчас навучання мы наведвалі адну з ваенных авіябаз, назіралі за палётамі лётчыкаў — і маё жаданне звязць сваё жыццё з авіяцыяй толькі мацнела».

У Кірыла — 190 гадзін налёту. Ён упэўнена адчувае сябе ў небе і гатовы прыступіць да выканання пастаўленых задач. Па яго меркаванні, вельмі важна, каб экіпаж (а гэта камандзір, лётчык-штурман і бартавы тэхнік) думаў у адзіным кірунку. «Добра, каб паміж членамі экіпажа склаліся даверлівыя адносіны: ад маральнага настрою шмат што залежыць — гэта ж каманда, пра якіхны Кірыл Дзедуль. — Нягледзячы на тое, што ў кожнага — свае абавязкі, за палёт адказвае ўвесь экіпаж».

Маладым людзям нават не верыцца, што навучанне ў акадэміі практычна завершана. Наперадзе ў іх — доўгачаканае афіцэрскае жыццё. Аднак калі яны думаюць, што будучы толькі лятаць, то памыляюцца. Лётчык вучыцца ўсё жыццём. Ад таго, як авіятар падрыхтоўца да палёту на зямлі, будзе залежаць яго работа ў небе.

ВЕРАНІКА КАНЮТА.
Фота
Віктара ІВАНЧЫКАВА.

• ОРГАНИЗАЦИЯ АУКЦИОНОВ
• ОЦЕНКА ВСЕХ ВИДОВ ИМУЩЕСТВА

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНЫХ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ В ФОРМЕ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

Организатор аукциона	ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703, оф. 5. УНП 191021390
Продавец	ОАО «Коссовское МПО», Брестская область, Ивацевичский район, г. Коссово, ул. 3-го февраля, 7. УНП 200099007
Оператор ЭТП	ООО «ИПМ-Консалт оценка», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703, оф. 46 (www.ipmtorgi.by). УНП 191224638
Предмет электронного аукциона	
ЗДАНИЕ ДЕТСКОГО САДА (назначение: здание специализированное для образования и (или) воспитания, общ. пл. 1072,6 кв. м, 122/С-24207, составные части: подвальный этаж, два забора, ворота). Адрес: Брестская обл., Ивацевичский р-н, г. Коссово, ул. Ленина, 2	
Сведения о земельном участке: пл. 0,4260 га предоставлен продавцу на праве постоянного пользования для обслуживания детского сада	
Начальная цена лота с НДС 20 % – 100,00 бел. руб.	
Задаток 10 % от начальной цены предмета аукциона в белорусских рублях перечисляется на р/с BY47 BELB 3012 0028 5000 3022 6000 в ОАО «Банк БелБЭЗ», БИК BELBY2X, УНП 191021390, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки»	
Срок подписания договора купли-продажи: 7 (семь) рабочих дней после проведения аукциона	
Условия оплаты предмета электронных торгов	
Оплата должна быть произведена в течение 10 (десяти) рабочих дней после подписания договора купли-продажи	
Порядок проведения и оформления участия в электронных торгах	
Электронные торги проводятся в соответствии с регламентом электронной торговой площадки «ИПМ-Торги», размещенном по адресу: www.ipmtorgi.by. Ответственность участника аукциона, его права и обязанности, штрафные санкции прописаны в соглашении о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона. Данное соглашение является договором присоединения и размещается на странице лота во вкладке «Документы» по адресу www.ipmtorgi.by. Страница лота по указанному адресу содержит также информацию о типе торгов и общих правилах их проведения. Победителем аукциона признается участник, предложивший максимальную цену	
Победитель электронных торгов либо единственный участник электронных торгов, согласившийся повысить начальную цену предмета электронных торгов на 5 %, обязан возместить организатору торгов затраты на их проведение и оплатить вознаграждение 10 % от цены продажи лота в течение 3 (трех) рабочих дней после проведения электронных торгов	
Предыдущее извещение опубликовано в газете «Звязда» от 29.06.2023	
Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время, но не позднее чем за один день до наступления даты проведения аукциона	
Дата и время начала и окончания электронных торгов	Начало торгов: 04.09.2023 в 12.00. Окончание торгов: 04.09.2023 в 13.00. Торги продлятся на 10 минут с момента подачи ставки, в случае если ставка поступила менее чем за 10 минут до окончания торгов
Дата и время окончания приема заявок	Заявки на участие в электронных торгах принимаются по 01.09.2023 до 17.00 на ЭТП «ИПМ-Торги» по адресу www.ipmtorgi.by
Контактные данные	Тел.: +375 17-373-21-33; +375 (44) 704-92-06. E-mail: auction@cpo.by

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА

Организатор аукциона	ООО «ИПМ-Консалт оценка», г. Минск, ул. Мележа, 5, корп. 2, пом. 1703
Продавец	ООО «Бобруйская оптовая база», Могилевская обл., г. Бобруйск, ул. Гоголя, д. 185-5
Предмет аукциона	
Капитальное строение: ХОЛОДИЛЬНИК С КАМЕРАМИ ХРАНЕНИЯ (здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ) с инв. № 710/С-56649, общ. пл. 2903 кв. м.	
Адрес: Могилевская обл., г. Бобруйск, ул. Гоголя, 187Б. Составные части и принадлежности: с крыльцом. Земельный участок общ. пл. 1,1715 га предоставлен продавцу для содержания и обслуживания зданий и сооружений производственного назначения (участок № 1) на праве постоянного пользования. В состав лота входит иное имущество, ознакомиться с которым можно на сайте www.ipmtorgi.by	
Начальная цена без НДС – 1 179 467,10 бел. рублей. Шаг аукциона – 58 973,36 бел. рублей	
Порядок ознакомления: осуществляется в рабочие дни с 9.00 до 17.00. Ответственный лицо: Артем Петрович, тел. +375 29-111-47-27	
Задаток 1 % от начальной цены предмета аукциона в белорусских рублях перечисляется на р/с BY29BELB301204350080226000 в ОАО «Банк БелБЭЗ», г. Минск, ул. Мясникова, 32; БИК BELBY2X; УНП 191224638; ОКПО 378531865000, получатель платежа – ООО «ИПМ-Консалт оценка»	
Срок подписания договора купли-продажи: 30 (тридцать) рабочих дней после проведения аукциона	
Срок оплаты: 30 (тридцать) рабочих дней со дня заключения договора купли-продажи	
Порядок оформления участия в аукционе и результатов торгов: аукцион проводится в соответствии с Положением о порядке продажи имущества ликвидированного юридического лица с публичных торгов, утвержденным постановлением Совмина РБ от 8 января 2013 г. № 16 «О некоторых вопросах продажи имущества ликвидированного юридического лица». К участию в торгах допускаются лица, подавшие организатору аукциона в указанный в извещении срок заявления с приложением всех необходимых документов, зарегистрированное в журнале регистрации заявлений на участие в торгах, и заключившие с организатором торгов договор о задатке. С подробной информацией о перечне предоставляемых документов, образцами заявлений на участие в аукционе и договора о задатке, а также правилами проведения аукциона можно ознакомиться на сайте организатора аукциона: www.ipmtorgi.by	
В случае признания торгов несостоявшимися в связи с тем, что заявление на участие в них было подано только одним участником либо для участия в них явился только один участник, возможна продажа предмета торгов этому участнику по начальной цене, увеличенной на 5 %	
Затраты на организацию и проведение торгов и вознаграждение 2 % от цены продажи лота возмещаются организатору аукциона участником торгов, с которым заключается договор купли-продажи в течение 5 дней со дня проведения торгов	
Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время до объявления его проданным без объяснения причин снятия. Извещение о проведении предыдущего аукциона опубликовано в газете «Звязда» 05.07.2023 г.	
Дата, место и время проведения аукциона	01.09.2023 в 13.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703, ООО «ИПМ-Консалт оценка»
Дата, место и время окончания приема документов	31.08.2023 до 17.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703, ООО «ИПМ-Консалт оценка»
Контактные данные	Тел.: +375 17-280-36-37; +375 29-317-95-42. E-mail: info@ipmconsult.by

Извещение о проведении вторых повторных электронных торгов

Организатор аукциона (оператор ЭТП)	ООО «ИПМ-Консалт оценка» (УНП 191224638), г. Минск, ул. Мележа, 5, корп. 2, пом. 1703
Продавец	ООО «КовалевТранс» (УНП 491327139), Мінская обл., Мінский р-н, д. Обчак, здание бывшей 8-ми летней школы – производсто по делу об экономической несостоятельности (банкротстве) № 246-135/2017
Антикризисный управляющий	ООО «Управляющая компания «Экстраст» (УНП 192044227), Мінская обл., Мінский р-н, с/с Шомыльицкі, д. 14 а/1-1, каб. 1-53, район аг. Озерце, тел. +375 (29) 6697469
Адрес ЭТП	www.ipmtorgi.by
Предмет электронных торгов	
АДМИНИСТРАТИВНОЕ ЗДАНИЕ (здание административно-хозяйственное, инв. номер 500/С-7042, общ. пл. 775,3 кв. м). Адрес – г. Минск, ул. Бородинская, 17.	
Сведения о земельном участке: пл. 0,1351 га предоставлен продавцу на праве аренды (по 30.11.2027) для эксплуатации и обслуживания административного здания. Ограничения (обременения) прав: обеспечение доступа для производства ремонтно-восстановительных работ эксплуатационным организациям-владельцам инженерных коммуникаций	
Начальная стоимость лота без НДС – 488 400,00 бел. руб. (снижена на 40 %)	
Минимальная цена лота без НДС – 325 600,00 бел. руб.	
Размер шага составляет 5 (пять) процентов от начальной цены лота	
Порядок ознакомления: осуществляется в рабочие дни с 9.00 до 17.00 по предварительному согласованию, контактный телефон: +375 33 303 45 88, Анастасия	
Лица, желающие принять участие в аукционе, обязаны внести задаток и подать организатору торгов в установленный срок заявление с приложением всех необходимых документов	
Задаток 10 % от начальной цены предмета электронных торгов в белорусских рублях перечисляется на р/с BY29BELB30120048350080226000 в ОАО «Банк БелБЭЗ», г. Минск, ул. Мясникова, 32; БИК BELBY2X; УНП 191224638; ОКПО 378531865000, получатель платежа – ООО «ИПМ-Консалт оценка»	
Срок подписания договора купли-продажи	7 (семь) рабочих дней после проведения электронных торгов
Условия оплаты предмета электронных торгов	
Победитель аукциона либо единственный участник аукциона, согласившийся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5 %, обязан оплатить предмет аукциона в соответствии с договором купли-продажи, но не позднее 30 (тридцати) календарных дней со дня проведения торгов	
Дополнительная информация	
Порядок оформления участия в торгах, критерии выявления победителя торгов и порядок оформления результатов торгов определяется Постановлением Министерства Экономики № 9 от 1 апреля 2019 года «Об электронных торгах по продаже имущества в процедурах экономической несостоятельности (банкротства)».	
Победителем электронных торгов признается участник, предложивший максимальную цену за лот.	
Государственная регистрация договора купли-продажи и объектов недвижимости осуществляется Покупателем за свой счет.	
Собранием кредиторов ООО «КовалевТранс» (протокол от 16.08.2023) принято решение одобрить продажу капитального строения с инв. номером 500/С-7042 по адресу: г. Минск, ул. Бородинская, 17 без наличия документов, удостоверяющих их государственную регистрацию (технический паспорт), в соответствии с положениями Указа Президента Республики Беларусь № 63 «О некоторых вопросах правового регулирования процедуры экономической несостоятельности (банкротства)».	
Победитель аукциона либо претендент на покупку обязан возместить продавцу и организатору торгов затраты на организацию и проведение аукциона, а также оплатить вознаграждение организатору торгов в размере 2 % от цены продажи предмета аукциона в течение 5 (пяти) дней со дня проведения аукциона. Подробная информация о проведении аукциона размещена на сайте www.ipmtorgi.by	
Предыдущее извещение опубликовано на ЕПРСОБ и в газете «Звязда» 06.07.2023	
Организатор электронных торгов имеет право снять предмет аукциона с электронных торгов в любое время до момента определения победителя электронных торгов, без объяснения причин снятия	
Дата и время начала и окончания электронных торгов	Начало торгов: 04.09.2023 в 09.00. Окончание торгов: 04.09.2023 в 16.00
Дата и время окончания приема заявок	Заявки на участие в электронных торгах, в т.ч. перечисление задатка, принимаются с 9.00 18.08.2023 по 01.09.2023 до 17.00 на ЭТП «ИПМ-Торги» по адресу www.ipmtorgi.by
Контактные данные	Тел.: +375 17-373-21-33; +375 (44) 704-92-06. E-mail: auction@ipmconsult.by

ИНФОРМАЦИЯ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА

Государственное предприятие «МГЦН» 12 сентября 2023 года проводит **360-й открытый аукцион по продаже права заключения договоров аренды капитальных строений (зданий, сооружений), изолированных помещений, машино-мест, их частей, находящихся в государственной собственности (далее – имущество)**

№ предмета аукциона	Арендодатель имущества	Местонахождение имущества	Площадь (кв. м)	Размер коэффициента к базовой ставке арендной платы или размер арендной платы (руб.)	Начальная цена права заключения договора аренды имущества/ сумма задатка (руб.)	Наименование и целевое использование имущества
84	УП «Минское отделение Белорусской железной дороги» станция Минск-Пассажирский, тел.: +37517 225-61-21, +37517 225-69-77	г. Минск, ул. Вокзальная, 26В	5,76	11,52 БАВ (194,69 руб.)	48,67	Площадь пола для организации розничной торговли продовольственной группой товаров и (или) непродовольственной группой товаров (книгами, канцтоварами, печатными изданиями, СМИ, полиграфической продукцией, сувенирной продукцией, размещение салона связи, торговля мобильными средствами связи или сопутствующими товарами, товаров для животных и другими товарами), кроме товаров, бывших в употреблении, товаров ритуального назначения, ломбардов, пиротехнических изделий, товаров интимного характера и лекарственных средств. Срок аренды – 3 года
85		г. Минск, пл. Привокзальная, 7	22,1	33,15 БАВ	93,37	Площадь пола для организации розничной торговли продовольственной группой товаров и (или) непродовольственной группой товаров (книгами, канцтоварами, печатными изданиями, СМИ, полиграфической продукцией, сувенирной продукцией, размещение салона связи; торговля мобильными средствами связи или сопутствующими товарами, товарами для животных и другими товарами), кроме товаров, бывших в употреблении, товаров ритуального назначения, ломбардов, пиротехнических изделий, товаров интимного характера и лекарственных средств, деятельности автомобильных перевозчиков, туристических услуг. Срок аренды – 3 года
86	Учреждение «Белорусский государственный музей истории Великой Отечественной войны», тел.: +37517 278-96-70, +37517 276-03-98	г. Минск, пр. Победителей, 8-1	330,8	3,0	1 397,63	Помещения под объект общественного питания (кафе). Срок аренды – 3 года
87		Минская обл., Борисовский р-н, г. Борисов, пр. Революции, 3	53,6	3,0	226,46	Помещение для организации торговли непродовольственной и (или) продовольственной группами товаров; оказание услуг (кроме ритуальных услуг (ритуальных магазинов) и услуг по пользованию залами игровых автоматов, компьютерных игр и физкультурно-оздоровительной деятельности); офис; склад. Срок аренды – 3 года
88	УП «Жильё», тел. 8 (0177) 76 85 32	Минская обл., Борисовский р-н, г. Борисов, пр. Революции, 4	9,0	3,0	38,03	Помещение для организации торговли непродовольственной группой товаров; оказание услуг (за исключением ритуальных услуг и услуг по пользованию залами игровых автоматов, компьютерных игр); офис; склад. Срок аренды – 3 года
89		Минская обл., Борисовский р-н, г. Борисов, ул. Чапаева, 45	18,61	3,0	78,63	Помещение под офис; для организации торговли непродовольственной группой товаров; оказание услуг (за исключением ритуальных услуг и услуг по пользованию залами игровых автоматов, компьютерных игр, физкультурно-оздоровительной деятельности); под склад. Срок аренды – на 3 года

Договор аренды заключается сроком на пять лет, если иное не указано в настоящей информации.

Организатор аукциона – государственное предприятие «МГЦН», г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 10, тел. +375 (17) 360 42 22. Аукцион состоится **12 сентября 2023 г. в 11.00** по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 7 (зал аукциона). Прием документов и консультации по вопросам участия в аукционе осуществляются с **21 августа 2023 г. по 06 сентября 2023 г. включительно** в рабочие дни с 9.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (по пятницам – до 16.00) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6. Расчетный счет для перечисления задатка: BY15 BLVB 3012 0190 3985 8300 1001 в ЦБУ № 527 ОАО «Белинвестбанк», г. Минск, БИК BLVBV2X, получатель – государственное предприятие «МГЦН», УНП 190398583, кодификатор назначения платежа – 40901, назначение платежа – **задаток для участия в аукционе № 360 от 12.09.2023 по предмету аукциона № _____**.

Порядок проведения аукциона и оформления участия в торгах изложен в извещении о проведении аукциона, размещенном на интернет-сайте: организатора аукциона www.mgcn.by (раздел «Недвижимость в аренду»); Минского городского исполнительного комитета – www.minsk.gov.by (раздел «ПРОДАЖА/АРЕНДА»); Государственного комитета по имуществу Республики Беларусь – www.gki.gov.by (раздел «ПРОДАЖА/АРЕНДА ИМУЩЕСТВА»), Минского областного исполнительного комитета – www.minsk-region.gov.by (раздел «Аукционы по продаже недвижимости»). Телефон для справок +375 (17) 360 42 22

Жніво пад знакам бяспекі

Не толькі ратавальнік, але і камбайнер

Кіроўца пажарнага аварыйна-ратавальнага паста № 12 Лагойскага раённага аддзела па НС Вадзім РАЗМОЎКА падчас працоўнага водпуску ўжо каторы год перасаджаецца з пажарнай машыны на камбайн: «Падчас уборачнай кампаніі прыходжу ў ААТ «Косіна» працаваць на камбайне. З дзяцінства зацікаўлены ў такой рабоце».

Па словах Вадзіма Размоўкі, ён з 16 гадоў працуе на жніве. Таму выдатна ведае, што трэба правярць перад ад'ездам у поле: «Перш за ўсё, калі прыходзіш да камбайна, трэба залезці наверх і аглядзець рухавік, узровень масла, каб не было падцекаў, правярць рамяні бяспекі. Потым увесць камбайн абдзімаеш, прагляднеш шлангі, трубка, каб цэлыя былі, чысціш агрэгат. На гэта сыходзіць гадзіна-паўтары. Перш чым выязджаць у поле, абавязкова трэба ўсё правярць і не забыцца пра вогнетушыцель і супрацьпажарнае палотнішча!»

Падчас рэйду супрацоўнік МНС Яўген Зелянко дэталёва аглядзеў камбайн.

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Размова інспектара вялася з інжынерам па ахове працы і пажарнай бяспечы Андрэем БЕЛАШАПКАМ: «Сёння камбайны ўкамплектаваныя згодна з пастановай МНС № 82: два вогнетушыцелі, кашмы (супрацьпажарнае палатно. — Аўт.). Арганізавана прыкрыццё: бочка з вадой на чатыры тоны, помпа-МШ прадукцыйнасцю шэсць літраў за секунду. Штодня перад выездам ажыццяўляецца прадзіманне. Таксама па меры неабходнасці яно разам з прахысткай праводзіцца і на самім полі».

Па словах інжынера па ахове працы, работнікі, якія

задзейнічаны ва ўборачнай кампаніі, прайшлі пажарна-тэхнічны мінімум. Таму яны ўсе гатовыя — ведаюць, як карыстацца вогнетушыцелем, якія дзеянні неабходна ажыццяўляць у выпадку пажару.

Уся тэхніка пад прыкрыццём

«У цэлым да пачатку ўборачнай кампаніі работнікамі Міністэрства па надзвычайных сітуацыях нашага аддзела быў праведзены цэлы комплекс мерапрыемстваў, — расказаў начальнік Лагойскага раённага аддзела па надзвычайных сітуацыях Віталій ЗЯНЬКОВІЧ. — Былі

наведаны ўсе сельскагаспадарчыя арганізацыі раёна. Хацелася б адзначыць, што гаспадаркі падрыхтаваны на дастаткова высокім узроўні з пункту гледжання забеспячэння пажарнай бяспекі».

Начальнік раённага аддзела акцэнтаваў, што ў аграрыяў сумесна з работнікамі аддзела наладжаны цесныя адносіны. Штодня

У спякотнае надвор'е лубы промах можа стаць прычынай пажару. Таму МНС нагадвае асноўныя патрабаванні правілаў пажарнай бяспекі пры правядзенні ўборачнай кампаніі:

➤ Перад выездам у поле неабходна правесці візуальны агляд механізмаў камбайна, звярнуць увагу на змазку падшыпнікаў, спраўнасць кулачковых механізмаў і рамянёў, нацяжэнне транспарцёра, абарону клем акумулятара, спраўнасць ахоўнага экрана рухавіка, участкі праводкі ў месцах магчымага механічнага пашкоджання. Уся тэхніка, задзейнічаная ва ўборачнай кампаніі, павінна быць укамплектавана спраўнымі першаснымі сродкамі пажаратушэння і абсталявана іскрагасільнікам.

➤ У працэсе працы неабходна вырабляць ачыстку корпуса камбайна і валаў транспарцёраў, механізмаў, якія хутка рухаюцца, ад наманатой саломістай масы, пажніўных рэшткаў і пылу. Правяраць і рэгуляваць нацяжэнне прывадных рамянёў і ланцугоў, а таксама надзейнасць ахоўных агароджаў. Весці назіранне за следам камбайна для выяўлення магчымага загарання ў хлебным масіве.

➤ Пры ўзнікненні пажару ў месцах уборкі ўраджаю неабходна ў першую чаргу набраць 101, 112. Прыняць меры па ліквідацыі ўзгарання, калі гэта не пагражае жыццю і здароўю.

ратавальнікі выязджаюць у сельскагаспадарчыя арганізацыі і правяраюць, наколькі добра сумленна аграрыі выконваюць патрабаванні для пазбягання ўзгаранняў. На машынах кантралюецца наяўнасць першасных сродкаў пажаратушэння, стан, спраўнасць вогнетушыцеляў, наяўнасць супрацьпажарнага палотнішча. Акрамя гэтага, праводзіцца апытанні на веданне асноўных дзеянняў у выпадку ўзнікнення пазаштатных сітуацый.

«У перыяд правядзення ўборачнай кампаніі ўборка ажыццяўляецца з прыкрыццём тэхнікі альбо сіламі самой гаспадаркі, альбо падраздзяленнямі Міністэрства па надзвычайных сітуацыях. Абсалютна ўся тэхніка працуе з прыкрыццём», — падкрэсліў Віталій Зяньковіч.

Данііл ХМЯЛЬНІЦКІ, фота аўтара.

Гігабайты, памножаныя на ўражанні

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Запрашэнне ад кіраўніцтва Гомельскай вобласці — гэта магчыма расказаць шырокаму колу інтэрнэт-фаловераў, падпісчыкаў сацыяльных сетак, чытачоў традыцыйных СМІ аб эканамічным і турыстычным патэнцыяле паўднёва-ўсходняга рэгіёна краіны. У гэтым пераканаліся госці рэспубліканскага прэс-тура.

Пачаўся ён з наведвання знакавага месца вобласці — Гомельскага палаца-паркавага ансамбля. Тут журналісты і блогеры сустрэліся з кіраўніцтвам аблвыканкама.

— Прэс-тур адкрывае цыкл мерапрыемстваў да Дня народнага адзінства, — вітаў удзельніца начальнік галоўнага ўпраўлення ідэалагічнай работы, культуры і па справах моладзі Дзяніс ЯЗЕРСкі. — Прафесійныя журналісты — шчаслівыя людзі, таму што іх жыццё кожны дзень насычана яркімі ўражаннямі. Вы не проста павінны ўбачыць падзею, а яшчэ праз артыкул, газету і экран тэлевізара перадаць свае эмоцыі і ўражанні. Таму прыемна, што такія туры сталі традыцыяй.

Многія з гэсцей Гомельшчыны — маладыя спецыялісты, якія толькі пачалі работу ў сваіх выданнях. У іх кар'еры гэта першы такі вопыт і першае знаёмства з Гомельскім рэгіёнам.

— Як рэгіянальныя СМІ можам абмяняцца вопытам, таму прэс-туры вельмі патрэбныя, — перакананы супрацоўнік газеты «Нясвіжскія навіны» Уладзіслаў Некраш, які ўпершыню наведваў Гомельшчыну.

Пазнаёмчы праз цікавыя і насычаныя фота і відэа з паўднёва-ўсходнім рэгіёнам як мага больш людзей марыць блогер Павел Дзімітрэў.

— Гэты прэс-тур — класная ідэя, бо важна паказаць наш

прамысловы, турыстычны патэнцыял, культурную спадчыну. Трэба, каб мы прыязджалі адзін да аднаго, здымалі відэа і размяшчалі ў сваіх акаўнтах. Тым самым мы пакажам нашым людзям, у першую чаргу моладзі, што ў нас ёсць, чым ганарыцца, — падзяліўся інжынер-сістэмацэхнік Кобрынскага хлебазавода, які актыўна вядзе акаўнт у TikTok, Павел Дзімітрэў.

Адным з першых выязных заданняў ад рэдакцыі абласной газеты «Вітэбскіе весті» стаў удзел у прэс-туры для карэспандэнта Сафіі Барысенка.

— Гомельская вобласць — радзіма маёй бабулі, але ў самім Гомелі я ніколі не была. Уся праграма, якую прапанавалі для наведвання арганізатары, вельмі цікавая. У рэгіёне ёсць прадпрыемствы, пабачыць вытворчасць якіх на свае вочы — мара. Гэтым можна зацікаўліваць і замежную аўдыторыю, турыстаў з іншых краін.

— Мы з сям'ёй часта падарожнічаем па Беларусі. Вельмі цікава наведваць Гомель. Для мяне

міты трэнараў і іх выхаванцаў у мастацкай, спартыўнай гімнастыцы, акрабатыцы.

«Гомсельмаш», «Спартак», «Інстытут лесу НАН Беларусі», «Беларускі металургічны завод», «Рагачоўскі малочнакансервавы завод» — вытворчасці-брэнды Гомельшчыны, якія наведвалі удзельнікі прэс-тура.

— Мой раён сельскагаспадарчы, таму вельмі цікава наведваць «Гомсельмаш». Гэту тэхніку я бачу на полі, на ёй працуюць камбайнеры, пра якіх пішу, таму маю да яе асаблівы інтарэс, — адзначыла карэспандэнт газеты «Дняпроўская праўда» з горада Дуброўна Віцебскай вобласці Юлія Сахарова.

15 тысяч работнікаў. Калі ідзеш па карпусах, нельга не дзіўніцца маштабам вытворчасці, кажа Ліза Кавецкая — фотакарэспандэнт выдавецкага дома «Беларусь сёння».

Прадпрыемлікі і блогеры Руслан Керымаў, Аляксей Назаранка, Андрэй Грыбаў падзякавалі за магчымае ацаніць вытворчасць прадпрыемстваў-флагманаў вобласці. Цяпер яны могуць расказаць пра «кухню» вытворчых працэсаў простым людзям, жыхарам розных населеных пунктаў.

На тэрыторыі ваенна-гістарычнага комплексу «Партызанскага крыніца» маладыя людзі прынялі ўдзел у мерапрыемствах, прысвечаных 82-й гадавіне з дня ўтварэння Гомельскага партызанскага атрада «Бальшавік». У гонар знамянальнай даты каля мемарыяльнага комплексу прайшоў урачысты мітынг. Удзельнікі прэс-тура цяпер ведаюць, які былі ўладкаваны зямляні партызанскага лагера — штабная, медыцынская, зброевая, прадуктовая і для асабовага складу.

На мемарыяльным комплексе прайшла таксама рэканструкцыя эпизодаў партызанскай барацьбы на Гомельшчыне ў перыяд акупацыі. У ёй прынялі ўдзел прадстаўнікі розных ваенна-гістарычных клубаў Рэспублікі Беларусь і вучні патрыятычных класаў. Былі задзейнічаны дзеючыя ўзроўні ваеннай аўта-, мота-, рэтрацэхнікі і ўзбраення, выкарыстаны піратэхнічныя спецэфекты.

У маршруце другога дня — БМЗ, Рагачоўскі малочнакансервавы камбайн, сядзіба Козел-Паклеўскіх у аграгарадку Чырвоны Бераг Жлобінскага раёна і Музей хлеба ў аграгарадку Батвінава Чачэрскага раёна.

Наталія КАПРЫЛЕНКА, фота аўтара.

прэс-тур — адпачынак, які дае магчымыя атрымаць асалоду ад знаёмстваў, — прызналася Алена Кухарава, карэспандэнт газеты «Веснік Магілёва».

Вандрункі наведвалі Гомельскую спецыялізаваную дзіцяча-юнацкую школу алімпійскага рэзерву № 4, дзе назіралі за трэніровачным працэсам знака-

Акрамя зборнага канвеера, маладыя журналісты і блогеры ўбачылі выпрабаванне камбайна, які толькі сышоў з лініі. Даведаліся і аб унікальнай сацыяльнай сферы, якую забяспечвае «Гомсельмаш». Холдынг — адзін з найбуйнейшых у працоўнай сельгастэхнікі, прамысловы гігант абласнога цэнтра. На прадпрыемстве сёння працуе

«У мяне адразу ўзнікла жаданне вылепіць партрэты гэтых братоў», або Злы лёс роду Шашалевічаў

Чамусьці так склалася, што аўтары самых вясьельных кніг у гісторыі чалавецтва мелі даволі сумны лёс... Аўтар кнігі «Запіскі Самсона Самасуя», якая да сёння змушае шчыра рагатаць кожнага, хто не пазбаўлены пачуцця гумару, не стаў выключэннем. Андрэй Шашалевіч, ён жа Андрэй Мрый, напісаў свой неверагодна вясьелы і неверагодна здзелківы твор у 1929-м, калі пачыналася эпоха, якая гумару не разумела.

Гэтым летам Андрэю Мрыю спаўняецца 130 гадоў. Добрая нагода ўспомніць аўтара і яго незвычайную сям'ю.

У сваяцтве духу

«Я скажу ўсім, хто гэтага пачуў бы дамагацца, што я — сучасны чалавек. Маё імя Самсон Самасуя.

Я з мужыкоў.

Мой бацька, дзед, пра-дзед, прапрадзед, прапрапра... і г.д. усе былі мужыкамі. Я надзвычайна гарды тым, што маю мужыцкі твар і асабліва нос у форме бульбы. У залежнасці ад гэтага і розум мой ёсць розна-разна мужыцкі. Мне могуць сказаць, што няма такой катаргорыі, як мужыцкі розум, а я скажу, што ў мяне толькі такі і ёсць...

Адна не вельмі разумная жанчына, якую я аднойчы ў вочы назваў індыйскім прасам дурно, атэставала мяне, як дэклісаванага мешчаніна. Зразумела, гэта зусім не так. Гэта назва выклікала помстай за маю досыць удалую атэстацыю».

Атэставаны вылучэнец Самасуя адпраўляецца пядымца культуру ў вёску Шапялёўка, дзе становіцца старшынца таварыстваў «Прэч несвядомасць» і «Няхай гадуецца дзеткі», сябрам праўлення таварыстваў прыхільнікаў «здахаты на буржуазею» і аўтарам шматлікіх ініцыятыў, кшталту «Шапялёўскай Арганізацыі чырванаскурных».

Сёння мы не можам прачытаць усю падтэкстаў рамана — для сучаснікаў за кожным героем бачыцца хтосьці канкрэтны. Тэкст насычаны пародыямі на сучасную аўтара літаратуру. Прынамсі, адразу можна вылічыць, што экзпанат Шапялёўскага дзяржаўнага музея імя тав. Андросава, зборнік вершаў XVII ст. «Ён і яна» — гэта намёк на пазму Янкi Купалы «Яна і я», якую літаратурная моладзь лічыла састарэлай.

Андрэю Мрыю не далі пражыць доўгае жыццё. Пяцьдзясят... Зіх дзясць... у высылках і лагерах. Вялікая частка рукапісаў знікла падчас арышту, у тым ліку раман «Жывы дом» пра савецкія лагеры. І смерць была страшнай і несправядлівай — забілі ў цягніку, калі ён вяртаўся з лагера да сям'і. Зрэшты, смерць яго брата, Васіля Шашалевіча, была яшчэ страшнейшай, імітаванай пад няшчасны выпадак... Усяго іх у сям'і было пяцёрка — Антаніна, Андрэй, Анастасія, Васіль і Ксеня. Андрэю было дзев'яць, калі памёр бацька. Маці, непісьменная дачка псаломшчыка,

насперак апошняй волі мужа вырашыла даць дзецям адукацыю, вывесці іх людзі... І гэтыя браты і сёстры сапраўды ўраджаюць сваім талантам. Успомніць толькі, як пасля рэвалюцыі стварылі ў Краснаполлі драматычны тэатр, літаратурны гурток, выдавалі часопіс «Пралеска». Дарэчы, дэкарацыі да спектакляў маляваў мастак Аляксандр Грубэ, ён закахаўся ў Анастасію Шашалевіч, якая стала яго жонкай.

Ва ўспамінах Заіра Азгур «Тое, што памятаецца...» ёсць раздзел «Сёстры, браты...», прысвечаны сям'і Шашалевічаў.

Шашалевіч Маргарыта з сынам Азгурам Заірам.

«Гэтыя мае старонкі — пра Шашалевічаў, якія знаходзіліся ў сваяцтве духа. Родныя і стрыечныя браты і сёстры, яны склалі атрад творчых работнікаў.

Мне было гадоў шаснаццаць, калі наш чудовы скульптар Аляксандр Васільевіч Грубэ сказаў мне, што і яго жонка Анастасія займаецца ваяннем. Анастасія Шашалевіч — скульптар. Работы яе выстаўляліся, і я ведаў некаторыя з іх. Само прозвішча Шашалевіч нагадала мне пра ўражанні ад газетных публікацый. Грубэ пацвердзіў. Так яно і ёсць: два браты — Васіль і Андрэй — літаратары. (Андрэй друкаваўся пад псеўданімам «А. Мрый».) Абяцў пазнаёміць з імі.

Не ведаю, чым гэта і патлумачыць, але ў мяне адразу ўзнікла гэтае вылепіць партрэты гэтых братоў. Я яшчэ не бачыў іх, а ўжо адчуваў жаданне ўвекавычыць іх аблічча...

Калі я ўбачыў скульптурныя партрэты Васіля і Андрэя, выкананыя Анастасіяй Шашалевіч, стала відэочна, што іх аўтар — скульптар рэалістычнага кірунку, які валодае навыкам, і, магчыма, не самавучка: адчува-

Андрэй Мрый, яго жонка Соф'я Зыкава, пляменніца Нона Грубэ, брат Васіль Шашалевіч. сястра Ксенія. 1928 год.

лася ў яе пачырку пэўнай школа, я сказаў бы. Письменнасць, якой нам, маладым мастакам тае пары, не ставала».

Скульптар Бэд і скульптар Азгур

Найбольш Заір Азгур паябраваў з Васілём Шашалевічам. Яшчэ скульптурны партрэт уразіў: «Хударлявы твар неяк няўлоўна сімпатычны, прываблівае да сябе выраз вачэй, які як бы выпраменьвае святло, нос завостраны... Я тады чамусьці падумаў, што такія людзі падобныя да прадстаўнікоў скандынаўскіх народаў: ці нарвежац, ці швед».

Заір з Васілём пазнаёміліся ў 1926-м у доме фінкаскага мастака Ахула Валю, які жыў на Татарскай вуліцы Мінска. Праўда, пры сустрэчы Васіль аказаўся тыповым славянінам, а не падобным да скандынава. Азгур пранаваў Шашалевічу вылепіць яго партрэт. Той адмовіўся — ад сціпласці... Але завязалася размова, якая перарасла ў сімпатыю і сяброўства.

Пазнаёміўся Азгур і са старэйшым братам Васілём. «Андрэй Шашалевіч стварыў папулярную ў свой час сатыру — «Самсон Самасуя». Дасціпны шарж на абывацеля тых часоў даў А. Шашалевічу прызнанне чытача. Зносіўся ж я з Андрэем радзей і нядоўга».

Тым не менш і Андрэй бываў у майстэрні маладога майстра. Дарэчы, у «Самсоне Самасуі» ёсць герой — скульптар Бэд. «Так, згодна маёй прапанове, скульптарам Бэдам былі зробленыя два манекены: першы ўяўляў копію хыхара вёскі Галадранкі Яўтуха Ахжэры, які мае рост 2,3 мэтры, а вагу 7 пудоў, не мае пуса, а есць яго ў прадроніцу... Другі манекен зрабілі з бабі, якую ў вёсцы Дрыгавічы абавязкова клічуць разам з ахужэркай. Цікавы факт супрацоўніцтва. Трэба яго зафіксаваць... Апрача гэтага, я заказваў скульптару бюсты старшыні РК тав. Сомы і сакратара райкому тав. Андросава».

Канешне, дакладна невядома, ці ўяўляў аўтар пры гэтым апісанні неманіта Заіра Азгур, і невядома, ці не пакрыўдзіўся прататып і тым выкліканы яго стрыманы адносіны да сатырыка, але тое, што Азгур пазнаёміўся блізка з усеі таленавітай сям'ёй, пацвярджаецца фактамі.

Пявуння Рыта

«Калі ў мяне завязалася сяброўства з артыстычнай трупай У. Галубка, сям'я таленавітых Шашалевічаў для мяне павялічылася. Я ўбачыў на сцэне Маргарыту і Таццяну, актрысы, якія пазней перайшлі ў БДТ-1 і пакінулі ў яго дзейнасці заўважны след. Таленавітаць гэтых людзей была відэочнай. Як прафесіянал у мастацтве, я адразу заўважыў, што перакананне Васіля Антонавіча ў перавазе творчай засяроджанасці «сямянае» і падзяляецца ўсім — і скульптарам Анастасіяй, і журналістам Андрэем, і актрысамі Маргарытай і Таццянай».

Гаворка ідзе, наколькі можна зразумець з мемуараў Азгур, пра стрыечных сясцёр Андрэя, Васіля і Анастасію. Скульптар захапляецца талентам Маргарыты і Таццяны, якія не толькі выдатна ігралі, але і хараша спявалі на сцэне. Згадвае, як знакаміты рускі бар'ютон Андрэй Баначыч запэўніваў, што бярэцца за тры гады вырашыць з іх оперных салістаў. У Маргарыты было дзівоснае меўца-сапрана. Але «Сёстры жа так аддана служылі «справе Галубка», што пакінуць сцэну на тры гады было для іх немагчыма. «Злачынна!» — запальчыма гаварыла Маргарыта, калі ёй прапаноўвалі гэта. Так і завасталіся яны драматычнымі актрысамі».

Згадвае Азгур і пра тое, як падчас Дзекады беларускага мастацтва ў Маскве ў 1940 годзе пасля спектакля «Партызаны» на сцэну паднялася легендарная Аляксандра Яблычкіна, знайшла

сярод артыстаў Маргарыту Шашалевіч, «працягнула ёй букет буйных белых з сонцамі ў сярэдзіне рамонка і пацалавала, прашаптаўшы: «Зякую, родная...»

І яшчэ згадка, якая характарызуе геранію, якой аўтар мемуараў відэочна захапляецца: «Калі купалаўцы ў 1943 годзе адпраўлялі ў дзуючую армію франтавую брыгаду артыстаў, адной з першых была задаволеная заяўка М. Шашалевіч: яна — спявала! Ёй апладзіравалі байцы пярэдняга края».

Чым выкліканы інтарэс Заіра Азгур да сям'і Шашалевічаў і непасрэдна да Маргарыты, даведаемся з успамінаў Янкi Крыгана: «Дык вось, на Койдаўскім тракце, у першым дамку налева, жыў малады скульптар Заір Азгур. Домік стаў у агародчыкам, сярод кустоў базу і кветак. Гаспадыня займала адну яго палавіну, Заір з сям'ёю другую: пакойчык і кухню. Сям'я была невялікая: ён сам, яго жонка, вельмі мілая, светлакудрая, нейкая ўся прасвечаная дабротою і прайдзівай ласкавацю жанчына, артыстка Галубоўскага тэатра, і зусім маленькі яшчэ сын Заірыт. Дарэчы, імя яго зроблена з двух: Заіра і Рыта. Рыта загінула ў вайну».

Малады Заір Азгур.

І далей згадваецца, як «Рыта з малым недзе пайшла, мабыць, да свае сястры Таццяны Шашалевіч, таксама артыстка».

Так, Заір Азгур быў жанаты на Маргарыце Шашалевіч, стрыечнай сястры Андрэя Мрыя і Васіля Шашалевіча. Маргарыта загінула ў 1944 годзе падчас крушэння цягнічка, калі БДТ вяртаўся з эвакуацыі на радзіму.

Знаёмія і блізкія казалі, што Азгур ніколі не гаварыў пра першую жонку, які і пра закатаваную фашыстамі маці — было надта балюча. Але перад смерцю папрасіў унучку: «Адчыні дзверы, Рыта прыехала, няхай спяе».

«Час зберагае іх імёны»

У гэтым бачыцца нейкая містыка. «Злы лёс роду Галынскіх» — называлася выдуманая Караткевічам праца гісторыка Косміча. «Злы лёс роду Шашалевічаў» — магла называцца яна. Андрэй быў забіты ў цягніку па дарозе на волю — хаця воля адносна, яго адпусцілі паміраць ад сухотаў... Анастасія Шашалевіч, скульптар, рана памерла ад тых жа сухотаў. На Васіля ў лагеры, на лесапавале, знарок павалілі дрэва, ён упаў у вогнішча і абгарэў так страшна, што вочы выцеклі... Ягоная жонка Вера пасля рэабілітацыі мужа атрымала кампенсацыю — тысяччу рублёў; даведаўшыся пра тое, яе забіў сякерай п'яны гаспадар вясковай хаты, дзе яна здымала кут. Маргарыта Шашалевіч загінула таксама ў цягніку, вяртаючыся на радзіму... Муж сястры Андрэя і Васіля Ксёніі Шашалевіч Мікалай Хрысанфаў, паэт, перакладчык, архівіст, быў расстраляны на пачатку 1938-га. Ксёнія ўдзячыла старэйшую дачку Андрэя Мрыя, сваю пляменніцу Аксану.

Мемуары пісаліся Азгурам за савецкім часам. Вельмі шмат чаго ён не мог у іх сказаць. Пра тое, праз якія пакуты бязвінна прайшлі ягоныя сваякі па першай жонцы. Пра тое, што іх творчая спадчына на доўгія гады была забытая.

«Сям'я Шашалевічаў сваім талентам падбадзёрвала, акрыляла нас усіх... Няхай час і не заўсёды доўга захоўвае іх агмень, водсвет іх творчага гарання не згасеае ў нашым мастацтве».

Я ведаю: Уладзіславу Галубку былі партрэты такія актрысы, як Маргарыта і Таццяна Шашалевіч, беларускай сцэне — такі драматург, як Васіль Шашалевіч, нашай гумарыстыцы — такі сатырык, як Андрэй Шашалевіч, нашаму скульптурнаму мастацтву — такі працаўнік, як Анастасія Шашалевіч... Наш доўг — памятаць пра іх».

Завяршаецца згадка асцярожнай фразай, за якой можна прачытаць шмат: «Шашалевічы паводзілі сябе ў мастацтве згодна сваім прадстаўленням пра заплыты і час. Час зберагае іх імёны».

Калі гэта пісалася Азгурам, творы Андрэя Мрыя і Васіля Шашалевіча яшчэ не выйшлі. Гэта здарылася толькі ў незалежнай Беларусі. Людміла РУБЛЕУСКАЯ.

Напярэдадні

СІМВАЛ НАШЫХ ВЫТОКАЎ

Ужо праз некалькі тыдняў Гарадок, што ў Віцебскай вобласці, стане пляцоўкай для правядзення юбілейнага XXX Дня беларускага пісьменства. Арганізатары рыхтуюць для гарадчан і гасцей горада шмат новых скульптурных формаў, сярод якіх — знак самога свята.

Цэнтральным аб'ектам гарадскога сквера стане скульптура, прысвечаная Дню беларускага пісьменства. Над ёй ужо пяты тыдзень шчыруе студэнт пакуль што чацвёртага курса Беларускай дзяржаўнай акадэміі мастацтваў Ігар СІЛКО. У сваёй кампазіцыі ён вяртаецца на 405 гадоў назад — да першага «Буквара». Менавіта першапачатковы стыль літар малады скульптар узяў за аснову будучага аб'екта.

«Гэта было маёй семестравай работай па прадмеце «Кампазіцыя», над якой я працаваў апошнюю паўгода. Хтосьці з маіх таварышаў абраў ваенную тэматыку, а мяне зацікавіла тэма нашага беларускага пісьменства, тым больш што беларусам ёсць чым ганарыцца. Знайшоў малюнак «Буквара» ў інтэрнэце і пачаў гуляць з памерамі літар, ствараючы ўнутраныя лабірынты і цікавую прастору кампазіцыі», — расказвае Ігар Сілко.

Пасля 3D-мадэль уасобілася ў пластыку і нават у невялікім памеры была захапляльнай. А затым, калі кіраўніцтва акадэміі мастацтваў размяркоувала на практыку ў Гарадок сваіх студэнтаў, загадчык кафедры скульптуры Уладзімір Слабодчыкаў прапанаваў усталяваць у скверы тэматычны знак маладога скульптара Сілко.

«Калі я працаваў над гэтым праектам у акадэміі, то ніяк не думаў, што змагу ўвасобіць яго ў рэальнасці, тым больш на Віцебшчыне. Усё атрымалася так хутка, што я і апомніцца не паспеў», — дзеліцца хлопцём.

Над аб'ектам Ігар працуе індывідуальна непасрэдна ў Гарадку, у некаторых момантах яму дапамагалі таварышы-студэнты,

якія стваралі тут жа скульптуры з камяню. У аснову «Буквара» лёг металічны каркас, які потым узмацнаўся фібрабетонам. Практычна кожная літара вырабляецца паасобку, толькі некаторыя з іх хлопцём робіць злітаванымі. Потым яны будуць усталяваны на тры бетонныя прамавугольнікі. Прыкладныя памеры арт-аб'екта — чатыры на чатыры метры. Таму ўнутраныя лабірынты і незвычайная прастора вакол літар, як і задумваў аўтар, стануць месцам прыцягнення ўсёй

дзяўты Гарадоччыны. У планах хлопца — затаніраваць гатовую кампазіцыю пад камень, каб знак свята ўдала спалучаўся з шасцю каменнымі скульптурамі.

Нягледзячы на тое, што Ігар поўнасьцю захоплены працоўным працэсам, пэўныя цяжкасці ўсё ж такі ўзніклі. Па-першае, сіцільныя тэрміны выканання, па-другое — вырабляць скульптуру трэба адразу на месцы, бо прывезці з Мінска бетонныя літары не было магчыма. Не толькі за эстэтычны, але і за фізічны складнік Ігар адказвае сам: плануе час і хуткасць работы, разлічвае неабходныя матэрыялы і кантралюе падрыхтоўку платформы ў самім скверы. З улікам усіх складанасцяў, малады скульптар штодзень дапазна з энтузіязмам шчыруе ў сваёй майстэрні і дзеліцца, што ўяўляў ён свой праект яшчэ ў большых памерах.

У 25-гадовага хлопца гэта не першы вопыт такой вялікай

скульптуры — ён скончыў пеленэр у Паставах, па выніках якога стварыў каменны трон, на якім выяўлены чалавек, што трымае ў руках коціка. Больш мастаку падабаецца працаваць з бронзай, у калекцыі Сілко ёсць невялікая работа з гэтай матэрыялу, але ён каштуе сапраўды дорага. Любіць эксперыментываць малады чалавек і з даўгавечным пластыкам, і з мармурам.

«Факт, што непасрэдна мая работа ўпрыгожыць гарадскі сквер да юбілейнага Дня беларускага пісьменства, не можа не радаваць і не натхняць. Асабіста для мяне гэта моцная псіхалагічная прыступка, на якую трэба падняцца, каб рухацца далей. Я даказваю самому сабе, што варты займацца скульптурай, што не дарма абраў гэта нялёгкае мастацтва», — падкрэсліў Ігар Сілко.

Аляксандра ГВОЗДЗЕВА, фота з архіва героя.

«ПАЎЛІНКА» ЕДЗЕ Ў КАЗАНЬ

Паказ легендарнага спектакля як даніна памяці пра яго стваральніка

Сёлета 15 жніўня споўнілася 110 гадоў з першага паказу спектакля «Паўлінка» паводле Янкі Купалы ў Беларусі. Пасля таго, як у студзені 1913 года прэм'ера «Паўлінкі» ферычна прайшла ў Вільні, пастаноўку проста неабходна было ажыццявіць і ў Мінску. За працу ўзяўся рэжысёр Фларыян Ждановіч, «Паўлінку» ў яго пастаноўцы паказалі спачатку ў Радасковічах, а пазней, ужо пасля рэвалюцыі, спектакль убачылі глядзчыкі Беларускага дзяржаўнага тэатра. Таго самага, які мы ведаем сёння як тэатр імя Янкі Купалы. «Паўлінка» — сімвал гэтага тэатра, але тая пастаноўка, што ідзе на яго сцэне цяпер, здзейснілася ў 1943 годзе дзякуючы рэжысёру Льву Літвінаву.

Чарговы паказ легендарнага спектакля — ужо ў новым тэатральным сезоне — адбудзецца 29 жніўня. Але «Паўлінку» ў пастаноўцы Льва Літвінава цяперашнія купалаўцы збіраюцца паказаць сёлета ў Казані, куды тэатр з Беларусі збіраецца на гастролі. Гэта будзе абмен гастроліямі з Казанскім акадэмічным рускім Вялікім драматычным тэатрам імя В. І. Качалава, які выступіць у Мінску ў верасні. Трупа вьезе да нас некалькі пастановак, якія можна будзе паглядзець з 12 да 25 верасня: «Рэвізор» (паводле М. Гоголя), «Вар'яцкі дзень, альбо Жаніцца Фігара» (П.-А. Бамаршэ), «Пікавая дама» (С. Пушкін), «Скрыпач на даху» (мюзікл паводле Шалом-Алейхема), «Васа»

(М. Горкі), «Баль зладзеяў» (Ж. Ануі) і рэтраканцэрт «Калі запаліцца ліхтары». Кожны са спектакляў будзе мець некалькі паказаў. Што ні кажыце, а гастролі казанскага тэатра арганізаваныя з павагай. Недарма. Тут варта разабрацца асобна.

Што творча яднае Мінск і Казань? О, гэта значныя постаці! Найперш Янка Купала — вядома, што народны паэт Беларусі ў ваіну жыў у эвакуацыі ў пасёлку Печышчы непалёк ад Казані, куды ў 1942 годзе прыйшла вестка пра трагічную гібель паэта.

Але Казань — гэта горад, у якім з верасня 1950 года да самой сваёй смерці ў сакавіку 1963 года жыў і працаваў Леў Літвінаў — сёлета 60 гадоў, як завяршылася

яго зямное жыццё. Вельмі яркае паводле зробленага, але не надта доўгае — час быў няпросты і не надта літасцівы да рэжысёра Льва Літвінава-Гуровіча, які быў адным з тых апантаных асоб, якія пачыналі тэатральную справу ў Беларусі. Выхаванец Беларускай драматычнай студыі ў Маскве, ён вярнуўся ў Мінск, каб здзяйсняць свае смелыя на той час задумы спачатку ў Беларускай дзяржаўным яўрэйскім тэатры, а пасля ў Беларускай дзяржаўным тэатры, дзе Літвінаў з 1932 да 1937 года быў нават мастацкім кіраўніком. Але яго творчыя пошукі спыніліся з-за неразумення і крытыкі фармалізму, якая ў той час магла мець трагічныя наступствы. Літвінаў усяго толькі пазбавіўся пасады. Але ж мог ставіць спектаклі, напрыклад ажыццявіў пастаноўку першай беларускай оперы «Міхась Падгорны» Яўгена Цікоцкага. У 1941-м Леў Літвінаў эвакуіраваўся ў Свядлоўск, дзе ўмудрыўся стварыць тэатральныя калектывы, пасля жыў у Новадзіўцы. Але Беларускае драматычнае тэатр у той час быў у Томску, яму патрэбны быў рэжысёр... Літвінаў вяртаецца і становіцца галоўным рэжысёрам тэатра. У эвакуацыі яны разам ажыццявілі пастаноўкі «Позняга каханьня» Астроўскага і «Паўлінкі» Янкі Купалы. Ішла ваіна, і Літвінаў, разумеючы, што творы з драматычным фіналам, як у п'есе Купалы, не да часу, бо людзям трэба даваць надзею, ставіць «Паўлінку» як камедыю, дзе брэз верх каханне і радасць. Такой мы яе і ведаем усе гэтыя гады. Але нават спектакль з такім фіналам пасля ваіны атрымаў долю жорсткай крытыкі — яна стала спадарожнікам Літвінава ў тэатральным жыцці Беларусі

ўжо пасля ваіны. Каб «Паўлінка» засталася ў афішы тэатра, спатрэбілася нават умяшанне першага сакратара ЦК кампартыі Беларусі Панцеляімона Панамарэнкі.

Ужо па вяртанні тэатра ў Мінск Леў Літвінаў паставіў яшчэ шэраг пастановак, якія ўвайшлі ў гісторыю легендарнага тэатра. Але рэжысёр увесь час працаваў пад вялікім ціскам. І вынес рашэнне...

Ён прыняў прапанову дырэктара Казанскага тэатра Рыгора Рыгорына і з 4 верасня 1950 года стаў жыхаром і тэатральным дзеячам Татарстана. За гады працы ў Казані заслужаны дзеяч мастацтваў Беларускай ССР Леў Літвінаў здабыў яшчэ і званне заслужанага дзеяча мастацтваў Татарскай АССР. Але захоўваў памяць пра найлепшыя часы працы ў Беларусі. У Казані ён нават паставіў «Лявоніху на арбіце» Андрэя Макаёнка... Напэўна, сумаваў па той трупе, якая была здольная на творчыя подзвігі і разумела яго. Яго зямны шлях спыніўся рана — крыху больш за 60 было рэжысёру, які мог бы працаваць і працаваць. Пахаваны Леў Літвінаў на Арскіх могілках у Казані побач з жанкай-актрысай Эмай Драйзінай, якой не стала хутка пасля іх пераезду, у 1952 годзе.

Так здараецца, што гісторыя расступае ўсё па сваіх месцах. І тое, што немагчыма было тады ацаніць як належыць, цяпер стала класікай беларускага тэатра. А пра Літвінава цяпер згадваюць напярэдадні гастроліў Казанскага і Купалаўскага тэатраў. Літвінаў меў магчымасць параўнаць творчы патэнцыял дзвюх гэтых труп у свой час. А мы можам зрабіць гэта цяпер.

Ларыса ЦІМОШЫК.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА
Организатор аукциона:
ООО «ИПМ-Консалт оценка»,
 г. Минск, ул. Мележа, 5, корп. 2, пом. 1703
Продавец: ОАО завод «ВИЗАС»,
 210602, г. Витебск, пр-т Фрунзе, 83

Оборудование, бывшее в употреблении, расположенное по адресу: г. Витебск, пр-т Фрунзе, 83

№ лота	Инва. номер	Наименование	Начальная цена с НДС 20 %, бел. руб.	Шаг аукциона, бел. руб.
Перечень 1 (снижение начальной стоимости на 95 %)				
1.	1989	Станок фугальный СФА-4	288,00	14,40
2.	3798	Станок пильно-брускильный ВЗ-369	1074,00	53,70
3.	3692	Система вентиляции	1236,00	61,80
Перечень 2 (снижение начальной стоимости на 95 %)				
4.	106	ЛИТОРМА 1835-4029 ТИП 20	342,00	17,10
5.	2892	Швейная машина ПШМ КП.550	20,40	1,02
6.	2895	Швейная машина ПШМ КП.1022М	20,40	1,02
7.	2927	Полуавтомат специально-заточной для дисков пил ВЗ-330	2 118,00	105,90
8.	3698	Модернизация вальцев резинообр. ЛБ-200 100/100	7 380,00	369,00
9.	3009	Воздухогреватель ВГС-1 и его составляющие	3 354,00	167,70
10.	3010	Воздухогреватель ВГС-1 и его составляющие	3 354,00	167,70
11.	3011	Воздухогреватель ВГС-1-01 и его составляющие	3 462,00	173,10
12.	3012	Воздухогреватель ВГС-1-01 и его составляющие	3 462,00	173,10
13.	3013	Воздухогреватель ВГС-1-01 и его составляющие	3 462,00	173,10
14.	3014	Воздухогреватель ВГС-1-01 и его составляющие	3 462,00	173,10
15.	3015	Воздухогреватель ВГС-1-01 и его составляющие	3 462,00	173,10
16.	1358	Станок координатно-расточной ВКЗ00014	15 240,00	762,00
17.	2295	Станок координатно-сверлильный с ЧПУ VR-5M-2295	42 960,00	2 148,00
18.	3797	Мод-я станка для деревообр. инструмента ТЧП-4	2 502,00	125,10
19.	970	Станок универсально-заточной С-40	480,00	24,00
20.	3801	Стенд для испытания БИД (модернизация)	3 624,00	181,20
21.	3803	Стенд для обкатки СДО-2	474,00	23,70
22.	3807	Полуавтомат для заточки зуборезных головок ВЗ-685Ф2	45 600,00	2 280,00

Перечень 3 (снижение начальной стоимости 90 %)

Оборудование, бывшее в употреблении, расположенное по адресу: г. Витебск, пр-т Фрунзе, 83

№ лота	Инва. номер	Наименование	Начальная цена с НДС 20 %, бел. руб.	Шаг аукциона, бел. руб.
23.	1609	Установка для заточки инструмента ЮМА411	63,60	3,18
24.		Верстак слесарный (в количестве 5 ед.). Перечень с инв. номерами размещен на сайте организатора аукциона www.ipmtorgi.by в разделе «Документы»	126,00 (снижение 30 %)	6,30
25.	726	Тягач для подьема грузов до 16 т ОГМ 440	109,20	5,46
26.	3745	Бабка универсальная с консом 7-24 ЗЕБ42Е П19-01	132,00	6,60
27.	68	Точнолю-шлифовальный станок ВЗ-879-02	115,20	5,76
28.	687	Эстакада для выпрямителей ВАКГ-3200	6,00	0,30
29.		Комплект спецподдон 3МА-275 (в количестве 14 ед.). Перечень с инв. номерами размещен на сайте организатора аукциона www.ipmtorgi.by в разделе «Документы»	7,20	0,36
30.	8400	Оптиметр МКВ-3	360,00	18,00
31.	1697	Пень ОКР5 3084	4200,00	210,00
32.	2583	Кран шпательер к/ш 1,0 т	564,00	28,20
33.	2584	Кран шпательер к/ш 1,0 т	1260,00	63,00
34.	2113	Кранбалка к/б 1 т	204,00	10,20
35.	3630	Водонагреватель Нева-3208-02	10,80	0,54
36.	3631	Водонагреватель Нева-3208-02	10,80	0,54
37.	3680	Модернизация устройства МТП-318 (Н481)	1524,00	76,20
38.	8178	Ризограф CR1610EP	33,60	1,68
39.	3032	Стенд д/исп. фрез 3МА-376	840,00	42,00
40.	3063	Профилограф 253	33,60	1,68
41.	3100	Оптическая делительная головка	612,00	30,60
42.	371	Стоп СТ-9 к микроскопу СТ-9	768,00	38,40
43.	373	Универсальный микроскоп УИМ-21	1284,00	64,20
44.	3760	Измерительная машина специальная СТ-4.10	2628,00	131,40
45.	389	Профилограф 253	30,00	1,50
46.	392	Оптиметр МКВ-3	252,00	12,60
47.	50	Станок ВЗ-389	636,00	31,80
48.	396	Измерительная машина ИЗМ-10М	612,00	30,60
49.	400	Кругломер ВЕ-20А	180,00	9,00
50.	401	Плита твердокаменная 400х400	112,80	5,64
51.	414	Прибор Б10М	420,00	21,00
52.	416	Стоп делительный оптический	144,00	7,20
53.	421	Микроскоп ДИП-1	1284,00	64,20
54.	425	Уровень электронный А12	264,00	13,20
55.	437	Шумомер ВШВ	111,60	5,58
56.	3067	Шумомер ВШВ	111,60	5,58
57.	440	Уровень электронный	132,00	6,60
58.	556	Плита гранитная 400 х 400	112,80	5,64
59.	7249	Прибор для проверки червячных фрез КЗФ-27У	2916,00	145,80
60.	169	Сварочный полуавтомат А547У	44,40	2,22
61.	491	Микроскоп металлографический ММП-2П	45,60	2,28
62.	494	Микроскоп металлографический ММП-2	45,60	2,28
63.	497	Стилоскоп «Спектр»	144,00	7,20
64.	3060	Стилоскоп «Спектр»	144,00	7,20
65.	499	Микроскоп МБС-10	75,60	3,78
66.	3061	Микроскоп МБС-10	75,60	3,78
67.	3121	Центрифуга	44,40	2,22
68.	3122	Центрифуга	44,40	2,22
69.	3681	Накладка РШ-01 к станку ВЗ-580Ф4	11 988,00	599,40
70.	3690	Станок заточной для протяжки ВЗ-507Ф4	13 680,00	684,00
71.	3773	Станок для снятия заусенцев ВЗ-689 (№ 1)	408,00	20,40
72.	819	Станок полировальный 3853	384,00 (снижена на 80 %)	19,20
73.	1429	Полировальный 3853	384,00 (снижена на 80 %)	19,20

Перечень 4 (снижение начальной стоимости на 90 %) Готовая продукция, расположенная по адресу: г. Витебск, пр-т Фрунзе, 83

№ лота	Инва. номер	Наименование	Начальная цена с НДС 20 %, бел. руб.	Шаг аукциона, бел. руб.
74.		Приспособление для цилиндрической заточки сверл ВЗ-879-02 П2 (в количестве 2 ед.). Перечень с инв. номерами размещен на сайте организатора аукциона www.ipmtorgi.by	180,00	9,00

№ лота	Инва. номер	Наименование	Начальная цена с НДС 20 %, бел. руб.	Шаг аукциона, бел. руб.
75.		Устройство для отсоса стружки к деревообрабатывающим станкам ВЗ-576-1Ф (в количестве 9 ед.). Перечень с инв. номерами размещен на сайте организатора аукциона www.ipmtorgi.by	540,00	27,00
76.		Станок для закругления режущих кромок зубов твердосплавных пил ВЗ-478 (в количестве 4 ед.). Перечень с инв. номерами размещен на сайте организатора аукциона www.ipmtorgi.by	300,00	15,00
77.	3	Контрольно-измерительное устройство ВЗ-681	1056,00	52,80
78.	2	Контрольно-измерительное устройство ВЗ-681	1056,00	52,80
79.	1	Контрольно-измерительное устройство ВЗ-681	1056,00	52,80
80.	6	Контрольно-измерительное устройство ВЗ-682 1Ф (в количестве 10 ед.). Перечень с инв. номерами размещен на сайте организатора аукциона www.ipmtorgi.by	720,00	36,00
81.	4	Приспособление для заточки пил (d=160-500 мм) ВЗ-879-02 П1	396,00	19,80
82.	6-03	Станок шлифовально-полировальный для корпусов твердосплавных пил ВЗ-477	480,00	24,00
83.	4-03	Станок шлифовально-полировальный для корпусов твердосплавных пил ВЗ-477	480,00	24,00
84.	4	Приспособление для заточки пил вертикальных лесопильных рам ВЗ-879-02 П3 (L=1250-1950 мм)	360,00	18,00
85.	3	Приспособление для заточки пил вертикальных лесопильных рам ВЗ-879-02 П3 (L=1250-1950 мм)	360,00	18,00
86.	5	Приспособление для заточки пил вертикальных лесопильных рам ВЗ-879-02 П3 (L=1250-1950 мм)	360,00	18,00
87.	1	Устройство измерительное для контроля зуборезных головок ВЗ-671	2376,00	118,80

Перечень 5 – незавершенные производством станки, узлы станков, детали и элементы, расположенные по адресу: г. Витебск, пр-т Фрунзе, 83 (снижение начальной стоимости на 90 %)

№ лота	Инва. номер	Наименование	Начальная цена с НДС 20 %, бел. руб.	Шаг аукциона, бел. руб.
88.		Стенд для испытания шлифовальных кругов на разрыв вращением СР-400В (2 кожанка, станина и КД)	2344,20	117,21
89.		Стенд для испытания шлифовальных кругов на разрыв вращением СР-400В (кожанка, станина и КД)	1823,28	91,16
90.		Стенд для испытания шлифовальных кругов на разрыв вращением СР-400В (кожанка, станина и КД)	1823,28	91,16
91.		Стенд для испытания шлифовальных кругов на разрыв вращением СР-400В (кожанка, станина и КД)	1823,28	91,16
92.		Стенд для испытания шлифовальных кругов на разрыв вращением СР-400В (комплект деталей)	7814,16	390,71
93.		Приспособление для цилиндрической заточки сверл (d=3-20 мм) ВЗ-318 П10 (комплект деталей)	1139,40	56,97
94.		Станок заточной для сверл (d=0,4-3,0 мм, настольный) ВЗ-889 (комплект деталей)	793,44	39,67
95.		Станок заточной для сверл (d=0,4-3,0 мм, настольный) ВЗ-889 (комплект деталей)	793,44	39,67
96.		Станок заточной для сверл (d=0,4-3,0 мм, настольный) ВЗ-889 (комплект деталей)	793,44	39,67
97.		Станок заточной для сверл (d=0,4-3,0 мм, настольный) ВЗ-889 (комплект деталей)	793,44	39,67
98.		Приспособление для внутреннего шлифования 3ЕБ42Е П18 (полный комплект деталей, кроме фарфур)	1132,32	56,62
99.		Приспособление для внутреннего шлифования 3ЕБ42Е П18 (полный комплект деталей, кроме фарфур)	1132,32	56,62
100.		Приспособление для внутреннего шлифования 3ЕБ42Е П18 (полный комплект деталей, кроме фарфур)	1132,32	56,62
101.		Приспособление для внутреннего шлифования 3ЕБ42Е П18 (полный комплект деталей, кроме фарфур)	1132,32	56,62
102.		Бабка универсальная ВЗ 318 П 1 (комплект деталей)	1291,68	64,58
103.		Станок заточной ВЗ 818 и 3 щипка деталей	2824,08	141,20
104.		Станок заточной ВЗ 818 и 3 щипка деталей	2824,08	141,20
105.		Станок точнолю-шлифовальный (с пылесосом, круг d=350 мм) ВЗ 879-01 (без электродвигателя)	611,04	30,55
106.		Станок точнолю-шлифовальный (с пылесосом, круг d=350 мм) ВЗ 879-01 (без электродвигателя)	611,04	30,55
107.		Присп. для заточки дисков пил (d=200-450 мм) по торцу зубьев ВЗ 318 П 56 (комплект деталей)	109,20	5,46
108.		Бабка задняя ВЗ-318 П 3 (комплект деталей)	10	9
		Бабка задняя ВЗ-318 П 3 (комплект деталей)	429,48	21,47
		Бабка передняя ВЗ-318 П 2 (комплект деталей)	2	17
109.		Приспособление для затывания метчиков (d=3-52 мм) 3ЕБ42ЕП 51 (комплект деталей)	246,60	12,33
		Бабка задняя с большим вылетом 3ЕБ42ЕП 61 (комплект деталей)	2	10
		Бабка передняя с большим вылетом 3ЕБ42ЕП 73 (комплект деталей)	2	10
110.		Станок для заточки плоских ножей (с поворотным столом) ВЗ-874 (комплект деталей)	1420,20	71,01
111.		Полуавтомат заточной с ЧПУ для червячных фрез ВЗ-7150Ф4 (без электрики, сепаратора)	20 506,92	1025,35
112.		Полуавтомат заточной с ЧПУ для червячных фрез ВЗ-7150Ф4 (без электрики, сепаратора)	15 949,80	797,49

Перечень 6 (снижение начальной стоимости на 95 %) Оборудование, бывшее в употреблении, расположенное по адресу: г. Витебск, пр-т Фрунзе, 83

№ лота	Инва. номер	Наименование	Начальная цена с НДС 20 %, бел. руб.	Шаг аукциона, бел. руб.
114.		Пневмошлифмашина ИП-2020	3503	3,00
115.		Пневмошлифмашина ИП-20145	3504	3,00
116.		Литформма 1835-4029 тип 20	914	30,00
117.		Для снятия фаски НО-368	2459	90,00
118.		Пневмошлифмашина ИП-2020	3501	3,00
119.		Пневмошлифмашина ИП-20145	3502	3,00

№ лота	Инва. номер	Наименование	Начальная цена с НДС 20 %, бел. руб.	Шаг аукциона, бел. руб.
120.		Станок заточной для зуборезных головок ЗСЗГ-278Ф3	3733	5 220,00
121.		ПЭВМ POWER INTEL G860	1399	12,00
122.		ПЭВМ POWER PROCECCOP INTEL PENTIUM G2120	1401	12,00
123.		Компьютер ПЭВМ MAX SELECT	29	12,00
124.		Компьютер ПЭВМ MAX SELECT	30	12,00
125.		Монитор 19"	3529	3,00
126.		Монитор 19"	3530	3,00
127.		Компьютер	3600	12,00
128.		Компьютер	3612	12,00
129.		Компьютер ICS Cel	3629	12,00
130.		Компьютер ICS Cel	3633	12,00
131.		Принтер Pritinotrix P7005 500	3677	60,00
132.		Компьютер TOWER 1800	3688	12,00
133.		Компьютер ПЭВМ ICS	3735	18,00
134.		ПЭВМ ICS CELEFON E430	3763	12,00
135.		ПЭВМ ICS CELEFON E430	3764	12,00
136.		ПОРТАТИВНЫЙ КОМПЬЮТЕР SAMSUNG R528	3766	15,00
137.		Компьютер ПЭВМ I.GEMINI AMP	3768	12,00
138.		Компьютер 10С 743-3 ПЭВМ Gemini	3784	12,00
139.		Компьютер 10С839-3 ПЭВМ GEMINI	3808	12,00
140.		НОУТБУК ACER E MACHINES E 442-142 G25MNNK	3810	15,00
141.		ПЭВМ «N-TECH-1-X»	3908	21,00
142.		ПЭВМ «ICS» P4. МОНИТОР 19	65	15,00
143.		Принтер HP LJ 1100С	8156	9,00
144.		Монитор 17 LG	8213	3,00
145.		Принтер Canon LBP-810	8230	9,00
146.		Принтер Canon LBP-1120	8238	9,00

Перечень 7 – имущество, расположенное по адресу: г. Витебск, пр-т Фрунзе, 83 (снижение начальной стоимости на 50 %)

№ лота	Инва. номер	Наименование	Начальная цена с НДС 20 %, бел. руб.	Шаг аукциона, бел. руб.
147.				

НАЙЛЕПШЫЯ ІНВЕСТЫЦЫІ — У АДУКАЦЫЮ

Якое паўшар'е мозгу адказвае за наш дабрабыт і ў якім узросце яго развіваецца?

Як наша жыццё залежыць ад узроўню інтэлекту? Ці меў рацыю Стывен Хокінг, які сказаў, што ўзроўнем IQ выхаваліся толькі няўдачнікі? Як высокі ўзровень інтэлекту ўплывае на жыццё чалавека? Ці дазваляе ён больш зарабляць і ці дапамагае стаць паспяховым? Чаму самыя развітыя краіны свету інвестуюць вялізныя сродкі ў пачатковую адукацыю? Як і ў якім узросце развіваецца левае паўшар'е галаўнога мозгу і чаму менавіта яго? Пра гэта гутарым з нейрахірургам, навуковым супрацоўнікам аддзялення пухлін галаўнога мозгу РНПЦ анкалогіі і медыцынскай радыялогіі імя М. М. Аляксандрава, выкладчыкам кафедры нейралогіі і нейрахірургіі БелМАПА Гумінам ГАРБАННІДЖАДАМ.

— Як увогуле з'явілася паняцце ўзроўню інтэлекту ці IQ?

— Англійскі псіхолаг, прафесар Лонданскага і Чэстэрфілдскага ўніверсітэтаў Чарльз Спірман стварыў двухфактарную тэорыю інтэлекту. У 1904 годзе ён правёў даследаванне сярод вучняў пачатковых класаў і паглядзеў, якая ў іх паспяховасць па прадметах. І прыйшоў да высновы, што на ўсялякую інтэлектуальную дзейнасць уплывае два розныя фактары інтэлекту: агульны, ці G-фактар, і спецыфічны — S-фактар.

«Каб стварыць чалавека з развітым крытычным мысленнем, патрэбна работа прафесіяналаў. І бацькі мусяць сачыць за тым, каб дзіця атрымлівала добрую адукацыю, магчыма, не толькі ў школе, але і на дадатковых занятках».

Спецыфічны інтэлект — гэта нашы схільнасці да вывучэння замежнай мовы, матэматыкі ці літаратуры. Дзякуючы гэтым, з аднымі заданнямі мы спраўляемся лепш, чым з іншымі. А агульны інтэлект адказвае ў цэлым за паспяховасць выканання інтэлектуальных заданняў. Спецыфічны інтэлект у дыягнастычэ практыцы можна ўзмацніць. Калі нехта дрэнна разумее матэматыку ці робіць шмат памылак у моўных заданнях, можна ўзяць рэпетытара і падцягнуць. А вось на G-фактар, ці агульны інтэлект, паўплываць амаль немагчыма.

Паступова тэсты на вызначэнне ўзроўню інтэлекту з'явіліся ў ЗША. У 1916 годзе была распрацавана шкала інтэлекту Стэнфарда — Біне, якая хутка стала адной з самых папулярных на тэрыторыі ЗША. Яна, дарэчы, выкарыстоўваецца на захадзе і дагэтуль для ацэнкі гатоўнасці да школы, пры паступленні ў ВНУ. Паступова з'явіліся і іншыя тэсты. Яны дапамагаюць прагназаваць перспектывы далейшага навучання і разумовага развіцця.

У ЗША, напрыклад, у прафесійнае войска не бралі з узроўнем IQ, ніжэйшым за 80. Падчас в'етнамскай вайны гэты тэст адмянілі, і аказалася, што салдаты, узровень IQ якіх ніжэйшы за 80, ствараюць больш «аварыйных» сітуацый для сябе і для іншых, узровень смя-

ротнасці вырас, і эфектыўнасць арміі ўпала. Стала відавочна, што лепш мець менш салдат з высокім узроўнем IQ, чым сабраць вялікае войска з нізкім інтэлектуальным узроўнем. Такі прынцып у амерыканскім войску захоўваецца дагэтуль.

— Ці патрэбны высокі ўзровень IQ для таго, каб мець высокі даход?

— Калі ацэньваць людзей, якія ўваходзяць у топ-100 Forbs, яны маюць высокі IQ. Аднак для таго каб мець вялікі даход, неабавязкова мець высокі ўзровень IQ. У цяперашні час тут ёсць пэўны парадокс. Напрыклад, спартсмены звычайна маюць не самы высокі ўзровень ведання матэматыкі ці фізікі. Пры гэтым знакамітыя футбалісты зарабляюць нашмат больш, чым выкладчык універсітэта, які мае высокі ўзровень IQ.

Людзі, якія займаюцца продажам нерухомасці, могуць мець невысокі IQ, але пры гэтым высокія даходы. Ёсць віды работ, дзе людзі маюць высокі IQ, але ў іх няма схільнасці да заробку вялікіх грошай. Вучоным, якія працуюць у лабараторыі, не столькі важныя грошы, колькі вынік таго, над чым яны працуюць.

— Вядома, што адкрыццё тэорыі па ўзроўню інтэлекту неслалі толькі карысць...

— Калі тэсты толькі з'явіліся ў ЗША, яны былі разлічаны не на дзяцей, а на дарослых. У той час калі чалавек мае нізкі ўзровень IQ, не трэба, каб ён меў дзяцей. У яго з'явіліся прыхільнікі, і ў 1927 годзе вярхоўны суддзя ЗША Олівер Хунтэн Горс вымавіў такую фразу: «Для ўсяго свету будзе лепш, чым чакаць пакарання смерцю дзегенератыўных нашчадкаў за злачыныстыя ці пакаідзі іх галадаць з-за іх прыдуркаватасці, грамадства можа перашкодзіць тым, хто яўна не можа працягваць свой род». Быў прыняты адпаведны закон, і на яго падставе больш чым 60 тысяч чалавек на тэрыторыі ЗША былі стэрэлізаваны. Па гэтым шляху пайшоў і Гітлер, які казаў, што на- тхненне ў стэрэлізацыі ніжэйшай

расы шукаў на гэтым судовым працэсе ЗША.

Калі параўноўваць узровень інтэлекту прафесара і прыбральшчыцы, хутчэй за ўсё, у прафесара ён нашмат вышэйшы. Але калі прыбральшчыца не прыбрэ ў аперацыйнай, прафесар не зможа апераваць. Таму грамадству патрэбны ўсе людзі з любым узроўнем IQ, і яны мусяць выконваць тую работу, якая ім па сілах.

— Няўжо толькі генетыка ўплывае на ўзровень нашага інтэлекту?

— Ужо пасля сумных падзей, пра якія я расказаў, высветлілася, што нават у аднаійцовых блізнят узровень IQ адрозніваецца. На яго ўплывае і асяроддзе, і генетыка — 50 на 50. Пазней з'явілася тэорыя, якая вылучала рухавую частку інтэлекту і крышталізаваную. Крышталізаваная — гэта тыя навыкі, якія мы атрымліваем цягам жыцця. Рухавая — гэта наша здольнасць вучыцца рашаць незвычайныя задачы, апрацоўваць інфармацыю, аналізаваць.

Было ўстаноўлена, што ўзрост тут мае вялікае значэнне. Абедзве часткі інтэлекту інтэнсіўна развіваюцца ў дзяцінстве, асабліва падчас пачатковай адукацыі, і дасягаюць свайго піка да 25 гадоў. А пасля рухавы інтэлект з узрастам рэзка змяняецца, а вось крышталізаваны — не так інтэнсіўна. Каб кампенсавалі падзенне рухавога інтэлекту, трэба ў дзяцінстве яго развіваць. Калі мы назапасім яго дастаткова, нягледзячы на тое, што пасля 25 гадоў ён пачне зніжацца, узроставыя змены будуць не так моцна адчувацца.

У 1984 годзе новазеландскі псіхолаг Джэймс Флін апублікаваў артыкул, і яго даследаванне сведчыла, што кожныя 10 гадоў узровень IQ у насельніцтва змяняўся на шара павялічавалася. Гэта назвалі эфектам Фліна. Ёсць розныя тэорыі, чаму так адбываецца, але заўсёды новае пакаленне мае больш высокі IQ, чым папярэдняе. Самая галоўная прычына, канешне, у тым, што расце ўзровень навучання. Высокі ўзровень выкладання, асабліва ў пачатковых класах, моцна ўплывае на павелічэнне IQ нацыі.

Таксама ён павышаецца з-за вялікай колькасці інтэлектуальных работ. Чым менш прымітыўнай фізічнай працы, тым больш агуль-

ны ўзровень IQ. Таксама ўплываюць узровень культуры і харчаванне. У Індыі, у некаторых абласцях, заўважылі, што ў дзяцей быў вельмі нізкі IQ. Потым высветлілася, што там недастатковае бялковае харчаванне. Такім чынам, нізкакаларыйнае расліннае харчаванне адмоўна ўплывае на развіццё мозгу.

Але не толькі праца, культура, харчаванне ўплываюць на ўзровень IQ. Вялікую ролю адыгрывае матывацыя. Калі пры расшні тэстаў на IQ пачалі выдаваць грашовыя прызы, то ўбачылі, што людзі лепш пачынаюць рашаць тэсты.

Былі розныя даследаванні IQ розных нацый. Высветлілася, што адукацыя вельмі моцна ўплывае на яго ўзровень, як і харчаванне. Але як ні імкнуліся даказаць, што пэўныя нацыі разумнейшыя, чым іншыя, гэта не атрымала сур'ёзную навуковую аснову.

— Ці дастаткова высокага ўзроўню IQ, каб быць паспяховым чалавекам ва ўсім?

— Я некалькі гадоў таму прысутнічаў на міжнароднай навуковай канферэнцыі, прысвечанай раку лёгкіх. Прафесар чытаў даклад, як курэнне ўплывае на гэты від пухлін. У зале прысутнічалі толькі ўрачы, і можна меркаваць, што большасць з іх мае высокі ўзровень IQ. Аднак падчас перапынку амаль палова залы і гэты ж прафесар выйшлі ў курылку і зацягнуліся цыгарэтамі. У чым справа? Людзі, якія маюць вялікі інтэлект, нярэдка ў жыцці робяць шмат глупстваў.

Сучасная нейрабіялогія адказвае на гэта пытанне. У такіх сітуацыях важна не столькі IQ, колькі сьвядомасць мозгу. Але пакуль не існуе табліцы, якая б яе вымярала. Гэта тая частка мозгу, якая адказвае за лагічнае і крытычнае мысленне, не павярхоўна глядзіць на сітуацыю, а глыбока ў сутнасць. Нейрабіялагі лічаць, што за гэта адказвае левае паўшар'е галаўнога мозгу. І шмат залежыць ад таго, як яно развіваецца ў дзяцінстве і юнацтве і якія нейронныя сувязі ў гэтым узросце ўтвараюцца.

Калі сьвядомасць мозгу не развіта, у дарослым жыцці такі чалавек усё робіць, кіруючыся правым паўшар'ем. Гэта студэнт, які пайшоў вучыцца, але не ведае, навошта. Гэта мужчына, які бацьчы жанчыну, і яна яму падабаецца, жанчына, якая бацьчы ламбарджыні — ёй па-

дабаецца, і не важна, хто за рулём. Такі чалавек бачыць шкодную ежу і хоча яе з'есці, а састаў няважны. Гэтым кіруе правае паўшар'е.

Такім чынам, узровень IQ не адказвае за якасць мыслення. Менавіта ў развіццё левага паўшар'я цывілізаваны свет больш за ўсё інвестуе сродкаў. Калі паглядзець, хто найбольш моцны рывок зрабіў у развіцці пасля Другой сусветнай вайны, то адна з такіх краін — Японія. На яе гарады ўпала дзве ядзерныя бомбы, краіна не валодае ні запасамі нафты, ні газу. І ўрад вышэйшым інвеставаў у развіццё дзяцей. Цяпер яны кажуць: у нас няма арміі, але ў кожным доме ва ўсім свеце ёсць тэхніка, вырабляемая ў Японіі.

Тое ж можна сказаць пра Нідэрланды, скандынаўскія краіны. Для навучання ў пачатковых класах там рыхтуюць вельмі моцных прафесіяналаў і плаціць высокія зарплаты. І гэтыя краіны маюць такі інтэлектуальны капітал, які выводзіць дзяржаву на зусім іншы ўзровень. Трэба яшчэ дадаць, што на нацыі, у насельніцтва якога добра развіта крытычнае мысленне, менш уплываюць пераварты, «каляровыя рэвалюцыі».

— Як бацькі могуць уплываць на развіццё левага паўшар'я ў сваіх дзяцей?

— Гэта адказны момант, асабліва ў пачатковых класах. Каб стварыць чалавека з развітым крытычным мысленнем, патрэбна работа прафесіяналаў. І бацькі мусяць сачыць за тым, каб дзіця атрымлівала добрую адукацыю, магчыма, не толькі ў школе, але і на дадатковых занятках.

У сучасным свеце, дзе ёсць інтэрнэт, вядуцца інфармацыйныя войны, мы не можам забараніць дзіцяці атрымліваць тую ці іншую інфармацыю. Якраз у гэтым узросце вярта ствараць той фільтр у галаўным мозгу, які б сартаваў інфармацыю.

«Калі ацэньваць людзей, якія ўваходзяць у топ-100 Forbs, яны маюць высокі IQ».

У такіх краінах, як Францыя, напрыклад, школа працуе на развіццё левага паўшар'я галаўнога мозгу. Хоць дзяржава не ваюе з рэлігіяй, там свабодна можна наведваць цэрквы, мячэці, сінагогі, але ў школу заходзіць з рэлігійнымі прадметамі нельга. Там усё, што ўплывае на правую частку галаўнога мозгу, забаронена. Цяпер у Францыі атрымліваюць такі дысбаланс: мы бачым вялікую колькасць мігрантаў з развітай правай часткай галаўнога мозгу, якія змяшаліся з людзьмі, якія маюць развітае крытычнае мысленне. І мы назіраем у Францыі вялікую колькасць дэманстрацый і анархію, якую ствараюць мігранты. Такім чынам, тое, што сама Францыя распаўсюджвала, вярнулася да яе ў такім вострым выглядзе.

Людзі з развітай левай часткай галаўнога мозгу — гэта іншае мысленне і шляхі да развіцця, але вярта развіваць гэтае паўшар'е з самага дзяцінства. Нейрабіялагі лічаць, што навучанне маладога пакалення — найлепшая інвестыцыя, якую кожная краіна можа зрабіць, каб мець добрую будучыню.

Алена КРАВЕЦ.

Векапомнае

«БЕЛАРУСЬ З'ЯЎЛЯЕЦЦА ПРЫКЛАДАМ, ЯК ТРЭБА ВЫХОЎВАЦЬ ГРАМАДСТВА»

Удзельнікі II Міжнароднага антыфашысцкага кангрэса наведалі месца масавага знішчэння савецкіх ваеннапалонных

«Шталаг 352», які размяшчаецца на тэрыторыі сучаснага сталічнага мікрараёна «Масюкоўшчына», дзейнічаў з ліпеня 1941 года да ліпеня 1944 года. Па падліках гісторыкаў, за гады акупацыі ў лагерах загінула звыш 80 тысяч чалавек. Дакладную лічбу ахвяр фашысцкага тэрору на ўрад ці калі атрымаецца ўстанавіць. Аднак адназначна вядома тое, што гэтае месца страшных злачынстваў нацыстаў і іх памагатых з'яўляецца адным з найбольш масавых у нашай краіне.

БРАЦКАЯ МАГІЛА

На тэрыторыі «Шталага 352» пошукавыя работы вядуцца з 2016 года. За гэты час ваеннаслужачыя 52-га асобнага спецыялізаванага пошукавага батальёна Міністэрства абароны паднялі з зямлі астанкі калі 1150 чалавек, якіх з урачыстасцямі перапахавалі на тэрыторыі мемарыяльнага комплексу «Масюкоўшчына». Устаноўлена 18 імён.

Аднак, па меркаванні археолага 52-га асобнага спецыялізаванага пошукавага батальёна Міністэрства абароны **Вадзіма ТАМЛІНА**, іх магло быць значна больш. «Напрыклад, падчас пошукавых работ быў знойдзены медальён, у якім ваеннаслужачы не захоўваў укладны лісток з інфармацыяй аб сваёй асобе, а зрабіў з яго курільны муштук, — расказвае ён. — Той, хто хацеў, каб яго імя не знікла разам з жыццём, укладшы запалняў або асобна пісаў на аркушы паперы інфармацыю пра сябе».

Па папярэднім разліках спецыялістаў, на ўчастку, дзе цяпер вядуцца пошукавыя работы,

каля чатырох тысяч імён і прозвішчаў. Знойдзены сваёй многіх з іх. Вяртанне імён дае магчымасць прыехаць бліжэй вайнаў да месца пахавання, каб аддаць даніну павагі сваім гераічным продкам.

«ПРЫВОДЗЬЦЕ СЮДЫ ДЗЯЦЕЙ»

Як падзяляўся былы дэпутат **Вярхоўнай рады Украіны, лідар антыфашысцкага руху «Патрыёты за жыццё» Ілья КІВА**, падышоўшы да пахавання, у якім ляжаць савецкія салдаты, ён у поўнай меры ўсвядоміў трагедыю, якая ў гады Другой сусветнай вайны закранула практычна кожную сям'ю. «Побач з гэтай магілай ты адчуваеш той боль, пах болю, і добра было б сюды прыводзіць дзяцей, — перакананы грамадскі дзеяч. — Можна быць, гэта падаецца крыху жорсткім, але лепш мы будзем прыводзіць дзяцей да магіл савецкіх салдат, чым будзем прыходзіць на магілы сваіх дзяцей. У гэта вельмі складана паверыць, але з 2022 года ў такой жа магіле ляжаць 12 чалавек — членаў антыфашысцкага руху Украіны, якіх пакаралі толькі за іх пазіцыю. Каб гэтага больш ніколі не паўтарылася, мы павінны прыводзіць дзяцей да гэтых магіл, каб у іх з'явілася ўстойлівае прышчэпка ад магчымых змяненняў свядомасці, якім яны могуць паддацца. Выхоўвайце дзяцей, вучыце гісторыю — і вы пазбегнеце той трагедыі, якая адбылася з маім народам».

Па словах Ільі Ківа, II Міжнародны антыфашысцкі кангрэс, які праходзіць у Беларусі, з'яўляецца часткай выхаваўчага працэсу грамадства. «Гэта было страчана ў маёй краіне (Украіне. — «Зв.»), што ў выніку паслужыла адроджэнню нацызму, які прывёў да той трагедыі, што забірае жыцці людзей, — заўважыў ён. — Нацызм спрабавалі адрэдзіць на ўсіх постсавецкіх рэспубліках. І ва Украіне ў іх гэта атрымалася. А вось Беларусь, якая змагла захаваць свой нейтралітэт, абараніць мараль, рэлігію і грамадства ад заходняй інтэрвенцыі, з'яўляецца прыкладам, як трэба выходзіць грамадства».

Начальнік Навукова-даследчага інстытута (ваеннай гісторыі) Ваеннай акадэміі Генеральнага штаба Узброеных Сіл Расійскай Федэрацыі палкоўнік Іван БАСІК лічыць глыбока сімвалічным, што II Міжнародны антыфашысцкі кангрэс праводзіцца на тэрыторыі краіны, якая найбольш пацярпела ў гады Влікавай Айчынай вайны. «Сімвалам горычы беларускага народа і народа Савецкага Саюза, усюгу свету сталі тыя пахаванні, якія ёсць на тэрыторыі Беларусі, — падкрэслівае ён. — Гэта ў першую чаргу мемарыяльны комплекс «Хатынь», лагер смерці «Трасцянец» і многія іншыя месцы».

Па словах Івана Басіка, тэма нацызму ў цяперашні час мае асаблівую актуальнасць. І гэта, як ён канкрэтна заўважваў, адносіцца да ўсіх кантынентаў. Увучоны перакананы, што пэўныя сілы ў свеце гэта разумюць і рух супраць нацызму, які адраджаецца, будзе працягвацца ў больш актыўнай форме і з большай колькасцю ўдзельнікаў.

Вераніка КАНЮТА.

Фота Віктара ІВАНЧЫКАВА.

можа быць пахавана не менш за сотню чалавек. На чэрапах адсутнічаюць адтуліны — значыць, ваеннапалонных не расстрэльвалі.

— Па выніках архіўна-даследчыцкай работы, у суткі колькасць ахвяр лагера магла дасягаць паўтысячы чалавек, — адзначае **камандзір 52-га асобнага спецыялізаванага пошукавага батальёна Міністэрства абароны падпалкоўнік Андрэй РУБІН**. — Ваеннапалонныя ўтрымліваліся ў былых казармах 100-й стралковай дывізіі, якая была разлічана на 9,5 тысячы чалавек. Насамрэч у адзін момант тут маглі знаходзіцца звыш 140 тысяч ваеннапалонных. Можна толькі ўявіць, якія там былі ўмовы. Баракі не ацяпляліся, рацыён ваеннапалонных быў бедны: суп з пілавіннем і баладу. Кожны дзень людзі паміралі ад голаду, холаду, цяжкай працы, фізічных здэкаў, хвароб.

Астанкі знаходзіцца ў хаатычным парадку, што сведчыць аб тым, што людзей сюды прывозілі і сідвалі. Па меркаванні спецыялістаў, да вайны на гэтым месцы знаходзіліся кар'еры, у якіх здабывалі гліну. Гэтыя кар'еры і сталі брацкімі магіламі для ваеннапалонных.

Медальёны, знойдзеныя ў ходзе эксгумацыі, указваюць на тое, што людзі, пахаваныя ў гэтай магіле, загінулі ў 1941—1942 гадах. У сакавіку

1941 года ў Чырвонай Арміі былі ўведзены так званыя перадаронныя медальёны — пластыкавыя капсулы, якія ўтрымлівалі звесткі аб байцах. Медальёны праіснавалі да лістапада 1942 года. На змену ім прыйшлі чырвонаармейскія кніжкі. Па выніках правядзення палявых пошукавых работ знойдзены асабістыя рэчы ваеннаслужачых: грабенчыкі, гузікі, фрагменты іншых рэчаў. Калі зыходзіць з таго, што аднамомантна ў «Шталагу 352» утрымлівалася звыш 140 тысяч ваеннапалонных, работа ваеннаслужачых чакае доўга і кропатыліва.

— У Беларусі выбудавана сістэма ўвекавачэння памяці абаронцаў Айчыны і ахвяр вайнаў, — звяртае ўвагу **начальнік упраўлення па ўвекавачэнні памяці абаронцаў Айчыны і ахвяр вайнаў Узброеных Сіл палкоўнік Сяргей КОРНЕЎ**. — У нас распрацавана адпаведная нарматыўна-прававая база, ёсць у нацянутасці сілы і сродкі для правядзення гэтай работы. На працягу існавання незалежнай беларускай дзяржавы пошукавая работа ніколі не заставалася ў цені. За час існавання 52-га асобнага спецыялізаванага пошукавага батальёна (з 1995 года) сіламі байцоў гэтага падраздзялення перапахавана звыш 45 тысяч астанкаў ваеннаслужачых і ахвяр вайнаў, устаноўлена

Агульны інтарэс

ІНІЦЫЯТЫВАМ МОЛАДЗІ — ПАДТРЫМКА ДЗЯРЖАВЫ

Дзяржаўная маладзёжная палітыка ў Беларусі з'яўляецца стратэгічным напрамкам сацыяльна-эканамічнага развіцця грамадства. Дзяржава бацьчы і падтрымлівае маладзёжныя ініцыятывы, мае патрэбу ў іх. Пра гэта заявіў журналістам галоўны спецыяліст упраўлення па справах моладзі Міністэрства адукацыі **Максім КАРАВАЕВІЧ**.

«Сёння поўнаасцю сфарміравана нарматыўна-прававая база для рэалізацыі дзяржаўнай маладзёжнай палітыкі. На яе аснове створана эфектыўная сістэма падтрымкі ўсіх катэгорый моладзі. Забяспечваюцца ўмовы для рэалізацыі правоў і законных інтарэсаў маладых людзей. Для падтрымкі моладзі ствараюцца спецыяльныя фонды, вядуцца банкі даных таленавітай моладзі, назначаюцца стыпендыі найлепшым студэнтам, аспірантам і дактарантам, выдаюцца гранты на выкананне навукова-даследчых работ».

Паводле яго слоў, у 2023 годзе ўжо рэалізоўваюцца дзевяць маладзёжных праектаў, якія атрымалі падтрымку. Акрамя таго, у канцы 2021 года быў падпісаны яшчэ адзін дакумент, які дае магчымасць моладзі, ініцыятыўным людзям атрымаваць фінансавую падтрымку сваіх праектаў. Гэта ўказ аб 20 грантаў Прэзідэнта Беларусі, які дае магчымасць на працягу года атрымаць фінансаванне на сваю ідэю або на маладзёжны праект. За кожнай ініцыятывай стайць каманда маладых людзей, якія здольныя вызначыць праблемнае поле і прапанаваць сваё рашэнне. Сярод канкрэтных прыкладаў паспяхова рэалізаваных маладзёжных ініцыятыў — Лепельскі дом-інтэрнат, для якога закуплена абсталяванне і музычныя інструменты для карэкцыі дзяцей з асабліваці развіцця, у Бабыруйска адкрыта спартыўная школа, у Брэсце — скаладром для моладзі.

У Беларусі восенню плануецца даць старт новаму сезону конкурсу маладзёжных ініцыятыў, паведаміў **сакратар ЦК БРСМ Павел АЛЕКСА**. «Цяпер ужо фарміруецца бюджэт праекта на 2024 год. Адапаведна праекты, якія будуць адабраны да канца календарнага года, рэалізуюць на працягу 2024 года. Усіх запрашаем да ўдзелу».

Паводле яго слоў, у другім сезоне праекта на адрас аргкамітэта паступіла 219 заявак. «З іх 48 трапілі ў фінал. У выніку падтрымана 18 праектаў, якія атрымалі фінансаванне ад Міністэрства адукацыі. Таксама два праекты асобна падтрымлівае БРСМ, — сказаў сакратар ЦК БРСМ. — Цяпер праекты знаходзяцца ў стадыі рэалізацыі, усе яны практыкаарыентаваныя».

Сяргей РАСОЛЬКА.

Жывая прырода

МЯДЗВЕДЗЬ ПАД ДУШАМ, альбо Як у заапарку ратуюць жывёл ад спёкі

Спякота ўплывае не толькі на людзей, але і на насельнікау заапарка. У Гродзенскім жывёлы прыціхлі ў чаканні больш камфортнага надвор'я. Ляніва ходзяць у вальерах капытныя, драпежныя коткі схаваліся ў цені дрэў. Нават птушкі сцішылі свой гоман. Найбольш актыўныя хіба што ваўкі, якія мітусяцца ў даволі вялікім вальеры.

Маладу вярблюдзіцу Бэту не пазнаць. Некалькі месяцаў таму шэрць вісела на ёй шматкамі. Цяпер работнікі заапарка яе вычасалі, і ад неахайнасці не засталася следу. І хця вярблюдзіца, як вядома, спакойна пераносяць спёку, без шубы ім адназначна лягчэй. А тут і душ прыспеў. Работнік заапарка Анжэла напачатку напам'янае вадой ёмістасць для піцця, а затым пускае водную брую на Бэту — даўною насельніцу заапарка. — Такая ж працэдура чакае і двух зуброў, якія лянява пасуцца ў суседнім вальеры. Шчыра кажучы, калі на тэрмометры 34 градусы вышэй за нуль, — і самому хочацца трапіць пад шланг з вадой.

Праўда, надуш пагаджаюцца не ўсе жывёлы. Напрыклад, драпежнікі аддаюць перавагу іншым спосабам ахалоджвання. Такія магчыма масць так ці інакш ствараюцца ў кожным вальеры.

— Нашым спецыялістам каціных — ільвам, тыграм, пуме, пантэры і іншым — больш даспадобы басейны, таму работнікі заапарка сочаць за тым, каб яны былі напоўнены да пэўнага ўзроўню, — расказвае **метадыст заапарка Алена КАМІНСКАЯ**.

Вялікі вадаём у цэнтры парку радуе вадаплаўных насельнікаў — качак, лебедзяў, гусакоў. На беразе чысцяць свае пёркі пеліканы. У гэтым гарачым дні птушкі спакойна плаваюць па вадаёме.

— Нашы насельнікі могуць схавалася ад спёкі ў сваіх доміках альбо зайціць пад навес. Яны маюць не толькі штучнае прыстанішча, але і натуральнае. У вальерах растуць дрэвы, кусты, якія абараняюць ад сонца. Вось у гэтым вальеры, як бачыць, сапраўдны зараснік. Тут жыве пума, але яе нават не відаць, яна схавалася ад спёкі ў цені. У яе суседа тыгра стаіць басейн, яны аматары прыняць ванну, — заўважае суразмоўніца.

Камфортна адчуваюць сябе і малыя гімалайскія медзведзяты Маша і Лёша. Яны нядаўна трапілі ў

НАША ДАВЕДКА

Гродзенскі заапарк — першы і доўгі час адзіны такога роду аб'ект у Беларусі. Ён заснаваны ў 1927 годзе па ініцыятыве вялікага аматара і педагога Яна Каханюўскага, якога расстралялі фашысты ў 1942 годзе як заложніка. Падчас акупацыі найбольш каштоўныя экзэмпляры жывёльнага свету былі вывезены ў Кёнігсберг, астатнія знішчаны.

Пасляваеннае адраджэнне пачыналася літаральна з некалькіх відаў. І ў 1946 годзе заапарк быў адкрыты для наведвальнікаў.

Сучасны этап развіцця заапарка пачаўся 20 гадоў таму, калі абласнымі ўладамі было прынята рашэнне аб татальнай рэканструкцыі аб'екта. Плошча павялічылася амаль на два гектары. Усе старыя пабудовы знеслі, на іх месцы пабудавалі новыя вальеры і павільёны, з'явілася кафэ на 40 месцаў.

Сёння тут налічваецца больш за тры тысячы жывёл 312 відаў.

— Каму марожанае? Салодкае, смачнае!.. — заахвочвае сваіх гадванцаў ветэрынарны ўрач Вялянціна Камарэц.

Па яе словах, для ўзамацавання імунітэту ў заапарку вядзецца значная прафілактычная работа. Рацыён збалансаваны, прадугледжаны комплекс вітамінаў і мінералаў, робяцца прышчэпкі. Акрамя гэтага, тут надаюць важнае значэнне псіхалагічнаму стану насельнікау, бо ён цесна звязаны са здароўем. Апошнім часам гэта тэма часта ўздымаецца на міжнародных канферэнцыях. У Гродзенскім заапарку сочаць за напраўкамі ў гэтай галіне і стараюцца прымяняць. «Жывёльны свет вельмі складаны і патрабуе дакладных адносін», — рэзюмуе ветэрынарны ўрач.

Сёння ў калекцыі заапарка сем медзведзяў. Іх вальеры пабудаваны такім чынам, што назіраць за імі можна з вышыні. У кожным вальеры зроблены вялікія бетонныя ванны. Можна бачыць, як некаторыя жывёлы сядзяць у вадзе па самую шыю. Ёсць тут і тыя, хто нарадзіўся ў заапарку. Медзведзіца з дачкой жывуць у адным вальеры і амаль зраўняліся па росце.

Дарэчы, апошнім часам усё часцей сустракаецца інфармацыя пра тое, што дзікія бурныя медзведзі трапляюць на вочы людзям, нават выходзяць да сядзіб. Беларусы сустракаюць іх у лесе ці пры дарозе. Між тым паляванне на гэты від забароненае: медзведзь занесены ў Чырвоную кнігу Беларусі і лічыцца рэдкім відам.

Гродзенскі заапарк час ад часу папаўняецца. Часткова за кошт уласных відаў. А вось іх разнастайнасць патрабуе закупак звонку. І такая работа вядзецца. Нядаўна з Маскоўскага заапарка ў Гродна прыехалі белагаловы сіп і самка яка. У сваю чаргу гродзенскага яка Ская адправілі ў горад Вялікі Усцог Расійскай Федэрацыі ў рэзідэнцыю Дзёда Мароза.

Папаўненне прыйшло і з самага вялікага парку птушак Расіі «Верабі», што ў Калужскай вобласці. Але адтуль прыйшла не птушка, а самка кітайскага мятужака па мянушцы Волюшка. У заапарку ўжо ёсць самац гэтага віду, які таксама прывезены ў гэтым годзе. Цяпер у Гродна можна чакаць патомства азіяцкіх аленьяў.

Павялічылася папулярнасць малпаў. З Белдзяржчырка сюды даставілі лапундзера Грышу, які не мог знайсці парозумнення са сваімі братамі-артыстамі. Па словах ветэрынара, усе жывёлы нармальна адаптаваліся. Хоць распаўсюджаны яны ў цёплых краінах, трэба мець на ўвазе, што нарадзіліся ў нашых шыроты і прывыклі да ўмеранага клімату. У заапарку гэты факт, безумоўна, ўлічваецца.

Напрыклад, для малпаў, якіх і для медзведзяў, гатуецца марожанае. Праўда, па іншым рэцэпце. У складзе яго — тварог, варэнне і ягады. Малпачкі розных відаў размеркаваны па некалькіх вальерах. У кожным ёсць невялікія басейны.

— Вось тут жыве пара макакаў, для іх такая спёка ў прыродным асяроддзі — звычайная з'ява, але яны таксама час ад часу любяць пасядзець у вадзе, — заўважае Алена Камінская. — Для ўсіх жывёл мы стараемся стварыць камфортныя ўмовы, адпаведна з надвор'ем. Супрацоўнікі заапарка пастаянна за гэтым сочаць. Ва ўсіх ёсць доступ да вады, у тым ліку і ва ўнутраных памяшканнях, дзе тэмпература паветра ніжэйшая.

**Маргарыта УШКЕВІЧ,
фота аўтара.**

Правила проведения РЕКЛАМНОЙ ИГРЫ

«Супердети»

Настоящие правила проведения рекламной игры «Супердети» (далее – Правила) разработаны в соответствии с Положением о проведении рекламных игр на территории Республики Беларусь, утвержденным Указом Президента Республики Беларусь от 30.01.2003 № 51 (с изменениями и дополнениями), и определяют порядок проведения рекламной игры «Супердети» (далее – Рекламная игра).

1. Организатор Рекламной игры.
Организатором Рекламной игры является Общество с ограниченной ответственностью «Бренд-Мойд», УНП 190638310, зарегистрированное Минским горисполкомом, решением от 14 июля 2005 г. № 1216, в Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей за № 190638310.

Место государственной регистрации: Республика Беларусь, 220030, г. Минск, ул. Немига, д. 5, пом. 53.

2. Заинтересованное лицо Рекламной игры.
Заинтересованным лицом Рекламной игры является ООО «Мобильные ТелеСистемы» (далее – МТС), УНП 800013732.

Место государственной регистрации: Республика Беларусь, 220012, г. Минск, пр-т Независимости, 95-4.

3. Участники Рекламной игры.
Участниками Рекламной игры могут быть физические лица – граждане Республики Беларусь, а также иностранные граждане и лица без гражданства, имеющие вид на жительство в Республике Беларусь и постоянно проживающие на территории Республики Беларусь, ставшие абонентами МТС в период участия в Рекламной игре и выполнившие все условия участия в Рекламной игре согласно п.10 настоящих Правил.

Абонентом, для целей настоящих Правил и проведения Рекламной игры, является пользователь услуг сотовой подвижной электросвязи МТС, заключивший абонентский договор по тарифному плану «Супер Junior» с выделением абонентского номера, и выполнивший условия п. 10 настоящих Правил.

Участниками Рекламной игры не могут быть лица, состоящие в трудовых отношениях с Организатором, супруг (супруга) такого лица, его близкие родственники, а также лица, находящиеся с таким лицом в отношениях свойства: лица, состоящие в трудовых отношениях с МТС, а также «Члены комиссии по проведению Рекламной игры».

4. Наименование рекламной игры: «Супердети».

5. Территория проведения Рекламной игры: Республика Беларусь.

6. Срок начала Рекламной игры: 22 августа 2023 года.

7. Срок окончания Рекламной игры: 22 декабря 2023 года.

8. Наименование товаров (работ, услуг), в целях стимулирования реализации которых проводится Рекламная игра.

Рекламная игра проводится в целях увеличения количества заключаемых абонентских договоров с МТС по тарифному плану «Супер Junior».

9. Призовой фонд Рекламной игры.

Призовой фонд Рекламной игры сформирован за счет денежных средств и имущества Заинтересованного лица в размере **6 666,51 (шесть тысяч шестьсот шестьдесят шесть) белорусских рублей 51 копейка.**

Призовой фонд Рекламной игры включает следующие призы:

Таблица № 1. Призовой фонд Рекламной игры.

№	Наименование	Наименование в Правилах	Кол-во, шт.	Стоимость за шт., бел. рублей	Всего, бел. рублей
1	Платформа домашняя мультимедийная «Новая Яндекc. Станция Мини с часами», модель: YNDX-00020 (Яндекс. Станция Мини Плюс с часами, второе поколение). Цвет серый. Артикул: 00020G s/n: 2313F01231220G денежные средства	Яндекс станция 1	1	197,00	197,00
				7,53	7,53
2	Платформа домашняя мультимедийная «Новая Яндекc. Станция Мини с часами», модель: YNDX-00020 (Яндекс. Станция Мини Плюс с часами, второе поколение). Цвет серый. Артикул: 00020G s/n: 2313F01214520G денежные средства	Яндекс станция 2	1	197,00	197,00
				7,53	7,53
3	Платформа домашняя мультимедийная «Новая Яндекc. Станция Мини с часами», модель: YNDX-00020 (Яндекс. Станция Мини Плюс с часами, второе поколение). Цвет серый. Артикул: 00020G s/n: 2313F01193920G денежные средства	Яндекс станция 3	1	197,00	197,00
				7,53	7,53
4	Платформа домашняя мультимедийная «Новая Яндекc. Станция Мини с часами», модель: YNDX-00020 (Яндекс. Станция Мини Плюс с часами, второе поколение). Цвет серый. Артикул: 00020G s/n: 2313F01020920G денежные средства	Яндекс станция 4	1	197,00	197,00
				7,53	7,53
5	Платформа домашняя мультимедийная «Новая Яндекc. Станция Мини с часами», модель: YNDX-00020 (Яндекс. Станция Мини Плюс с часами, второе поколение). Цвет серый. Артикул: 00020G s/n: 2313F00688020G денежные средства	Яндекс станция 5	1	197,00	197,00
				7,53	7,53
6	Платформа домашняя мультимедийная «Новая Яндекc. Станция Мини с часами», модель: YNDX-00020 (Яндекс. Станция Мини Плюс с часами, второе поколение). Цвет серый. Артикул: 00020G s/n: 2313F00065920G денежные средства	Яндекс станция 6	1	197,00	197,00
				7,53	7,53
7	Платформа домашняя мультимедийная «Новая Яндекc. Станция Мини с часами», модель: YNDX-00020 (Яндекс. Станция Мини Плюс с часами, второе поколение). Цвет серый. Артикул: 00020G s/n: 2313F0099220G денежные средства	Яндекс станция 7	1	197,00	197,00
				7,53	7,53
8	Платформа домашняя мультимедийная «Новая Яндекc. Станция Мини с часами», модель: YNDX-00020 (Яндекс. Станция Мини Плюс с часами, второе поколение). Цвет серый. Артикул: 00020G s/n: 2313F01189120G денежные средства	Яндекс станция 8	1	197,00	197,00
				7,53	7,53
9	Платформа домашняя мультимедийная «Новая Яндекc. Станция Мини с часами», модель: YNDX-00020 (Яндекс. Станция Мини Плюс с часами, второе поколение). Цвет серый. Артикул: 00020G s/n: 2313F01210720G денежные средства	Яндекс станция 9	1	197,00	197,00
				7,53	7,53

№	Наименование	Наименование в Правилах	Кол-во, шт.	Стоимость за шт., бел. рублей	Всего, бел. рублей
10	Платформа домашняя мультимедийная «Новая Яндекc. Станция Мини с часами», модель: YNDX-00020 (Яндекс. Станция Мини Плюс с часами, второе поколение). Цвет серый. Артикул: 00020G s/n: 2313F01243720G денежные средства	Яндекс станция 10	1	197,00	197,00
				7,53	7,53
11	Платформа домашняя мультимедийная «Новая Яндекc. Станция Мини с часами», модель: YNDX-00020 (Яндекс. Станция Мини Плюс с часами, второе поколение). Цвет синий. Артикул: 00020B s/n: 2311F03364220B денежные средства	Яндекс станция 11	1	197,00	197,00
				7,53	7,53
12	Платформа домашняя мультимедийная «Новая Яндекc. Станция Мини с часами», модель: YNDX-00020 (Яндекс. Станция Мини Плюс с часами, второе поколение). Цвет синий. Артикул: 00020B s/n: 2311F03351320B денежные средства	Яндекс станция 12	1	197,00	197,00
				7,53	7,53
13	Платформа домашняя мультимедийная «Новая Яндекc. Станция Мини с часами», модель: YNDX-00020 (Яндекс. Станция Мини Плюс с часами, второе поколение). Цвет синий. Артикул: 00020B s/n: 2311F02619320B денежные средства	Яндекс станция 13	1	197,00	197,00
				7,53	7,53
14	Платформа домашняя мультимедийная «Новая Яндекc. Станция Мини с часами», модель: YNDX-00020 (Яндекс. Станция Мини Плюс с часами, второе поколение). Цвет синий. Артикул: 00020B s/n: 2311F025382920B денежные средства	Яндекс станция 14	1	197,00	197,00
				7,53	7,53
15	Платформа домашняя мультимедийная «Новая Яндекc. Станция Мини с часами», модель: YNDX-00020 (Яндекс. Станция Мини Плюс с часами, второе поколение). Цвет синий. Артикул: 00020B s/n: 2311F02468220B денежные средства	Яндекс станция 15	1	197,00	197,00
				7,53	7,53
16	Платформа домашняя мультимедийная «Новая Яндекc. Станция Мини с часами», модель: YNDX-00020 (Яндекс. Станция Мини Плюс с часами, второе поколение). Цвет синий. Артикул: 00020B s/n: 2311F0141320B денежные средства	Яндекс станция 16	1	197,00	197,00
				7,53	7,53
17	Платформа домашняя мультимедийная «Новая Яндекc. Станция Мини с часами», модель: YNDX-00020 (Яндекс. Станция Мини Плюс с часами, второе поколение). Цвет синий. Артикул: 00020B s/n: 2311F02324920B денежные средства	Яндекс станция 17	1	197,00	197,00
				7,53	7,53
18	Платформа домашняя мультимедийная «Новая Яндекc. Станция Мини с часами», модель: YNDX-00020 (Яндекс. Станция Мини Плюс с часами, второе поколение). Цвет синий. Артикул: 00020B s/n: 2311F03182420B денежные средства	Яндекс станция 18	1	197,00	197,00
				7,53	7,53
19	Платформа домашняя мультимедийная «Новая Яндекc. Станция Мини с часами», модель: YNDX-00020 (Яндекс. Станция Мини Плюс с часами, второе поколение). Цвет синий. Артикул: 00020B s/n: 2311F03358220B денежные средства	Яндекс станция 19	1	197,00	197,00
				7,53	7,53
20	Платформа домашняя мультимедийная «Новая Яндекc. Станция Мини с часами», модель: YNDX-00020 (Яндекс. Станция Мини Плюс с часами, второе поколение). Цвет синий. Артикул: 00020B s/n: 2311F03377020B денежные средства	Яндекс станция 20	1	197,00	197,00
				7,53	7,53
21	Ноутбук HUAWEI (D16, 15+16G+512G 12h), космический серый s/n 2RBPM22C10001750 денежные средства	Ноутбук	1	2 207,82	2 207,82
				368,09	368,09
ИТОГО				6 666,51	6 666,51

10. Порядок участия в Рекламной игре.

10.1. Для участия в Рекламной игре необходимо:

10.1.1. В период с 22.08.2023 по 31.10.2023 (период участия) включительно стать абонентом МТС, заключив абонентский договор по тарифному плану «Супер Junior» в любом салоне сотовой связи МТС или в торговом объекте коммерческого представителя МТС;

10.1.2. В период с 22.08.2023 по 31.10.2023 включительно отправить заявку на участие в Рекламной игре, для чего отправить бесплатный USSD-запрос *343# с абонентского номера, выделенного по абонентскому договору, указанному в п. 10.1.1 п. 10 настоящих Правил.

Участник, отправляя USSD-запрос, подтверждает согласие на участие в Рекламной игре, ознакомление с настоящими Правилами, в том числе с порядком обработки персональных данных Участников в соответствии с п. 16 настоящих Правил для целей проведения Рекламной игры. При отправке USSD-запроса Участник не должен иметь блокировок и задолженности по оплате услуг электросвязи, если данные услуги предоставляются на условиях предоплаты.

Участник после отправки USSD-запроса получает уведомление посредством СМС-сообщения о том, что регистрация заявки на участие в Рекламной игре прошла успешно – Участник зарегистрирован в Рекламной игре.

10.1.3. Являться абонентом МТС по указанному при регистрации в Рекламной игре абонентскому номеру сотовой подвижной электросвязи МТС по тарифному плану «Супер Junior», не имея блокировок и задолженности по оплате услуг электросвязи на данном абонентском номере на время и дату, указанную в Таблице № 2.

10.2. Участник может столько раз принять участие в Рекламной игре, сколько у Участника имеется договоров, заключенных с МТС, по которым выделены абонентские номера по тарифному плану «Супер Junior».

11. Места, даты, время и порядок проведения розыгрышей призового фонда, в том числе порядок определения выигрышных Участников Рекламной игры:

11.1. Розыгрыши призов проходят по адресу: г. Минск, пр-т Независимости, 95/1-24, в соответствии с датами и временем, указанными в Таблице № 2.

Розыгрыши призов проводятся открыто, с возможностью присутствия Участников Рекламной игры.

Таблица № 2. Розыгрыши призов:

№	Дата и время розыгрыша	Период выполнения Участниками п. 10.1.1 и п. 10.1.2 настоящих Правил	Дата и время выполнения Участниками п. 10.1.3 настоящих Правил	Призы для розыгрышей
1	06.10.2023 в 14:00	с 22.08.2023 по 30.09.2023	12:00 01.10.2023	Яндекс станция 1 – 1 шт.
				Яндекс станция 2 – 1 шт.
2	10.11.2023 в 14:00	с 01.10.2023 по 31.10.2023	12:00 01.11.2023	Яндекс станция 3 – 1 шт.
				Яндекс станция 4 – 1 шт.
				Яндекс станция 5 – 1 шт.
				Яндекс станция 6 – 1 шт.
				Яндекс станция 7 – 1 шт.
				Яндекс станция 8 – 1 шт.
				Яндекс станция 9 – 1 шт.
				Яндекс станция 10 – 1 шт.
				Яндекс станция 11 – 1 шт.
				Яндекс станция 12 – 1 шт.
				Яндекс станция 13 – 1 шт.
				Яндекс станция 14 – 1 шт.
				Яндекс станция 15 – 1 шт.
				Яндекс станция 16 – 1 шт.
				Яндекс станция 17 – 1 шт.
				Яндекс станция 18 – 1 шт.
				Яндекс станция 19 – 1 шт.
				Яндекс станция 20 – 1 шт.
				Ноутбук – 1 шт.

11.2. Для осуществления каждого розыгрыша призов формируется Список, в котором Организатор присваивает Номер участника для розыгрыша призов в хронологическом порядке согласно дате и времени регистрации заявки на участие в Рекламной игре. В случае совпадения у нескольких Участников даты и времени регистрации USSD-запроса, Номер участника присваиваются по фамилии, имени собственному и отчеству (если такового имеется) Участника по алфавиту.

Все Номер участника в каждом розыгрыше призов имеют одинаковую разрядность.

Номера участника состоят из цифровой части, перед которой стоит префикс, обозначающий вид приза (1 – для призов «Яндекс станция 1», «Яндекс станция 2», «Яндекс станция 3», «Яндекс станция 4», «Яндекс станция 5», «Яндекс станция 6», «Яндекс станция 7», «Яндекс станция 8», «Яндекс станция 9», «Яндекс станция 10»; 2 – для призов «Яндекс станция 11», «Яндекс станция 12», «Яндекс станция 13», «Яндекс станция 14», «Яндекс станция 15», «Яндекс станция 16», «Яндекс станция 17», «Яндекс станция 18», «Яндекс станция 19», «Яндекс станция 20»; 3 – для приза «Ноутбук»), например: а) Номер участника для розыгрыша призов «Яндекс станция 1», «Яндекс станция 2», «Яндекс станция 3», «Яндекс станция 4», «Яндекс станция 5», «Яндекс станция 6», «Яндекс станция 7», «Яндекс станция 8», «Яндекс станция 9», «Яндекс станция 10» – 1-00001, 1-00002, 1-00003 и т. д. б) Номер участника для розыгрыша призов «Яндекс станция 11», «Яндекс станция 12», «Яндекс станция 13», «Яндекс станция 14», «Яндекс станция 15», «Яндекс станция 16», «Яндекс станция 17», «Яндекс станция 18», «Яндекс станция 19», «Яндекс станция 20» – 2-00001, 2-00002, 2-00003 и т. д. в) Номер участника для розыгрыша приза «Ноутбук» – 3-00001, 3-00002, 3-00003 и т. д.

11.2.1. Каждый Список для розыгрыша призов содержит следующую информацию: Номер участника, фамилию, имя собственное, отчество (если такового имеется) Участника, дату рождения Участника, идентификационный номер Участника, абонентский номер Участника, дату и время регистрации заявки на участие в Рекламной игре.

11.3. Для проведения розыгрышей используется лототрон и набор шаров в количестве 10 (десяти) штук с цифрами от 0 (нуля) до 9 (девяти). Определение выигрышных Номеров участника производится путем формирования их цифровой части (без учета префикса) слева направо из цифр на шарах, поочередно извлекаемых из лототрона.

11.3.1. Для определения цифры первого слева разряда выигрышного Номера участника в лототрон помещаются шары с цифрами от 0 (нуля) до 9 (девяти), соответствующей первой слева цифре последнего по порядку Номера участника в Списке. Из лототрона извлекается один шар. Цифра выносится в протокол и записывается в первый слева разряд формируемого выигрышного Номера участника.

11.3.2. После этого в лототрон загружаются те номера шаров, которые существуют по сверенному Списку Номеров участников в соответствующем разряде. Шары перемешиваются, и из лототрона извлекается шар, номер которого определяет цифру соответствующего разряда выигрышного Номера участника. Номер шара выносится в протокол. Таким образом, формируются все выигрышные Номеры Победителей призов.

11.3.4. В рамках Рекламной игры каждый Участник может принять участие в Рекламной игре и стать Победителем призов «Яндекс станция 1» – «Яндекс станция 20» столько раз, сколько абонентских договоров у него заключено на обслуживание по тарифному плану «Супер Junior».

11.4. При проведении каждого розыгрыша, после определения по порядку Победителя по абонентскому номеру, зарегистрированному для участия в Рекламной игре, для каждого приза. Резервным победителем становится следующий за выигрышным по Списку Номер участника.

11.4.1. В случае если Номер участника резервного победителя принадлежит основному Победителю приза или Участнику, уже ставшему резервным победителем приза, то выигрышным становится следующий после него первый Номер участника иного Участника.

11.5. Результаты розыгрышей в обязательном порядке фиксируются в протоколах розыгрышей, которые подписываются присутствующими на заседаниях членами комиссии по проведению Рекламной игры.

12. Порядок уведомления Победителей о результатах розыгрышей, порядок получения выигрышей.

12.1. Победители розыгрышей уведомляются о выигрыше в течение 5 (пяти) рабочих дней посредством телефонных звонков и/или сообщениями по абонентскому номеру, зарегистрированному для участия в Рекламной игре.

12.2. Для получения призов Победителями, после уведомления о выигрыше, необходимо прибыть в офис Организатора по адресу: г. Минск, ул. Немига, д. 5, пом. 53, не позднее 08.12.2023 по рабочим дням с 10:00 до 18:00 или в субботу 25.12.2023 с 11:00 до 14:00. При себе Победителю необходимо иметь документ, удостоверяющий личность (паспорт/ID-карта/вид на жительство в Республике Беларусь/удостоверение беженца), для предъявления Организатору и использования данных при оформлении необходимых документов в рамках Рекламной игры.

12.3. Приз не вручается основному Победителю, а вручается резервному Победителю в случае, если основной Победитель:

12.3.1. отказывается от получения приза, о чем письменно извещает Организатора;

12.3.2. нарушает (не выполняет) условия Правил, в том числе не предоставляет необходимые документы, либо не является за получением приза в сроки и в порядке, установленные п. 12.2 п. 12 Правил;

12.3.3. не выходит на связь с Организатором.

12.4. Резервные Победители, которым перешло право на получение приза, уведомляются об этом не позднее 13.12.2023, в порядке, предусмотренном п. 12.1 п. 12 Правил.

в проектную декларацию № 9 на строительство объекта:

«Строительство жилого микрорайона в г. Смолевичи (микрорайон Липки). II очередь строительства. Индивидуальные жилые дома, КПП, ограждение территории. II пусковой комплекс», опубликованную в газете «Звезда» от 25 марта 2023 года № 57 (29937)

Абзац шестнадцатый раздела «Этапы и сроки строительства» принять в следующей редакции:

- срок начала строительства объекта – I квартал 2023 г.;
- окончание строительства объекта – II квартал 2024 г.

Общая площадь одноквартирного жилого дома по генплану № 43 (тип 10) составляет 105,02 кв. м, состоящего из 3 (трех) жилых комнат общей площадью 37,56 кв. м. В доме 1 этаж.

Абзац восемнадцатый части второй раздела «Информация о проекте» изложить в следующей редакции:

По настоящей проектной декларации для категории граждан, не состоящих на учете нуждающихся в улучшении жилищных условий, а также для индивидуальных предпринимателей, юридических лиц предлагаются для заключения договоров создания объектов долевого строительства следующие объекты долевого строительства:

Индивидуальный жилой дом	Стоимость 1 м ² , бел. руб.
№ 43 (тип 10)	3 831,60

ЗАО «БелБанкротАукцион», организатор торгов по продаже имущества

ЧП «Бэбитойс» (УНП 191337024), объявляет о проведении **31.08.2023 г.** с 9.00 до 16.00 публичных торгов в электронной форме на электронной торговой площадке bankrottorg.by. Перечень имущества и информация об условиях торгов размещены на сайте электронной торговой площадки: bankrottorg.by

Центр Промышленной Оценки • ОРГАНИЗАЦИЯ АУКЦИОНОВ • ОЦЕНКА ВСЕХ ВИДОВ ИМУЩЕСТВА

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНЫХ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ

Организатор торгов: ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703

Продавец: УП «НАЦИОНАЛЬНЫЕ СПОРТИВНЫЕ ЛОТЕРЕИ», г. Минск, пр-т Независимости, 49, пом. 25, +375 29 607 75 72

Оператор ЭТП: ООО «ИПМ-Консалт оценка», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703. Адрес ЭТП: www.ipmtorgi.by

Предмет электронных торгов:
ПРИЦЕП ФУРГОН КУПАВА 8132 51, № кузова УЗН81325150035773, 2005 г. в., р/зн. М3566А, по адресу: г. Минск, пр-т Независимости, 49.

Начальная цена с НДС – 3 600,00 бел. руб. (снижена на 50 %). Шаг электронных торгов составляет 5 % от начальной цены предмета электронных торгов

Задаток для участия в электронных торгах перечисляется на р/счет BY47 BELB 3012 0028 5000 3022 6000 в ОАО «Банк Белгэз» (BYN), БИК BELBY2X. Получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки», УНП 191 021 390

Дата и время начала и окончания электронных торгов: с 11.00 до 11.10 04.09.2023. Торги продолжаются в 10 минут с момента подачи ставки в случае, если ставка поступила на менее чем за 10 минут до окончания торгов

Дата и время окончания приема заявок: заявки на участие в электронных торгах принимаются на ЭТП «ИПМ-Торги» по адресу www.ipmtorgi.by **по 01.09.2023 до 17.00**

Извещение о проведении электронных торгов опубликовано на сайте Государственного комитета по имуществу РБ (<http://gki.gov.by>) 18.08.2023 г.

Контактные телефоны: +375 (17) 280-36-37; +375 (44) 704-92-06. **E-mail:** auktion@cpo.by

Резервные Победители должны выполнить действия, перечисленные в пп. 12.2 н. 12 Правил, не позднее 22.12.2023. Призы будут выданы резервным Победителям не позднее 22.12.2023.

В случае если резервный Победитель не выполнит действия в обозначенный срок, он утрачивает право на получение приза. Неустраивающие призы после окончания Рекламной игры возвращаются Заинтересованному лицу.

12.5. Выдача призов представителям Победителей осуществляется по нотариально удостоверенной доверенности. В случае если Победителем становится несовершеннолетний Участник, приз выдается его законному представителю.

12.6. Призы не подлежат замене. Ответственность Организатора по выдаче призов ограничена количеством и видом призов, указанных в Правилах.

12.7. При получении всех призов Победители несут все права и обязанности по уплате подоходного налога в бюджет Республики Беларусь. Начисление, удержание и перечисление подоходного налога проводится в порядке, установленном Особенной частью Налогового кодекса Республики Беларусь, и осуществляется Организатором. Удержание у Победителей подоходного налога, исчисленного Организатором в соответствии с законодательством Республики Беларусь, производится Организатором (выступающим налоговым агентом) в момент выдачи призов из денежной части призов (денежная часть приза удерживается Организатором для уплаты подоходного налога в установленном размере).

13. Комиссия по проведению Рекламной игры.

13.1. Для контроля за соблюдением официальных Правил Рекламной игры, отбора Участников, утверждением результатов, поведением итогов по результатам проведения Рекламной игры, рассмотрением спорных случаев, принятием решений по устным и письменным жалобам и замечаниям, возникшим при проведении Рекламной игры, Организатор создает Комиссию по проведению Рекламной игры в следующем составе:

1. Курпилов Елена Павловна, начальник отдела массового рынка управления тарифной политики СООО «Мобильные ТелеСистемы»;
2. Козловский Кирилл Игоревич, ведущий экономист по финансовой работе отдела коммерческого контроллинга и ценообразования СООО «Мобильные ТелеСистемы»;
3. Поплидцев Светлана Викторовна, руководитель проекта отдела поставок терминального оборудования и маркетинговых услуг СООО «Мобильные ТелеСистемы»;
4. Гапеева Вероника Сергеевна, ведущий специалист по рекламе ООО «Бренд-Мейд»;
5. Шорр Полина Андреевна, специалист по работе с клиентами ООО «Хэлли Нейшен».

14. Информация о Рекламной игре, публикации Правил Рекламной игры.

14.1. Правила Рекламной игры подлежат опубликованию в газете «Звезда» до начала Рекламной игры.

14.2. Результаты Рекламной игры будут опубликованы в газете «Звезда» в срок до 21.12.2023 включительно.

14.3. Информацию о правилах и условиях участия в Рекламной игре можно получить на интернет-сайте supr-junior.mts.by, а также по телефону горячей линии +375173887882 с 10.00 до 20.00 без выходных.

15. Прочие условия.

15.1. Участие в Рекламной игре предполагает ознакомление и полное согласие Участников с настоящими Правилами, а также принятие на себя обязательств соблюдать все их условия и требования.

15.2. Участники Рекламной игры, претендующие на получение призов, обязуются предоставить все необходимые документы для получения приза.

15.3. Организатор не несет ответственности, если не по его вине у Участника отсутствует доступ к сети Интернет при ее использовании Участником (например, за работу компании, предоставляющих услуги сети Интернет), за работу операторов сотовой подвижной электросвязи (плоское соединение с оконечным абонентским устройством Участника и т. д.). Организатор не компенсирует Участнику расходы, связанные с оплатой транспортных расходов при посещении Организатора для получения приза.

15.4. Организатор не несет ответственности за невозможность связаться с Участником по вине Участника.

15.5. Споры между Организатором и Участниками Рекламной игры рассматриваются в судебном порядке согласно законодательству Республики Беларусь.

15.6. Все возможные претензии участников Рекламной игры в отношении организации Рекламной игры должны быть адресованы Организатору Рекламной игры по почтовому адресу: Республика Беларусь, 220030, г. Минск, ул. Немига, д. 5, пом. 53.

16. Информация о Рекламной игре об обработке персональных данных.

Участник Рекламной игры уведомляется о нижеследующем:

16.1. Совместное общество с ограниченной ответственностью «Мобильные ТелеСистемы», 220012, г. Минск, пр-т Независимости, 95-4 (далее для целей раздела — Оператор) будет обрабатывать в целях участия в Рекламной игре следующие персональные данные Участника Рекламной игры: фамилия, собственное имя, отчество (если таковое имеется); абонентский номер; дату рождения; идентификационный номер, информацию о задолженности по оплате услуг электросвязи, информацию о блокировке услуг, дату и время регистрации заявки на участие в Рекламной игре.

16.2. В процессе обработки с персональными данными будут осуществляться следующие действия: сбор, систематизация, хранение, использование, распространение (только ФИО победителей), предоставление, блокировка, удаление.

16.3. Обработка персональных данных осуществляется как без использования средств автоматизации, так и с использованием.

16.4. Для достижения указанных целей обработка персональных данных будет осуществляться с привлечением уполномоченного лица — Организатора Рекламной игры ООО «Бренд-Мейд», Республика Беларусь, 220030, г. Минск, ул. Немига, д. 5, пом. 53; субисполнителя Организатора Рекламной игры ООО «Хэлли Нейшен», Республика Беларусь, 220004, г. Минск, ул. Кальварийская, 21/5, 2-й этаж, пом. 1.

16.5. Обработка будет осуществляться на срок проведения Рекламной игры, указанных в п. 6 и 7 настоящих Правил и по 22.12.2026.

Срок распространения и размещения публикации в СМИ или на интернет-ресурсах регулируется Законом Республики Беларусь от 17.07.2008 № 427-З «О средствах массовой информации».

16.6. Основание обработки персональных данных — заявка об участии в Рекламной игре, выраженная путем направления USD-запроса согласно 10.1.2. настоящих Правил (абз. 16 ст. 6 Закона о защите персональных данных).

16.7. Участнику Рекламной игры разъяснено, что субъект персональных данных имеет право в порядке, установленном законодательством:

- получить информацию, касающуюся обработки своих персональных данных, требовать от МТС внести изменения в персональные данные в случае если персональные данные являются неполными, устаревшими или неточными, с приложением соответствующих документов и (или) их заверенных в установленном порядке копий, подтверждающих необходимость внесения изменений в персональные данные;
  - требовать бесплатного прекращения обработки своих персональных данных, включая их удаление, при отсутствии оснований для обработки персональных данных;
  - получать от МТС информацию о предоставлении персональных данных третьим лицам один раз в календарный год бесплатно, если иное не предусмотрено законодательными актами;
  - обжаловать действия (бездействия) и решения МТС, нарушающие его права при обработке персональных данных, в уполномоченный орган по защите прав субъектов персональных данных в порядке, установленном законодательством об обращениях граждан и юридических лиц.
- 16.8. Участнику Рекламной игры разъяснено, что для реализации своих прав, он должен обратиться в порядке, установленном в п. 14.3 Правил или путем подачи заявления по форме, установленной ст. 14 Закона Республики Беларусь от 07.05.2021 № 99-З «О защите персональных данных» в адрес Организатора.

Свидетельство № 3436 о государственной регистрации рекламной игры, зарегистрированной 9 августа 2023 г., выдано Министерством антимонопольного регулирования и торговли Республики Беларусь.

19 августа 2023 года в издательском доме «Звезда» опубликована проектная декларация на строительство жилого микрорайона в г. Смолевичи (микрорайон Липки)

ПРОЕКТНАЯ ДЕКЛАРАЦИЯ № 13

НА СТРОИТЕЛЬСТВО ОБЪЕКТА:

«Строительство жилого микрорайона в г. Смолевичи (микрорайон Липки). II очередь строительства. Индивидуальные жилые дома, КПП, ограждение территории»

Информация о застройщике

Застройщик: производственно-строительное закрытое акционерное общество «ТРЕСТ ПРОМСТРОЙ», зарегистрировано Минским горисполкомом решением от 08 ноября 2000 года № 1266, в Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей за № 100011299.

Юридический (почтовый) адрес: 220020, г. Минск, пр-т Победителей, 100-817.

Режим работы для приема заявлений и заключения договоров:

понедельник — пятница с 9.00 до 18.00.

Производственно-строительное закрытое акционерное общество «ТРЕСТ ПРОМСТРОЙ» в качестве заказчика построило следующие объекты:

- бизнес-центр Покровский, г. Минск, пр-т Победителей, д. 100, нежилой фонд;
- многоквартирный жилой дом г. Минск, ул. К. Чорного, д. 25, жилой фонд;
- санаторно-курортный комплекс «Плисса», Витебская область, Глубокский район, деревня Плисса, улица Гвардейская, дом 4, нежилой фонд.

Перечень объектов, построенных за последние три года:

- Храм-памятник в честь Всех Святых, г. Минск, ул. Калиновского, 121, нежилой фонд.

Информация о проекте

Проектно-сметная документация прошла государственную экспертизу в установленном порядке, получено положительное заключение РУП «Госстройэкспертиза по Минской области» от 28.10.2020 г. № 1635-70/20.

Проектная документация разработана на основании разрешительной документации в составе:

- акт выноса места размещения земельного участка, предоставленного в постоянное пользование, утвержденного от 07.10.2019 г.;
- решение Смолевичского районного исполнительного комитета «О разрешении производственно-строительному закрытому акционерному обществу «ТРЕСТ ПРОМСТРОЙ» строительства объекта» от 17.11.2020 г. № 2971;

решение Смолевичского районного исполнительного комитета «О разрешении производственно-строительному закрытому ак-

ционерному обществу «ТРЕСТ ПРОМСТРОЙ» строительства объекта» от 18.05.2021 г. № 1279.

Участок площадью 12,8621 га передан производственно-строительному закрытому акционерному обществу «ТРЕСТ ПРОМСТРОЙ» на основании договора аренды земельного участка от 22.11.2019 г. № 2272 для строительства жилого микрорайона. Свидетельство (удостоверение) от 02.12.2019 № 614/828-15837 о государственной регистрации земельного участка с кадастровым номером 62485010008000760.

Застройщиком по строительству объекта выступает производственно-строительное закрытое акционерное общество ПС ЗАО «ТРЕСТ ПРОМСТРОЙ».

Местонахождение объекта: в микрорайоне Липки г. Смолевичи.

Характеристика объекта: строительством проектом предусмотрено строительство жилого микрорайона в г. Смолевичи Минской области (микрорайон Липки) в количестве 74 индивидуальных жилых домов.

Цель строительства: возведение индивидуальных жилых домов.

по генплану № 29 (тип 10)

Этапы и сроки строительства:

- срок начала строительства объекта — I квартал 2023 г.
- окончание строительства объекта — II квартал 2024 г.

• Общая площадь одноквартирного жилого дома по генплану № 29 (тип 10) составляет 105,02 кв. м, состоящего из 3 (трех) жилых комнат, общей площадью 37,97 кв. м. В доме 1 этаж.

Строительство объектов долевого строительства будет осуществляться в соответствии со строительным проектом и заключенными договорами создания объектов долевого строительства.

По настоящей проектной декларации для категории граждан, не состоящих на учете нуждающихся в улучшении жилищных условий, индивидуальных предпринимателей, юридических лиц предлагаются для заключения договоров создания объектов долевого строительства следующие объекты долевого строительства:

Индивидуальный жилой дом, № по генплану	Стоимость 1 м ² , бел. руб.
№ 29 (тип 10)	3 501,00

- на индивидуальный жилой дом по генплану № 29

Для лиц, заключивших договоры создания объекта долевого строительства, цена 1 кв. м, определенная в договоре, является неизменной до окончания строительства. Плата за объект долевого строительства производится дольщиками в соответствии с графиком платежей.

По согласованию сторон допускается изменение порядка расчета по оплате объекта долевого строительства с заключением дополнительного соглашения к договору.

Состав общего имущества: внутриквартальная автостоянка, тротуары, сети, освещение, внутриплощадочные сети, электро-, газо- и водоснабжение, канализация, элементы благоустройства.

Более подробные сведения об объекте долевого строительства и ходе работ по его строительству можно получить по адресу: 220020, г. Минск, пр-т Победителей, 100-817 или по тел. +375 29 390-01-01.

Принятие и регистрация заявлений осуществляется с первого дня с даты публикации настоящей проектной декларации. Для подачи заявления необходимо личное присутствие гражданина и его паспорт.

По истечении 7 дней с даты публикации настоящей проектной декларации и до момента набора необходимого количества заявлений, соответствующего количеству задекларированных индивидуальных жилых домов, производится заключение договоров долевого строительства. Для заключения необходимо личное присутствие заявителя и его паспорт.

Если гражданин либо иной претендент на участие в долевом строительстве в течение 7 (семь) рабочих дней с момента регистрации его заявления не явился для заключения договора и не сообщил об уважительных причинах своей неявки, его заявление на участие в долевом строительстве утрачивает силу и застройщик оставляет за собой право заключить договор на заявленное помещение с другим претендентом.

ИНФОРМАЦИЯ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

21 сентября 2023 г. по продаже гражданам Республики Беларусь в частную собственность земельных участков для строительства и обслуживания одноквартирных жилых домов в дер. Каменка, Избицкое, Сарнацкое, Новодворье

Организатор аукциона: Усяжский сельский исполнительный комитет, 222212, пос. Усяж, ул. Комсомольская, д. 10

№ лота	Адрес земельного участка	Кадастровый номер	Площадь, (га)	Целевое назначение	Начальная цена земельного участка (бел. руб.)
1	пос. Усяж, ул. Промышленная, 225 (объект № 124/2021)	624885606601000327	0,1063	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	20 000,00
2	дер. Тадулино, ул. Садовая, 46А (участок № 1, объект № 73/2022)	624885605501000138	0,15	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	12 000,00
3.	дер. Каменка, ул. Дачная (объект № 12/2021)	624885603101000207	0,1121	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	20 000,00
4.	дер. Избицкое, ул. Посёлочная (объект № 100/2021)	624885602801000168	0,1413	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	15 000,00

Аукцион состоится 21 сентября 2023 г. в 11.00 в Усяжском сельском исполнительном комитете по адресу: **пос. Усяж, ул. Комсомольская, д. 10**, кабинет председателя.

Извещения о проведении аукциона размещены на сайтах: Государственного комитета по имуществу: <https://au.nca.by/>, <http://rit.by/ru/>, Смолевичского райисполкома: smolevichi.gov.by, на сайте Минского областного исполнительного комитета.

Усходні гараскоп на наступны тыдзень

АВЕН. У пачатку тыдня рызыкаеце пераацаніць свае магчымасці, таму лепш пазбягаць удзелу ў сур'ёзных і важных мерапрыемствах. Лепш больш адпачываць, шпацыраваць, ездзіць за горад. Парушэнне планаў і цяжкасці могуць быць звязаныя з тымі людзьмі, з якімі давядзецца мець зносіны нават насуперак уласнаму жаданню. На працы неабходна працягваць ініцыятыву і набываць новы досвед, але не гэта паддавацца залішняй мітусні. У выхадныя вярта ўзяць клопат аб дамачадцах на сябе, бо наўрад ці хто зможа зрабіць гэта лепш за вас.

ЦЯЛЕЦ. Тыдзень у цэлым будзе спакойны і паспяхова, але моцна расслабляюцца таксама не варта. Вялікая рызыка ўпусціць штосьці важнае. Навакольныя будучы падтрымліваюць вас, сябры складуць кампанію ў справах, толькі рабіце што-небудзь, а не сядзіце дома. Цяпер асабліва важна не быць пасіўным: лежачы на канале, вы нічога не даможаце, у той час як актыўнасць прынесе сапраўдны поспех. У суботу вяртае сахадзіць на пляж ці з'ездзіць у грыбы.

БЛІЗНЯТЫ. Неабходна прадумаць стратэгію вашых будучых дзеянняў. Цяпер ёсць усе шанцы здзейсніць даўнюю мару. Прычым вам нават не давядзецца прыкладаць асабліва намаганні. Жаданні будучы выконвацца самі сабой, у вас з'яўцца магчымасці, якія здаваліся нядаўна недаступнымі. Ваша задача — выбраць мэту і ісці да яе. Удача чакае і ў асабістым жыцці, і ў працы, і ў творчасці.

РАК. Надыходзіць спрыяльны час для павышэння прафесійнага ўзроўню, для прасоўвання па кар'ернай лесвіцы. Панядзелак будзе адметны яшчэ і тым, што можа даць вам нейкія новыя веды і ключ да далейшага поспеху. У сераду вярта

кантраляваць свой настрой і не зрывацца на навакольных. У чацвер лепш адмовіцца ад паспешлівасці. У выхадныя дні вашыя ідэі знойдуць разуменне ў блізкіх.

ЛЕУ. У панядзелак да вас можа наступіць важная інфармацыя, але яе пажадна пераправерыць. У сераду магчымы перамены ў асабістым жыцці. Можача даведацца, што ваш спадарожнік жыцця штосьці хавае ад вас. Так што паўстане пытанне аб доверы. У пятніцу будзе нялішне прадэманстраваць упэўненасць ва ўласных здольнасцях, вы лёгка заваюеце аўтарытэт лідара, паспяхова ўздзейнічаючы на людзей, якія знаходзяцца побач з вамі. У гэты дзень паспрабуйце не адцягваць увагу на дробныя, другарадныя задачы.

ДЗЕВА. Панядзелак можа засмуціць не вельмі прыемнай навіной, адменай спаткання ці змены працы. З пачаткам цяпер лепш не спрачацца, нават калі вельмі хочацца. Завяршайце неадкладныя справы, а з новымі задумамі лепш пачакаць да чацвярга. Добры час для пашырэння сувязяў і кантактаў. Верагодныя некаторыя змены ў асабістым жыцці. Нядзеля будзе насычаная сустрэчамі і мітуснёй.

ШАЛІ. Неабходна сканцэнтравана свая намаганні, каб дасягнуць поспеху. Менш слоў і летуценняў, больш канкрэтных дзеянняў. Менавіта цяпер можаце сустрэць героя свайго рамана і змяніць асабістае жыццё. Толькі не варта рызыкаваць ці пагаджацца на сумніўныя прапановы. Завяршайце раней пачатыя справы, умацоўвайце сувязі з людзьмі, якія вас цікавяць.

СКАРПІЁН. Не спячайцеся, і поспех будзе на вашым баку, тым больш што настаў цудоўны перыяд для раскрыцця свайго патэнцыялу. Тыдзень можа падарыць поспех у справах і ў каханні, добрыя магчымасці і выдатнае самаадчуванне. Надыхо-

дзіць час засяроджанасці і рашучых дзеянняў. Парадуоўце вашыя творчыя ідэі, якія пачынаюць увасабляцца ў жыццё. Асабліваю ўвагу аддаіце вырашэнню сямейных, хатніх праблем.

СТРАЛЕЦ. На гэтым тыдні ваша энергія будзе здзіўляюча навакольных. Ды і інтуіцыя павінна падказаць, дзе хаваецца ключ ад практычна невырашальнай праблемы. У аўторак і сераду праведзяце нямала часу ў пошуках патрэбнай думкі, але затое атрымаеце поспех у гэтым. Хто шукае, той знойдзе. У выхадныя не вельмі расслабляйцеся, лёс знойдзе спосаб вас здзівіць. Не варта прымаць блізка да сэрца тое, што гавораць навакольныя.

КАЗЯРОГ. Груз незавершаных спраў на гэтым тыдні акажацца даволі цяжкім. Нямаюць сілы можа спатрэбіцца, каб урэгуляваць хаця б частку праблем. Не варта засмучацца, калі ў пачатку тыдня давядзецца сутыкнуцца з пэўнымі перашкодамі ў справах. Тым не менш гэты тыдзень не пазбаўлены задавальнення ад зносінаў, дзелавых паездак і добрых навін.

ВАДАЛІЎ. Ваш дэвіз — не халацца на ўсё запар, а засяродзіцца на галоўным. Непажадана нервавацца і раздражняцца па дробязях, тады праца будзе плённай і тыдзень стане вельмі выніковым. Не звяртайце ўвагі на крытыку з боку навакольных, лепш абараніце сябе ад зносінаў. У сярэдзіне тыдня магчымыя перамены, якія пойдуць вам на карысць. У выхадныя выдзеліце дзямям больш часу, ім неабходна ваша ўвага.

РЫБЫ. Рашэнні, ад якіх залежыць ваша будучыня, прымайце самастойна, не прыслухоўвайцеся да парад навакольных, бо ваша сітуацыя цяпер даволі нестандартная. Знізьце крыху тэмп і аб'ём працы, вам неабходны кароткачасовы адпачынак, старайцеся пазбягаць непатрэбных кантактаў. Пакіньце больш часу для зносінаў з сабой.

СЁННЯ

Месяц
Малодзік 16 жніўня.
Месяц у сусор'і Шалюў.

Сонца

	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск —	5.54	20.31	14.37
Віцебск —	5.40	20.24	14.44
Магілёў —	5.44	20.21	14.37
Гомель —	5.45	20.14	14.29
Гродна —	6.10	20.46	14.36
Брэст —	6.15	20.42	14.27

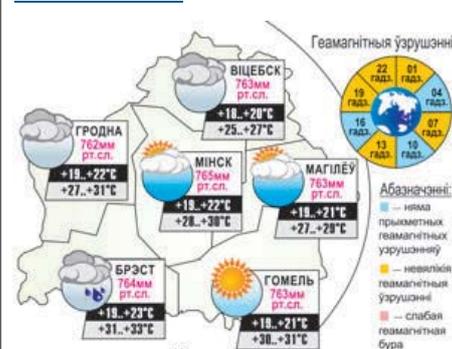
Імяныны

Пр. ПРААБРАЖЭННЕ ГАСПОДНЯЕ. ЯБЛЫЧНЫ СПАС. Андрэя, Мікалая. К. Канстанцін, Андрэя, Баляслава, Юльяна, Яна.

Фота Надзеі НІКАЛАЕВІЧ

ЗАЎТРА

...у суседзяў

ВАРШАВА	КІЕЎ	РЫГА
+30...+32°C	+32...+34°C	+24...+26°C
ВІЛЬНЮС	МАСКВА	С.ПЕЦЯРБУРГ
+28...+31°C	+21...+23°C	+22...+24°C

Даты Падзеі Людзі

19 ЖНІЎНЯ

1904 год — нарадзіўся Аляксей Максімавіч Самаруў (сапр. Маркін), беларускі і расійскі акцёр, заслужаны артыст Беларусі. Працаваў акцёрам і рэжысёрам тэатраў Уладзівастока, Масквы, Хабарўска, БДТ-2. У 1947—1977 гадах — у Брэсцкім абласным драматычным тэатры.

1916 год — нарадзіўся Ціхан Ігнатавіч Калінін, удзельнік вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў у гады Вялікай Айчыннай вайны, Герой Савецкага Саюза (1944). У час Айчыннай вайны на фронце з ліпеня 1941-га: камандзір броняцэпніка, намеснік камандзіра, камандзір знішчальнага супрацьтанкавага артылерыйскага дывізіёна. Удзельнік вызвалення Каўказа, Крыма. Маёр Калінін вызначыўся пры вызваленні Пінска. Дывізіён пад яго камандаваннем прарваў умацаваны ворага, фарсіраваў раку Ясельду і ўступіў у няроўны бой з пяццю танкамі саперніка. Артылерысты адбілі некалькі контратак саперніка і перайшлі ў наступленне. Загінуў у гэтым баі.

1921 год — нарадзіўся Феактыст Андрэевіч Трыфанаў, удзельнік вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў у гады Вялікай Айчыннай вайны, Герой Савецкага Саюза (1943). На фронце з 1943-га. Камандзір батарэй старэйшай лейтэнант Трыфанаў вызначыўся ў баях за вызваленне Рэчыцкага раёна — у баях каля вёскі Раманаўка, калі праціўнік пачаў акру-

жаць назіральны пункт батарэй, выклікаў агонь на сябе. Загінуў у гэтым баі.

1983 год — у Мінску ўведзены ў дзеянне аўтавакзал «Усходні».

1646 год — нарадзіўся Джон Флемстыд, англійскі астраном, заснавальнік і першы дырэктар Грынвіцкай абсерваторыі.

1698 год — выйшаў указ Пятра I, які забараніў нацыя бараду і прадпісаў нашэнне еўрапейскага адзення.

1858 год — нарадзіўся Сяргей Аляксеевіч Каровін, рускі жывапісец. Вучыўся ў Маскоўскім вучылішчы жывапісу, разьбярства і дойлідства, у 1888—1907 гадах там жа выкладаў. Член Саюза рускіх мастакоў. Прадаўжальнік традыцый мастацтва перадзвіжнікаў.

1883 год — нарадзілася Габрыэль Шанэль, французская мадэльер жаночага адзення, заснавальніца моднага Дома Шанэль у Парыжы.

1938 — Вярхоўны Савет СССР прыняў Закон аб грамадзянстве Саюза Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік.

ЭЖЭН ДЭЛАКРУА:
«Самы смелы чалавек становіцца бязліццам, калі ў яго няма ўстойлівых поглядаў».

УСМІХНЕМСЯ

- 3 вамі гаворыць спецыяліст па бяспецы банка. Нам неабходна абараніць ваш рахунак ад несанкцыянаванага доступу. Вазьмі, калі ласка, карту.
- Дзякуй, узіў.
- Прадыктуйце нумар.
- 10.
- Далей...
- Усё.
- Назавіце нумар на карце цалкам.
- 10.
- Што ў вас за карта?
- Дзясятка тэрэф.
- Вы з мужам жывяце ў дастатку?
- Вядома! То я яго дастаю, то ён мяне...
- Гавораць, вы ажаніліся з вельмі прыгожай і разумнай жанчынай?
- Хто гаворыць?
- Ваша жонка.

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

Рэгістрацыйнае пасведчэнне нумар 2 ад 17 лютага 2009 года, выдадзенае Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Дырэктар — галоўны рэдактар **КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч**.

АДРАС: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10а.

ТЭЛЕФОНЫ У МІНСКУ: прыёмная — 311 17 13 (тэл./факс); адрэзаў: пісьмаў — 311 17 44, маркетынгу — 263 66 73, бухгалтэрыі — 311 17 16.

ПРЫЁМ РЭКЛАМЫ ТЭЛ./ФАКС: 311 17 27, e-mail: reklama@zviazda.by

Афіцыйнае выданне міжрэспубліканскага агляда за паўгоддзе (факт) і мержаўнае не з'яўляецца супадзеннем з мержаўнае выданне. Размяшчэнне сваім мержаўнае адрасі і публікацыя адрасаваныя ім пісьма. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

www.zviazda.by (для зваротаў): zvarot@zviazda.by

e-mail: info@zviazda.by

Газета адрэдакваная ў Рэспубліканскім унітарным прайпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004. 220013, Мінск, прасп. Незалежнасці, 79/1. Выходзіць 5 разоў на тыдзень. Тыраж 10.431. Індэкс 63850. Зак. № 1856.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

18 жніўня 2023 года.